

Sv. Alfonsa Marie z Liguori,
učitele církve sv. a zakladatele kongregace
nejsv. Vykupitele,

0 oběti Ježíše Krista

s krátkým výkladem možných modliteb

a přípravná rozjímání na mši sv.
a poděkování po mši sv.
s církevními modlitbami.

Z vlaštiny přeložil

P. František Sal. Blažek,
z kongregace nejsv. Vykupitele.

Cena 50 kr., váz. v plátně 80 kr.

V PRAZE 1899.

Nákladem Cyrillo-Methodéjského knihkupectví
G. Francel.

**Nákladem
Cyrillo-Metodějského knihkupectví
Gustav Franc**

vyšlo:

Sv. Alfonsa Marie z Liguori

**Úvahy o umučení Ježíše Krista
pro duše zbožné.**

Z vlaštiny přeložil

P. František Sal. Blažek,
kněz kongregace nejsv. Vykupitele.

S povolením církevním.

Cena 50 kr.

Stran 176.

Dílo samo, pocházejíc z pera také učeného a svatého spisovatele, doporučení další ovšem nepotřebuje. Obsahuje celou řadu úchvatných úvah i rozjímání o utrpení Páně a pobídek k rozličným ctnostem, jimiž se máme Pánu za takovou lásku Ježíšovi — výborně se hodí k rozjímání řeholníkům, kněžím i nekněžím, zejména v posvátné době svatozářní.

Úprava knihy jest velmi slušná, tisk zřetelný, cena mírná. Přejeme spisu tomu rozšíření největšího, aby v duších přemnohých oheň svaté lásky roznítil, a tam, kde snad pouhasl, v novém a mocném žáru opět zaplápolal.

(Posudek »Katolických Listů«.)

Sv. Alfonsa Marie z Liguori,
učitele církve sv. a zakladatele kongregace
nejsv. Vykupitele,

O oběti Ježíše Krista

s krátkým výkladem mešních modliteb
a přípravná rozjímání na mši sv. a poděkování
po mši sv. s církevními modlitbami.

Z vlaštiny přeložil

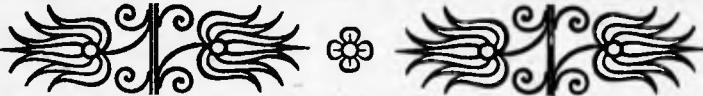
P. František Sal. Blažek,
z kongregace nejsv. Vykupitele.

S povolením nejdůstojnější kníž. arcib. konsistoře
a řeholních představených.

V PRAZE 1899.
Nákladem Cyrillo-Methodéjského knihkupectví
Gustav Francl.

Tiskem Cyrillo-Methodéjské knihtiskárny V. Kotrba.

Vydávaje tento spis sv. Alfonsa v řeči české, doufám, že se jím zavděčím vld. duchovenstvu, a to tím více, ježto se nám podobných knížek českých nedostává. Přidal jsem na konec latinské modlitby přede mší sv. a po mší sv., aby kněz z knížky té i modlitby církevní pomodliti se mohl, a nemusil zase jiné knížky neb tabulkы užívati.

Psáno v Menším městě pražském u P. Marie ustavičné pomoci a sv. Kajetána, léta Páně 1898.

Fr. B.

O oběti Ježíše Krista s krátkým výkladem mešních modliteb.

Úvod.

1. Připomínám, že jsem spisek tento o oběti Ježíše Krista vyňal z díla učeného autora francouzského. Dílo to jest trochu obšírné a rozvláčné, a že bych rád, aby bylo k užitku nejen kněžím, kteří mši sv. obětují, ale také těm, kteří ji slyší, proto u veřejnosti uvádím tento stručný obsah jeho.

Nápis jest o »oběti Ježíše Krista«; neboť ačkoli jména její jsou rozličná, nicméně oběť kříže a oběť mše sv. jest v podstatě tatáž; ježto při obou jest Ježíš Kristus oběť i kněz, který jednoho dne obětoval sebe samého na kříži — a liší se tolíko

způsobem, kterým se obětování děje. Jestit oběť mše sv. pokračování neboli opětování oběti kříže, lišíc se od ní pouze způsobem, kterým se koná.

2. Obrazem této oběti Vykupitele našeho byly veškery oběti Starého Zákona; bylo jich čtvero: Oběti mírné, děkovné, smírné a prosebné. Oběti mírné neboli pokojné byly ustanoveny, aby se jimi Bohu vzdávala nejvyšší čest, která mu náleží jakožto svrchovanému Pánu všech věcí; takové byly oběti zápalné. Oběti děkovné přinášely se na poděkování Hospodinu za všecka dobrodiní nám prokázaná. Účelem obětí smírných bylo vyprosit si odpuštění hříchů. Zvláštním obrazem oběti těchto byl obřad vypuštění kozelce, který se konal na slavnost usmíření. Kozelec ten, maje na sobě takořka složeny hříchy židů, byl vyhnán z ležení do lesa, aby tam byl sežrán od divé zvěře; a oběť ta byla velmi zřetelným obrazem oběti kříže; byltě na něm Ježíš Kristus obtížen všemi lidskými hříchy, jak již Isaiáš pověděl, řka: »*A Hospodin složil na něj nepravost všech nás.*« (53, 6.) A byl s potupou vyhnán ven z Jerusalema; pročež píše sv. apostol: »*Vyjděmež tedy k němu ven ze stanů,*

pohanění jeho nesouce.« (Žid. 13, 13.) A pak byl zanechán divé zvěři, rozuměj pohanům, kteří jej ukřížovali.

Konečně oběti prosebné byly ustanoveny na vyprošení pomoci a milosti Božích.

3. Než, všecky tyto oběti neměly již místa, když přišel Vykupitel, a to proto, že jediná oběť Ježíše Krista, jsouc dokonalá, na rozdíl od obětí starých, vesměs nedokonalých, postačovala na dosti učiněnou za všecky hřichy, a na vyprošení všech milostí lidem. Pročež přicházeje Ježíš Kristus na svět, pravil: »*Oběti a darů nechtěl jsi; ale tělo způsobil jsi mi. Oběti zápačné za hřich nelíbily se Tobě. Tehdy řekl jsem: Aj, jdu; na počátku knihy psáno jest o mně: abych činil, Bože, vůli Tvou.*« (Žid. 10, 5—7.) A tak, obětujíce Bohu oběť Ježíše Krista, dosti činíme všem povinnostem svým a zpomáháme všem potřebám svým; tím také udržuje se svaté spojení s Bohem a námi.

4. Dále sluší věděti, že ve Starém Zákoně žádalo se na oběti, která Bohu se přinášela, patero věcí, aby byla obětí Boha hodnou, totiž: *p o s v ě c e n í* (*sanctificatio*), *o b ě t o v á n í* (*oblatio*), *z m a ř e n í* (*immolatio*), *s t r á v e n í* (*consumatio*) a úča-

s t e n s t v í (participatio). Předně oběť musila býti posvěcená, to jest, z a s v ě c e n á Bohu, aby mu nebyla obětována věc nesvatá a tedy jeho Božské velebnosti nedůstojná. Tou příčinou zvíře obětní musilo býti beze vší poskvrny a vady; nesmělo býti slepé, ani kulhavé, ani mdlé, ani škaredé, jak dopodrobna předepsáno bylo v 5. knize Mojžíšově (15, 21.) A tím bylo nejprve naznačeno, takový že bude zaslíbený beránek Boží, jenž se obětuje na spásení světa, totiž svatý a úplně bezvadný. Dále má nám předpis ten býti k naučení, že naše modlitby a jiné svaté skutky nejsou hodny, aby byly obětovány Bohu, nebo mu nejsou aspoň docela milé, jsou-li nějak poskvrněny a vadny. Konečně nesmělo se již zvířete, Bohu obětovaného, užiti k potřebě všední, a považovalo se za věc Bohu zasvěcenou tak, že se ho nesměl dotknouti, leč kněz. Z toho vysvítá, jak se Bohu nelibí, když ti, kdož se mu zasvětili, bez nevyhnutelné potřeby vměšují se do záležitostí světských a jsou pak roztržitými a nedbalými v těch věcech, které se týkají cti a slávy Boží.

5. Druhé: Obětní zvíře musilo býti obětováno Bohu; to dalo se modlitbou, od samého Boha předepsanou.

Třetí: Oběť musila býti zmařena, neboli zabita. Ale ne každá oběť byla usmrčena. Tak na př. zmaření chlebů předložení konalo se bez ohně i bez nože, jediné teplotou žaludkovou těch, kdož jich požívali.

6. Čtvrté: Oběť musila býti strávena; to se dalo ohněm; pročež se nazývala oběť taková zápalnou. Obzvláště oběť, kterou nazývali celozápalem, bývala vždycky strávena ohněm; a tím měla býti označena svrchovaná moc, kterou má Bůh nad všemi tvory; a jako je z ničeho učinil, tak že je zase může obrátiti v niveč. A to jest zajisté hlavní oběti účel, uznávati Boha za nejvyšší bytost, nad všecky věci tak povznesenou, že všecky jsou proti němu pouhé nic; ježto žádné z nich nepotřebuje ten, který sám od sebe má všecko. Kouř pak, který z té oběti vystupoval, měl znamenati, že ji Bůh přijímá jako labeznou vůni, to jest, se zálibou, jak psáno jest o oběti Noemově: »*Noe obětoval oběti zápalné na oltáři. I povoněl Hospodin vůně příjemné.*« (1. Mojž. 8, 21.)

7. Páté: Všechn lid Starého Zákona musil spolu s knězem při oběti účastenství míti; a proto, celozápal vyjímaje, každá oběť se rozdělovala na 3 díly: jeden dil dostával

kněz, druhý díl připadl lidu a třetí se spaloval, jakožto díl náležející Bohu. A tím mělo se naznačiti, že i on na ten způsob se všemi ostatními účast má při oběti. Všech těchto patero podmínek šetřilo se při oběti beránka velikonočního, o němž Hospodin přikázal Mojžíšovi (2. Mojž. 12.), aby desátého dne měsíce, kterého židé vysvobozeni byli z poroby egyptské, vybrali ze stáda beránka ročního, bez poskvrny a vady. Oddělení toto znamenalo 1., že beránek ten Bohu se zasvěcuje. 2. Po tom zasvěcení bylo obětování, které se konalo v chrámě, kam ten beránek byl donesen. 3. Čtrnáctého pak dne měsíce beránek se zabil. 4. Po té se pekl a rozdělil mezi přítomné, a to bylo účastenství neboli přijímání. 5. Když všickni díl svůj snědli, spálili se zbytky v témž ohni, a to bylo poslední, totiž strávení oběti.

O oběti Ježiše Krista.

8. Oběť Spasitele našeho, jak jsme již podotkli, byla oběť dokonalá, a všecky oběti Starého Zákona nebyly leč pouhá znamení a nedokonalé obrazy její, které apoštol nazývá »*mdlými a nuznými počátky*«. (Gal. 4, 9.) Oběť, kterou vykonal Ježíš Kristus, měla

všech patero vlastností, o nichž jsme svrchu něco málo pověděli. První byla posvěcení, neboli zasvěcení Bohu; a to stalo se tehdy, když Slovo Boží se vtělilo, jak sv. Jan dosvědčuje, řka: »*Jehož posvětil Otec.*« (10, 36.) Pročež řekl anděl bl. Panně Marii, zvěstují jí, že vyvolena jest za matku Syna Božího: »*Co se z tebe svatého narodí, slouti bude Syn Boží.*« (Luk. 1, 35) A tak Božská oběť tato, mající obětována býti za spasení světa, již tehdy, když se narodila z Marie Panny, byla posvěcena Bohu; neboť od prvého okamžení, co Slovo věčné přijalo tělo lidské, zasvěceno bylo Bohu jakožto obětní dar veliké oběti, která měla býti dokonána na kříži na spasení člověčenstva. Proto sám Vykupitel náš později pravil: »*Tělo způsobil jsi mi . . . abych činil, Bože, vůli Tvou.*« (Žid. 10, 5. 7.)

9. Druhé, obětování, stalo se při samém vtělení, když Ježíš Kristus dobrovolně se uvolil, že dosti učiní za provinění lidská. Viděltě tehdy, že spravedlnosti Božské nelze usmířiti ani všemi obětmi Starého Zákona, ani veškerými dobrými skutky lidskými; i nabídl se, že sám zaplatí pokutu za všecky hříchy lidského pokolení a pravil: »*Obětí a darů a zápalů za hřich nechtěl*

jsi, . . . tehdy řekl jsem: Aj, jdu, abych činil, Bože, vůli Tvou.« (Žid. 10, 8. 9.) Apoštol dokládá: »Kteroužto vůli posvěcení jsme skrze obětování těla Ježíše Krista jednou.« (v. 10.) Dobře si všimněme slov: »Kteroužto posvěcení jsme skrze obětování . . .« Hříchem učiněni jsou lidé úplně nehodni, aby mohli obětování býti Bohu, a aby Bůh je přijal; i bylo potřebí, aby Ježíš Kristus obětoval se za nás a posvětil nás milostí svou a učinil nás hodnými, aby nás Bůh přijal.

10. Toto obětování, které Ježíš Kristus tenkráte učinil, nevzalo za své; ale tehdy se počalo a trvá a potrvá na věky. A třeba za Antikrista na zemi přestane, ježto nebude oběti mše sv. po 1290 dñí, totiž tři léta a šest a půl měsíce, jak dopodrobna pověděno jest u proroka Daniela: »A od času, kdy odjata bude oběť ustavičná, a postavena bude ohavnost v zpuštění, bude dnů tisíc dvě stě a devadesát.« (12, 11.) — nicméně oběť Ježíše Krista nikdy nevezme za své; neboť Ježíš Kristus nikdy nepřestane obětovati se Otci nebeskému v oběť věčnou, sám jsa knězem i obětí, ale obětí věčnou a knězem věčným, ne podle řádu Aronova, jehožto kněžství i oběti byly časné a nedostatečné, aby usmířily Boha, rozhněvaného na člověka odboj-

ného, ale podle řádu Melchisedechova, jak David předpověděl slovy: »*Ty jsi knězem na věky podle řádu Melchisedechova.*« (Ž. 109, 4.) I bude tedy kněžství Ježíše Krista věčné, poněvadž vždycky Ježíš Kristus obětovati bude v nebi po skonání světa touže oběť, kterou jedenkráte obětoval na kříži na oslavu Boží a za spásu lidskou.

11. Třetí část obětní, totiž z m a ř e n í neboli zabítí oběti se vyplnila, když Spasitel náš umřel na kříži.

Zbývá tedy ukázati, že i dvě ostatní části oběti dokonalé má oběť Ježíše Krista, totiž strávení oběti a účastenství při ní. Avšak co do čtvrté části obětní, totiž strávení obětního daru, naskytuje se otázka, v čem by toto strávení záleželo, ježto tělo Ježíše Krista od nejsv. duše jeho při smrti sice se oddělilo, ale stráveno a zmařeno nebylo.

12. Autor nejmenovaný, o němž na počátku byla řec, praví, že toto strávení oběti se vyplnilo, když Pán Ježíš vstal z mrtvých; neboť tehdy nejsv. tělo jeho zbavilo se všeho pozemského a smrtelného a oděno jest slávou Boží. A dokládá, to že bylo ono oslavění, o které Pán Ježíš prosil Otce svého, prve než na smrt šel: »*A nyní oslavíž mne Ty,*

Otče, a sebe samého slávou, kterou jsem měl u Tebe, prvé nežli byl svět. (Jan 17, 5.) Tohoto oslavění nežádal Ježíš Kristus svému božství, maje je od věčnosti jakožto Slovo, rovné Otci; ale žádal ho svému člověčenství a obdržel je, když z mrtvých vstal, vrátil se tím do jisté míry ve svou Božskou slávu.

13. A podobně promlouvá dotčený spisovatel i o páté části, o účastenství při oběti, neboli o přijímání jejím, řka, že přijímání to vyplňuje se také v nebi, ježto všickni blahoslavení účastenství mají při oběti, kterou Ježíš Kristus v nebi neustále přináší Otci, obětuje mu sebe samého.

14. Tato dvojí úvaha autorova, aby vyležil dvě zbývající části oběti Ježíše Krista, jest sice učená a důmyslná, ale já bych myslil, že dvě tyto části: strávení a přijímání vyplňují se jasně v nejsv. oběti mše sv., která podle výkladu sněmu tridentského jest tatáž jako oběť kříže. Neboť oběti mše sv., kterou Spasitel ustanovil před svou smrtí, pokračuje se oběť kříže, aby cena krve jeho, kterou proliil za spasení lidské, nám se přivlastňovala onou obětí mše sv., při níž obětuje se týž Beránek Boží, který se obětoval na kříži; jen že při mši sv. obětuje se

nekrvavě, kdežto na kříži prolévala se krev. Tato jsou slova sněmu tridentského: »*I ustanovil se Bůh a Pán náš na tom, že se obětuje jednou skrze smrt Bohu Otci na oltáři kříže a učini na něm vykoupení věčné. Aby však smrtí jeho nezaniklo i kněžství jeho, aby dále církvi, milé nevěstě svoji, zanechati mohl oběť, již by ona krvavá oběť na kříži se obnovovala, památka na ni až do konce světa se zachovala, a spasná moc její na odpuštění denních hřichů nám se udělovala, prohlásil při poslední večeři, tu noc co byl zrazen, že jest knězem podle řádu Melchise-dechova, na věky ustanoveným, a obětoval Bohu Otci tělo své a krev svou ve způsobách chleba a vina. A pod týmiž způsobami dal jich požívat apoštolum, které touž dobou ustanovil kněžimi Nového Zákona; poručil take svým a jejich nástupcům v kněžství, aby obětovali, řka: To činěte na mou památku: Tak tomu církev katolická vždy rozuměla a učila . . .^{*)}«) A v hlavě II. sněm učí, že touto obětí mše sv. Bůh usmířen jsa, milosti událuje a hřichy odpouští; a příčinu toho udává, řka: »*Festit to jedna a táž oběť; tentýž, který nyní se obětuje skrze ruce kněžské a který sebe samého obětoval tenkráte na**

^{*)} Sess. 22. c. 1.

kříži; jediné způsob obětování jest rozdílný.

15. Oběti tedy kříže Ježíš Kristus zaplatil cenu našeho vykoupení; avšak obětí mše sv. přivlastňuje se nám po vůli jeho ovoce tohoto výkupného, ježto on sám jest hlavní obětník oběti oné i této, přinášeje při obojí týž obětní dar, to jest, totéž tělo své a touž krev svou, rozličným tolíko způsobem: na kříži způsobem krvavým a na oltáři nekrvavým.

Proto učí římský katechismus,*) že oběti mše sv. Bůh nejen se oslavuje a činí se mu díky za dobré, které nám prokazuje; ale jest též pravá oběť smírná, pro niž Bůh odpouští viny a milosti uděluje. Pročež modlí se církev sv.: »*Kolikrátkoli slaví se památka oběti této, tolíkrát koná se dílo našeho vykoupení;***) a to právě proto, že ovoce smrti Ježíše Krista přivlastňuje se nám oběti mše sv.

16. Oběť mše sv. obsahuje tedy nejen ony tři části: posvěcení, obětování a zmaření neboli usmrcení, (jež se tajemně koná, ano se tělo zvláště a krev zvláště proměňuje); ale mimo tyto tři části, které byly podstat-

*) Part. 2. de euchar. n. 78.

**) Dominica IX. p. Pent.

nými částmi oběti kříže, mše sv. obsahuje také dvě ostatní části: s t r á v e n í totiž, jež se děje přirozenou teplotou žaludeční, když hostie posvěcená se požije, a p ř i j í m á n í, neboli účastenství při oběti, když posvěcený chléb rozdělí se při mši sv. přítomným. A tak jest zřejmo, že v oběti mše sv. vyplněno jest všech patero částí oběti Starého Zákona, jež byly vesměs znameními a obrazy veliké oběti našeho Spasitele. Přikročme nyní k výkladu modliteb mešních.

Stručný výklad mešních modliteb.

17. Mše sv. rozdělujeme právem v šest částí: I. Příprava na mše sv., která se koná u stupňů oltářních. II. Od v c h o d u (introitu) až do »Věřím v Boha«; část tato nazývala se dříve mše katechumenův, jimžto bylo po »Věřím« odejiti. III. Od »Věřím v Boha« až do tiché mše (kanonu). IV. Od tiché mše až do »Otče náš«, kdežto dříve kanon se končil »Otčenášem«, jak jistý autor učený ze sv. Řehoře Velikého doličuje. V. Od »Otče náš« až do sv. přijímání. VI. Ostatek mše sv., totiž poděkování po sv. přijímání.

Část I. Příprava na mši sv., která se koná u stupňů oltářních.

I. In nomine Patris et Filii et Spiritus sancti. Amen. (Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.) Aby kdo mohl někoho Bohu obětovati, musí mítí právo na jeho život, a poněvadž toliko Bůh má právo na vtěleného Syna svého, jenž se obětuje při mši sv., proto kněz potřebuje mocí Božské, aby mohl obětovati Bohu Ježíše Krista; a tudy mocí tou opatřen jsa, praví se samým Ježíšem Kristem, který jest hlavním knězem: Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého, na znamení, že obětuje jménem celé nejsv. Trojice Boží.

II. Potom kněz modlí se dále: Introibo ad altare Dei. (Vejdu k oltáři Božímu) a říká žalm: Judica me Deus etc. (Sud mne, Bože), vzývaje Boha, aby mu pomohl od nepřátel, kteří jej pronásledují. Pak dává na jevo svůj žal, ježto se mu zdá, jakoby byl od Boha zavržen, a prosí ho, aby mu přispěl světlem svým a milostmi slíbenými; ty že jej potěší a uvedou do stánku jeho. Posléze

vytýká duši své, proč se rmoutí, majíc Boha, jemuž se důvěřovati má. Lambertini (potom Benedikt XIV.) praví, že tento žalm říká se při mši sv. již 15 set let a totéž praví pa-pež Innocenc III. *)

III. Žalm končí se slovy: *Gloria Patri etc.* Toto *Sláva Otci* atd. nařídil sv. Damas na konci každého žalmu; ale má se za to, že již ustanovenou bylo od sněmu nicejského. Baronius se sv. Basilem (Ann. 325) míní, že již sv. apoštolé je zavedli a sněm nicejský že přidal jen slova: *Jakož bylo na počátku* atd.

IV. *Adjutorium nostrum etc.* (Pomoc naše ve jménu Páně.) Kněz hroze se vznešeného úkonu, jejž počíná, a své ne-hodnosti, prosí Boha o pomoc ve jménu Ježíše Krista; a žaluje na sebe hříchy své, vinou se činí nejen před Bohem, ale také před bl. Pannou Marií a všemi svatými, kteří v den poslední soudit budou hříšníky.

V. *Deus tu conversus vivifica-bis nos.* (Obrať se k nám, Bože, a ob-ziviž nás.) Hříšník zůstává mrtev, nena-kloní-li se k němu Bůh dobrohou svou a nevrátí-li mu života milosti: *Oste de nobis, Domine, misericordiam tuam.*

*) Lib. 2. de myster. miss. c. 13.

Domine exaudi orationem meam.
(Ukaž nám, Hospodine, milosrdenství své. Pane, vyslyš modlitbu mou.) Kněz prosí dále Boha, aby mu byl milosrden a vyslyšel modlitbu jeho i lidu. **D**ominus vobiscum. (Pán s vámi.) Těmi slovy kněz prosí Boha, aby byl s lidem svým milostí a ochranou svou, a sluha mešní odpovídaje: **E**t cum spiritu tuo (Is duchem tvým), přeje téhož i knězi. Znamená to vzájemné spojení kněze s věřícími u výře Ježíše Krista.

VI. Aufer a nobis etc. (Odejmi od nás atd.) Vstupuje k oltáři a přibližuje se k svatostánku, kněz prosí Boha, aby ho zbavil všech nepravostí jeho, aby s duší čistou přikročiti mohl k výkonům přesvatým (ad sancta sanctorum), to jest, aby hoden byl vykonati vznešenou obět.

VII. Oramus te, Domine, per meritam sanctorum tuorum etc. (Prosíme Tebe, Hospodine, pro zásluhy Tvých svatých atd.) K oltáři přistoupiv, kněz jej líbá, maje v úmyslu políbením tím spojiti se s Ježíšem Kristem, jehožto jest oltář obrazem, a prosí ho, aby pro zásluhy sv. mučeníků, jejichžto ostatky v oltáři jsou uloženy, ráčil mu prominouti všecky jeho

viny. Již od počátku církve sv. přinášivala se nejsv. oběť na hrobech sv. mučeníků, kteří obětovali život svůj pro Boha; proto je církev sv. zvláštním způsobem ctila. A nebylo za prvních dob jiných svátků, než svátky, jimiž se slavila tajemství Ježíše Krista, svátky bl. Panny Marie a výroční dni sv. mučeníků. »*Nepostavili jsme na tomto místě oltáře Štěpánu, nýbrž z ostatků sv. Štěpána učinili jsme oltář Bohu,*« píše sv. Augustin. Slovy těmi učí nás učitel svatý, že oltáře nestavějí se svatým, nýbrž jediné Bohu.

Část II. Od vchodu až do „Věřím“.

I. Ve vchodu církve sv. obyčejně naznačuje, jaký svátek se koná, jímžto se připomíná buď některé tajemství Ježíše Krista, nebo nejbl. Panny Marie, aneb jiného svatého, jehož církev nám představuje, aby chom jej toho dne ctili. Tudiž jen tato pouhá úcta svatým se prokazuje; neboť oběť, jak již bylo povíděno, přináší se toliko Bohu. Připisují pak vchod sv. Řehoři Velikému, jak Lambertini píše.*)

*) Cap. 8. de sacrific. missae.

II. *Kyrie eleison*, opakuje se střídavě s mešním sluhou třikrát; po té třikrát: *Christe eleison*, a opět třikrát: *Kyrie eleison*. Jsou to slova řecká a znamenají tolik co: *Pane, smiluj se* (n a d e m n o u). Durand píše, že po sv. apoštolsích počali Řekové sloužiti mši sv. za času papeže Hadriana I. roku 140. Papež Sylvestr pak ustanovil, aby po příkladě Řekův *Kyrie eleison* říkali také Latiníci. A kardinál Bellarmin píše, že slov těch užívalo se v Italii již 150 let před sv. Řehořem; a bylo to ustanoveno na znamení jednoty církve latinské s řeckou.

III. *Gloria in excelsis Deo etc.* (Sláva na výsostech Bohu . . .) Tato chvála Boží neboli modlitba vzata jest ze slov anděla, jimiž ohlašoval pastýřům příští Spasitelovo, řka: »*Aj, zvestuji vám radost velikou . . ., nebo narodil se vám dnes spasitel.*« (Luk. 2, 10. 11.) Další pak slova přidala církev svatá. — *Gratias agimus tibi propter magnam gloriam tuam.* (Díky Tobě vzdáváme pro velikou slávu Tvou.) Děkujeme Bohu za jeho slávu, poněvadž spasení naše jest Bohu k oslavě. Spasiltě nás skrze Ježíše Krista, který, Otci se obětovav, zasloužil lidem spa-

sení a zároveň nekonečně oslavil Boha. Potom obrací se církev k Ježíši Kristu, prosíc ho, aby pro zásluhu oběti své nad námi se smiloval: *Agnus Dei, qui tollis etc.* (Beránek Boží, který snímáš...) A končí: *Quoniam tu solus sanctus, tu solus Dominus, tu solus altissimus, Jesu Christe, cum sancto Spiritu in gloria Dei Patris. Amen.* (Neboť Ty sám jsi svatý. Ty sám jsi Pán. Ty sám jsi nejvyšší, Jezu Kriste. S Duchem svatým, v slávě Boha Otce. Amen.) Praví se: »Ty sám jsi svatý atd. proto, že Ježíš Kristus, jenž přimši sv. přináší se v oběti, jest také Bůh, roveň tomu, jemuž se obětuje; a proto se končí chvála ta slovy: S Duchem svatým, v slávě Boha Otce.

IV. Potom následují modlitby, jež se zovou »kolektami«, to jest »sebranými«. Zovou se tak proto, že kněz, jako prostředník mezi Bohem a lidmi, sbírá modlitby všech a přednáší je Bohu. Všecky tyto »kolekty« říkají se s rukama rozpja-týma a pozdviženýma, jak činíváme, když za něco pokorně prosíme. Žádá se v nich o milost, vztahující se k tajemství, jež se slaví, jako o z mrtvých vstání Páně: aby-

chom vstali spolu s Ježíšem Kristem; o na nebe vstoupens: abychom duší svou přebyvali s ním v nebi; aneb v nich prosíme o milosti na přímluvu svatého, jehož památka se koná. Ale všecky končí se slovy: Per Dominum nostrum Jesum Christum etc. (Pro Pána našeho Ježíše Krista . . .); ježto Bůh veškery milosti uděluje hlavně pro zásluhy Ježíše Krista. Jest tedy pouhá lež, co novotáři nám vytýkají, že prý přinášíme oběť mše sv. svatým. Lež jest to, ježto dobře víme, že oběť, jsouc úkonem, kterým ctíme nejvyššího Pána, přinášeti lze jediné Bohu; a vzpomínáme při mši sv. svatých jediné vzhledem k milostem a darům, jichž se jim od Boha dostalo; ale veškeru čest a slávu odnášíme k Bohu, jemuž i svatí přičítají všechno dobré, které od Boha obdrželi.

V. Potom jest epištola a evangelium. Když epištola se čte, máme ji poslouchati tak, jakoby Bůh sám mluvil jí k nám skrze své proroky a apoštoly. A evangelium máme slyšeti, jakoby sám Spasitel nás vyučoval, a máme ho zároveň prositi o milost, abychom všecko konali, čemu nás učí.

VI. Po epištole jest graduál, který se dříve zpívával, jak Bellarmin praví, co za-

tím jáhen šel po stupních na ambonu (vyvýšené řečniště) číst evangelium. Po graduálu říká se alleluja, to jest, chvalte Pána; ale v době postní místo alleluja říká se trakt, který opat Rupert nazývá »pláčem kajících«. Po té jde kněz se strany levé, která znamená židy, na stranu pravou, evangelní, jížto mínění jsou pohané, kteří přijali evangelium, od židů zavržené. Jest starým zvykem, když se čte evangelium, státi, na znamení ochoty, konati, co přikazuje a radí.

Část III. Od „Věřím“ až do tiché mše.

I. **Credo** (Věřím.) Když kněz říká toto vyznání víry, máme v srdci svém obnoviti víru ve všecka tajemství a články víry, kterým nás církev učí. Vyznání znamenalo vlastně vojenské heslo; nyní pak rozeznává věřící od nevěřících. Má se za to, že vyznání víry počalo se říkat při mši sv. v církvi západní ve století XI. V církvi východní říkalo se ihned po koncilu; pak bylo r. 589 zavedeno ve Španělsku na synodě Toletánské, odtud přišlo do Francie a Německa a tu teprve na prosbu císaře německého Jindřicha II. papež Benedikt VIII.

zvláštním dekretem r. 1014 vydaným nařítil, aby se v celé západní církvi *Symbolum říkalo.**)

II. Obětování: Obětování zahrnuje vše, co se koná od *Dominus vobiscum* (Pán s vámi) až do prefaci. Nebudiž nikomu divno, že kněz, obětuje chléb a víno, nazývá je: *oběti neposkvrněnou a kalichem spasení;* ježto veškery modlitby a obřady, které se konají před proměnou i po ní, odnášejí se k této hostii proměněné neboli posvěcené. Neboť v téže chvíli, co se hostie promění, dar obětní Bohu se představuje, jemu v oběť se dává a oběť se koná; a ježto nelze všecky tyto věci najednou znázorniti, proto postupně se vysvětlují. Proto již předem kněz obětuje Bohu chléb posvěcený, řka: *Suscipe, sancte Pater . . . , hanc immaculatam hostiam.* (Přijmi, svatý Otče . . . tuto neposkvrněnou oběť.) A v oběť přinášeje víno, dí: *Offerimus tibi, Domine, calicem salutaris.* (Obětuji ti Tobě, Pane, kalich spasení); praví: *»spasení«* proto, že toto víno, jakmile se promění v krev Ježíše Krista, bude spásou naší. Sv. Augustin praví, jako Ježíš Kristus na

*) Lamb. cap. 9.

svátostním stole připravuje nám za pokrm a nápoj tělo své a svou krev, tak máme i my tělo své a svou krev přichystati a se mu docela v oběť dáti, ochotni jsouce obětovati krev svou i život svůj, kdyby potřebí bylo k jeho cti a slávě. Tato jsou velmi krásná světcova slova: »*Znáte stůl Kristova těla a krve; kdo přistupuje, takový stůl měj přichystaný.*« *)

III. K vínu přiměšuje se něco vody na znamení smíšení, neboli spojení božství s člověčenstvím Ježíše Krista, které se stalo při vtělení Slova; jakož i na znamení spojení, které se jeví při svátostním sv. přijímání, an přijímající pojí se s Ježíšem Kristem. Sv. Augustin nazývá sv. přijímání »*smíšením Boha s člověkem*«; pročež kněz, modle se při dotčeném míchání vody s vínem, praví: *Deus, qui humanae substantiae...* (*Bože, jenž jsi lidské přirozenosti důstojnost podivně stvořil . . .*) A prosí Boha, jako Ježíš Kristus, Syn jeho, stal se účastným našeho člověčenství, tak aby prostřednictvím téhož Vykupitele našeho učinil nás účastnými svého božství. Ve sněmu tridentském praví se: »*Sv. sněm připomíná, že církev přikazuje kněžím, aby před*

*) Tract. 46. in Joan.

*obětováním kalicha s vínem přiměšovali do něho vody, ježto se za to má, že Kristus Pán také tak učinil.**) Není to však příkazání Božské, ale církevní, jak Lambertini**) a sv. Tomáš praví.***)

IV. Offerimus tibi, Domine, calicem salutaris etc. (Obětujeme Tobě, pane, kalich spasení atd.) Obětuje se Bohu kalich spasení, aby předstupoval před jeho obličeji Božský s lábeznoou vůní za naší i celého světa spásu. Třeba kardinál Bona tvrdil ve své »Liturgii«, †) že při obětování chleba a vína žádné modlitby není ani v Sakraimentáři (v knize o svátostech) sv. Řehoře, ani u jiného autora, nicméně praví sám, že v staré Liturgii římské, kterou vydal tiskem, jsou modlitby, jež říkali duchovenstvo i věřící, přinášejíce knězi oběti své. Ostatně francouzský autor nás píše, že modlitby, které kněz nyní říká při obětování chleba a vína, vztahují se k obětem, které věřící prvé přinášeli, kladouce je ne na oltář, ale na mřížky kolem kněžiště (presbytáře).

*) Sess. 22. c. 7.

**) Cap. 10.

***) III. p. qu. 74. art. 7.

†, Lib. 2. c. 9. § 2.

V. Potom, prvé než dokoná oběť, přináší kněz Bohu v oběť pokorného ducha svého a srdce zkroušeného těmito slovy: *In spiritu humilitatis et in animo contrito etc.* (V mysli zkroušené a v duchu poníženém atd.) A prosí ho, aby požehnal oběti, kterou mu připravuje, modle se: *Veni sanctificator etc.* (Přijď, Posvětiteli atd.)

VI. Po té kněz myje si ruce z uctivosti k oběti, říkaje slova žalmu 25.: *Lavabo inter innocentes manus meas etc.* (Umyji mezi nevinnými ruce své atd.)

VII. *Suscipe sancta Trinitas etc.* (Přijmiž, svatá Trojice atd.) Těmito modlitbami kněz přináší Bohu Ježíše Krista jako oběť již obětovanou při jeho smrti. Kacíři nás pomlouvají, že prý přinášíme Bohu dvojfáz rozličnou oběť: oběť kříže a oběť mše sv. My však odpovídáme: Není pravda, že jest to dvojí oběť, poněvadž, jak jsme již jinde ukázali, oběť mše svaté jest památkou na oběť kříže a jest vskutku táz oběť jako oběť kříže; neboť ji přináší týž Ježíš Kristus, jakožto hlavní kněz a obětuje tentýž obětní dar, totiž sebe.

VIII. *Orate fratres etc.* (Modlete

se, bratří atd.) Těmito i dalšími slovy kněz napomíná lid, aby prosil Pána, by tato oběť příjemna byla Bohu. Mešní sluha pak prosí Boha jménem lidu, aby přijal tuto oběť ku chvále a oslavě svého jména a na prospěch všech věřících, řka: »*Suscipiat Dominus etc.* (Přijmiž, Hospodin atd.)

IX. Potom se říká modlitba tichá (sekreta), vztahující se k obětem chleba a vína, které věřící darovali, a jež mají býti proměněny v tělo a krev Ježíše Krista. Proto církev prosí Pána, aby je požehnal a učinil prospěšnými nejen obětujícím, ale všem věřícím, jak se praví v sekretě neděle 5. po svátcích svatodušních: »*Pane, dobrotně přijimi (oběti tyto), aby, co jednotliví obětovali, všem prospívalo k spasení.*«

Část IV. Od tiché mše až do Otčenáše.

I. Před kanonem kněz zpívá preface, v níž napomíná lid, aby obrátil srdce k Bohu: *Sursum corda.* Lid odpovídá, že je má již u Boha: *Habemus ad Dominum.* I vece kněz: *Gratias agamus Domino Deo nostro.* (Díky vzdáveme Pánu Bohu našemu.) Po té praví, že spravedlivě a spasitelně jest, abychom mu z toho

děkovali skrze Ježíše Krista, který jediné umí poděkovati Bohu, jak sluší, z věčného spasení a z tolika dobrodiní, prokázaných lidem i andělům, kteří skrze Ježíše Krista děkují jemu ze všech jim propůjčených darův. A na konec kněz prosí Boha, aby ráčil přijati chválu naši spolu s chválou andělů, Bohu prozpěvujících a řkoucích: *Sanctus, sanctus, sanctus Dominus Deus sabaoth.* (Svatý, svatý, svatý Pán Bůh zástupův.) (Is. 6, 3.) A končí pak prefaci těmito slovy: *Benedictus, qui venit in nomine Domini, hosanna in excelsis.* (Požehnaný, jenž se běže ve jménu Páně, hosanna na výsozech.) Tak provolávali zástupové, když Ježíš Kristus vstupoval do Jerusalema. (Mat. 21, 9.)

II. Te igitur, clementissime Pater etc. (Tebe proto, nejdobrotivější Otče atd.) Zde se počíná kanon mše sv., který sněm tridentský nazývá »čistým všelikého bludu.« *) A dokládá, řka: »Festit složen ze samých slov Kristových, z podání apoštolských a z ustanovení papežských.« Tento kanon jest velmi starý a uží-

*) Sess. 22. cap. 4.

valo se ho již ve století IV., jak sv. Ambrož dosvědčuje.*). V kanonu kněz jménem celé církve prosí věčného Otce pro zásluhy Ježíše Krista, aby přijal a požehnal oběti mu podávané, jež nazývá dary, dávka mi a obětmi svatými bez poskvrny. (*Haec dona, haec munera, haec sancta sacrificia illibata*). Slova ta odnášejí se nejen k obětovanému chlebu a vínu, ale předbermo vztahují se k tělu a krvi Ježíše Krista, v kteréž oběti tyto mají za krátko býti proměněny; proto zovou se obětmi neposkvrněnými (*illibata*). Innocenc III. praví, že slova: *Haec dona illibata* znamenají čisté srdce a tělo knězovo; ježto bez poskvrny srdce i těla mají kněží oběť konati. Tento Innocencův výklad jest spíše duchovní a tajemný; vlastní však výklad jest onen prvý.

Přináší se pak oběť nejprve za církev katolickou, a prosí se Bůh, aby ji zachoval v pokoji, aby ji chránil, sjednotil a řídil skrze pastýře její, a těm aby udělil k tomu sv. Ducha svého. Budiž podotknuto, že modlitby církve u oltáře mají se konati k Bohu Otci, jak nařízeno bylo na III. sněmu

*) L. 4. de Sacram. c. 5.

v Karthagu:*) »*Cum altari assistitur, semper ad Patrem oratio dirigatur.*« Ne snad, že by z těch modliteb ostatní osoby Božské byly vyloučeny, ale že si myslíme všecky v osobě Boha Otce, z něhož, jako z prvého počátku svého vycházejí; a proto modlívá se církev k Otci se Sýnem v Duchu svatém.

III. V prvé v z p o m í n c e (Memento) kněz nejprve doporučuje Bohu zvláště ty, jež má v úmyslu; po té mu doporučuje ty, kteří jsou na mši svaté a obětují spolu s knězem, a všecky jejich příbuzné a přátely. O slovech: *Pro quibus tibi offerimus, vel qui tibi offerunt* (za něž my Tobě obětuje me, a neb, kteří Tobě obětují), sluší podotknouti, že částice »vel (nebo)« nerozlučuje vždycky, ale také spojuje; a v tomto smyslu, zdá se, užívá se jí i tuto, jak sv. Řehoř praví.**) Dále, něco jiného jest obět konati — a to přináleží jen knězi — a obětovati — a to mohou činiti všickni, mši svaté přítomní. Praví se: *Quorum tibi fides cognita est, etc.* (Jejichž víra Tobě povědoma jest, atd.), abychom věděli, chceme-li býti účastni ovoce mše sv., že nám jest po-

*) Can. 23.

**) Lamb. cap. 13. § 1.

třebí víry a pobožnosti, která z lásky se rodí. *Pro redemptione animarum suarum.* (Na vykoupení duší svých.) Prvý účinek oběti kříže, který se nám přivlastňuje oběti mše sv., jest osvobození z moci zlého ducha. *Pro spe salutis et incolumitatis sua e.* (Za naději spasení a blaha svého.) Slovy těmi mímí se veškery milosti duchovní i časné, jichž nám Bůh uděluje skrze tuto oběť, kterou jediné můžeme Bohu vzdátí patřičné díky.

IV. Communicantes et memoriam venerantes etc. (Obcování majíc a uctívajíc památku atd.) Touto modlitbou vchází se takořka v obcování s církví vítěznou; pročež uctívá se na prvém místě památna bl. Panny Marie, pak apoštola, po té mučenškův a všech svatých, a prosí se Bůh, aby nám byl pro zásluhy a k přímluvě jejich ve všech potřebách našich náponocen; neboť my všickni, kteří zde na zemi putujeme, činíme jen jedno tělo se svatými a v jednom a v též duchu s nimi obětujeme Bohu touž oběť.

V. Hanc igitur oblationem etc. (*Tuto oběť tedy naší služby atd.*) Po té kněz klade ruce nad chlebem a vínem

a prosí Boha pro zásluhy Ježíše Krista, jenž nás vykoupil z dárkové moci, aby přijal tuto oběť naší služebnosti a celé čeledi své, a aby nám udělil pokoj v životě tomto, vysvobodil nás od pekla a přijal nás do počtu vyvolených: *Et in electorum tuorum jubeas grege numerari.* (A do stádce vyvolených svých abys nás připočistí ráčil.) Estius slova ta vykládaje, praví: »*Neprosíme, aby Bůh změnil věčný úradek svůj, ale přičinu klademe za účinek, prosíce Boha, aby nás k sobě obrátil a k věčné přivedl blaženosti; nebo to jsou účinky věčného vyvolení.*« V Starém Zákoně kněz přinášeje oběť, skládal ruce na obětní zvíře na znamení: jako toto zvíře v krátce bude zabito a ztratí život, tak že i on, kněz, v oběť dává Bohu svůj život; a v témže obětním duchu má každý kněz obětovati Bohu sebe samého, skládaje fuce nad obětními dary.

VI. *Quam oblationem tu Deus in omnibus, quae sumus, bene fit dictam, adscribit ptam, ratam, rationabilem, acceptabilemque facere digneris; ut nobis cor fit pus et sanctus fiat dilectissimi Filii tui Domini nostri Jesu Christi.* (Nuže, ra-

čiž tuto oběť, Ty Bože, ve všem požeď hnanou, sobě při ň psanou, plat ň nou, rozum nou a líbeznou učiniti, aby stala se nám tě ň lem a křížví nejmilejšího Syna Tvého, Pána našeho Ježíše Krista. Praví se: *Facere digneris benedictam* (Račiž učiniti požehnanou), a tím požehnáním proměněna budiž tato oběť chleba a vína v tělo a krev Ježíše Krista. *Adscriptam*, to jest, oběť všelikému užívání všednímu odňatou a velebnosti Božské úplně zasvěcenou. *Ratam*, to jest, potvrzenou jakožto dokonalou oběť. *Rationabilem*: Slovem tím narází se na slova sv. Pavla: »*Abyste vydávali těla svá v oběť živou, svatou, Bohu libou, rozumnou službu svou.*« (Řím 12, 1.) *Acceptabilem*, to jest, zcela hodnou, aby se Bohu líbila a jemu přijemna byla, na rozdíl od obětí, které židé v Starém Zákoně přinášeli Bohu, a jež nebyly s to, aby jej, na hříšníky rozhněvaného, usmířily. Slova pak: *Ut nobis corpus et sanguis fiat etc.* (Aby se nám stala tělem a krví atd.) sv. Tomáš vykládaje, dí, že neznamenají, »*aby se vykonalo proměnění, nýbrž aby nám přinesla (oběť ta) užitek.*

VII. *Qui pridie quam pateretur,*

accepit panem etc. (Jenžto den před tím, než trpěl, vzal chléb atd.) Zde kněz, obnovuje památku umučení Ježíše Krista, vypravuje, co činil v den před svou smrtí, ustanovuje nejsv. svátost a oběť těla svého a krve své. Po té kněz činí totéž, co Spasitel činil, a říkaje slova, která Ježíš Kristus pravil, proměňuje chléb a víno v tělo a krev Páně, »ne svými slovy, jak sv. Ambrož podotýká, nýbrž slov Kristových užívaje«.

VIII. Slova, jimiž chléb se proměňuje, vzata jsou ze sv. Matouše: Toto jest tělo mé (26, 26.). Slova ta nepotřebují výkladu; pravíť sama, co se jimi činí, totiž, že chléb se proměňuje v tělo Ježíše Krista.

IX. Slova pak posvětná, která při mši sv. pronášejí se nad kalichem, jsou tato: Hic est enim calix sanguinis mei, novi et aeterni testamenti, mysterium fidei qui pro vobis et pro multis effundetur in remissionem peccatorum. (Tento jest zajisté kalich mé krve, nového i věčného zákonu, tajemství víry, jež za vás i za mnohé vylita bude na odpuštění hříchů.) Vzata jsou od církve svaté z různých míst sv. evangelií, dílem ze sv.

Lukáše: »*Tentoč jest kalich, nová úmluva v mé krvi, kteráž bude za vás vylita.*« (22, 20.) ; dilem ze sv. Matouše: »*Tot jest krev má nového zákona, která za mnohé vylita bude na odpuštění hřichů.*« (26, 28.) Slovo: v ě č n é h o čtěme u sv. Pavla: »*Skrze krev smlouvy věčné.*« (Žid. 13, 20.) Konečně slova: t a j e m s t v í v í r y — praví římský katechismus — jsou ze sv. podání, které jest strážcem katolického učení.

Těmito slovy: t a j e m s t v í v í r y ne-vylučuje se, že tato krev jest opravdovou krví Kristovou; ale praví se jimi jen tolik, že v tomto tajemství víra podivuhodně se stkví a poráží všecky námítky, které rozum lidský proti němu činí, »*poněvadž jiné věříme a jiné vidíme,*« píše Innocenc III. a dokládá: »*Věříme, že slova posvětná (jak v kanonu jsou) přijali apoštoli od Krista, a od nich nástupcové.*« Praví též katechismus, že slovům těm rozuměti jest takto: Toto jest krev má, která jest v tomto kalichu Nového Zákona. Tato slova jsou připojena na znamení, že nepodává se již lidem obraz krve Ježíše Krista, jako se činilo v Starém Zákoně, ale že jest tu vskutku krev pravá, která náleží Novému Zákonu. Praví se: Pro vobis et pro multis (Za vás i za

mnohé), aby se rozeznávala moc této krve a ovoce její; neboť krev Páně má moc spasiti všecky; avšak hledíme-li k ovoci jejímu, mnohým jest ke spasení, ale ne všem, a to jejich vlastní vinou. Anebo, jak učitelé bohosloví praví, krev tato jest *s to* (*sufficienter*), aby spasila všecky, ale *skutečně* (*efficaciter*) nespasí všech, nýbrž jen ty, kdo působí s milostí Boží, jak sv. Tomáš dovozuje.*). Potom se sv. hostie pozdvihuji; to se činí od století 11., jak Sassy píše, na potvrzenou pravdy tohoto tajemství, jež Berengar upíral. Na vyznání téže pravdy sv. hostie po druhé se pozdvihuji při slovech: *Omnis honor et gloria.* (Všecka čest a sláva.) A touž dobou zaveden byl také obyčej zvoniti zvonkem, když sv. hostie a kalich se pozdvihuji.

X. *Haec quotiescumque feceritis, in mei memoriam facietis.* (To, kdykoli činiti budete, na mou památku činite.) Kněz opakuje tu po dvojí proměně tato slova, jimiž Ježíš Kristus přikázal apoštolum a jejich nástupcům, aby konali na jeho památku, co právě před nimi učinil. Lambertini píše,** že se zdá, jakoby

*, Lamb. c. 15. § 3.

**) Cap. 15. § 3.

učitel andělský klonil se k těm, kteří praví, že posvětná slova nad kalichem jdou výlučně až k těmto slovům: *Haec quotiescumque feceritis . . .* (To, kdykoliv ciniti budete . . .); ježto slova následující: *qui pro vobis . . .* (jež za vás . . .) jsou *bližším určením výroku*, totiž *krve Kristovy*, a jsouce tedy *doplňkem věty*, nálezejí *k podstatě posvětných slov.**) A sv. Pius V. dal vyškrtnouti z komentáře Kajetánova mínění protivné.

Po té kněz se modlí: *Unde et memor es, Domine etc.* (Protož my, služebovníci Tvoji, ó, Pane, atd.) Těmi slovy kněz vzpomíná umučení, z mrtvých vstání a na nebe vstoupení Páně, a přináší velebnosti Božské jménení církve oběť posvěcenou, již nazývá obětí čistou (*puram*), prostou všechnohříchu, svatou (*sanctam*), ježto jest spojena s Božskou osobou Slova, neposkvrněnou (*immaculatam*), čistou ode vší poskvrny, a proto ji pak jmenuje chlebem svatým životu věčného a kalichem spasení ustavičného (*panem sanctum vitae aeternae et calicem salutis perpetuae*). A co tato slova říká, žehná chléb a kalich křížem. Luther posmívá se proto

*) III. p. q. 78. a 3.

církvi římské, jak prý kněz může žehnati Ježíše Krista? Tvór Stvořitele? Odpovídám, že kněz žehná hostii nikoli z vlastní moci a jménem svým, ale mocí a jménem Otce věčného, jemuž jedinému žehnati lze Ježíše Krista, jako člověka a jako oběť. A tak odpovídá na tu věc Innocenc III.*) Sv. Tomáš dává jinou odpověď, řka: »*Kněz po proměně nečini znamení kříže, aby jím žehnal a posvěcoval, nýbrž aby jím toliko připominal moc kříže a způsob umučení Kristova, jež na kříži se dokončilo.***)

XI. Supra quae propitio etc. (Račíž na tuto oběť milostivě a přivětivě shlédnouti atd.). Kněz prosí tu Pána, aby milostivě přijal tuto oběť, jako se mu líbily dary Abelovy a oběť Abrahamova a Melchisedechova. Při těchto obětech Abela, Abrahama a Melchisedecha hleděti jest ne tak k ceně obětovaných darů, jako spíše k svatosti obětujících. A smysl jest ten, jestli příjemné byly Bohu oběti jejich, poněvadž byli muži svatí, že tím milejší jest mu oběť Svatého svatých, totiž Ježíše Krista. Ostatně vlastní a nejlepší výklad jest ten, že církev činí zvláštní zmínku

*) L. 5. c. 3.

**) III. q. 83. ad 4.

o oné trojí oběti proto, že jsou po výtce obrazem oběti Ježíše Krista.

XII. *Supplices te rogamus etc.* (*Po korně Tě prosíme atd.*) Kněz prosí dále Boha, aby hostie posvěcená donesena byla skrze ruce sv. anděla jeho před obličeji Božské velebnosti jeho, aby, kdožkoli přijímati budou tělo a krev Syna jeho, naplněni byli všelikým požehnáním a milostí pro zásluhy Ježíše Krista. Tím andělem rozuměti lze anděla nad obětí mše sv., aneb také, jak francouzský autor náš praví, rozuměti jím můžeme samého Ježíše Krista; jestliž andělem svatým, jenž v Písmě sv. nazývá se po výtce »andělem veliké rady«. Avšak nejpřirozenější ze všech zdá se být výklad sv. Tomáše, který dí: »Kněz čini tuto prosbu pro tajemné tělo, aby totíž anděl, jenž přítomen jest Božským tajemstvím, přednášel Bohu modlitby kněze i lidu.*«*)

XIII. *Memento etiam, Domine etc.* (*Rozpomeň se též, pane, atd.*) Potom kněz prosí Pána, aby se rozpomenuл na služebníky své, kteří pokojně usnuvše, odešli v jiný život; a prosí ho, aby jim doprál místa útěchy, světla a pokoje. Není-li láска duši, na věčnost odcházejících, s to,

*) III. p. q. 83. a. 4. ad 9.

aby je očistila, očistí je plameny očistcové, a větším dílem doplňuje očištění to láska Ježíše Krista obětí mše sv., z které duším těm dostává se veliké úlevy, ano nezřídka i úplného vysvobození z muk jejich. Učí sném tridentský: »*Duším v očistci uvězněným pomáháme modlitbami, nejvíce však oběti mše svaté.*«*) A v sedení 22. praví, to že jest podání apoštolské. I napomíná nás sv. Augustin, abychom konali oběť za všecky zemřelé, kdyby snad duše, jichž jsme zvláště pamětlivi, modliteb našich nepotřebovaly.

XIV. *Nobis quoque peccatoribus etc.* (I nám hříšným atd.) Zde modlí se církev také za hříšníky, aby jim Bůh pro milosrdenství své vejít dal do společnosti svatých.

XV. O tu milost církev prosí pro zásluhy Ježíše Krista, a po té dodává: *Per quem haec omnia semper bona Domine, creas* (Skrze něhož všecky tyto dary Pane, tvoříš), žádajíc Boha, jako byl stvořil Slovem svým chléb a víno a je posvětil, k oběti svaté je ustanoviv (*sancificas*); a je oživil, proměnil je z chleba a vína v tělo a krev Ježíše Krista (*vivificas*); a jich požehnal, učiniv je zdrojem všelikého

*) Sess. 25. de purg.

požehnání církvi svojí (*benedicis*); a je konečně uděluje věřícím ve sv. přijímání (*et praestas nobis*): tak aby i nás stvořil, to jest, do počtu vyvolených nás přijal; aby nás posvětil, od zlých nás odděliv; aby nás oživil: dal nám nový život milosti v Ježíši Kristu; a posledně, aby nás požehnal: dal nám účast těla svého a krve své ve sv. přijímání. A všech těchto milostí církev do prošuje se *per ipsum* (skrze něho), to jest, pro zásluhy Ježíše Krista; *cum ipso* (s ním), to jest, ve spojení se Spasitelem naším skrze milost jeho; *in ipso* (v něm), to jest, jako údové jeho spojeni jsouce s jeho tělem, ježto Bůh nepřijme za svého než toho, kdo spojen jest s Ježíšem Kristem.

Část V. Od Otčenáše až do sv. přijímání a poděkování po něm.

Oremus: *Praeceptis salutaribus moniti, et divina institutione formati, audemus dicere.* (Modleme se: Spasitelnými rozkazy napomenuti a Božským naučením vycvičení, osmělujeme se volati.) Církev bojující vědouc, že zde na zemi skládá se ze samých lidí hříšných, pokládá se za nehodnu, aby

nazývala Boha Otcem a přednášela mu sedmero proseb, které k němu činí v modlitbě O t ċ e n á š i ve jménu věřících. Pročež osvědčuje, že činí to jediné proto, že Bůh sám jí to poroučí. I učí nás, že smíme se odvážiti, abychom přednášeli Bohu sedmero proseb O t ċ e n á š e, které obsahuje veškeru spásu naši, proto, že jest to Bohu milé a že nám to přikazuje. My jsme tak slabého ducha a krátkého rozumu, že ani nevíme, o které k spasení potřebné milosti bychom Boha prositi měli. Vida tedy Ježíš Kristus, jak jsme ubozí a nedostateční, sám nám složil žádost, v níž obsaženo jest všecko, oč bychom měli Boha prositi, a naučil nás modliti se takto:

P a t e r n o s t e r , q u i e s i n c o e l i s .
(O t ċ e n á š , j e n ž j s i n a n e b e s í c h .) Sv. Jan, apoštol, píše: »Pohledte, jakou lásku prokázal nám Otec: abychom synové Boží slouli a byli.« (I., 3, 1.) Byla to zajisté velmi veliká láska, an Bůh ustanovil, abychom slouli a byli jeho dětmi (ne sice vlastními, nýbrž přijatými). A tuto nesmírnou milost Syn Boží nám zjednal, se vtěliv: »Přijali jste ducha vyvolení synů, v němžto voláme: Abba (Otče).« (Řím. 8, 15.) Může-li poddaný nadítí se milosti větší, než býti

přijatu za syna králova, a tvor za dítě Styofitele svého? Proto Bůh žádá, abychom v tomto dětinném duchu modlili se k němu takto:

I. Sanctificetur nomen tuum.
(Posvět se jméno Tvé.) Bůh nemůže býti světějším, nežli jest od věčnosti; ježto svatost jeho jest nekonečna. Nežádáme tedy v prosbě této o nic jiného, než aby Bůh jméno své učinil všude známé, a aby všickni národové jej milovali: nevěřící, kteří ho neznají; kacíři, kteří jej špatně znají; a hřšníci, kteří jej znají, ale nemilují ho.

II. Adveniat regnum tuum.
(Přijd království Tvé.) Království Boží jest dvojí, a dvojím způsobem Bůh kraluje v duši naší: svou milostí a slávou. O obojí království to žádáme v prosbě této: aby totíž milost Boží v životě tomto v nás panovala, nás řídila a vedla, abychom pak jedenkráte učiněni byli hodni slávy nebeské, a Boha požívajíce a jemu nálezejíce, abychom byli věčně šťastni a blaženi.

III. Fiat voluntas tua sicut in celo et in terra. (Buď vůle Tvá, jako v nebi tak i na zemi.) Veškera dokonalost duše záleží v tom, aby dokonale plnila vůli Boží, jako ji plní blahoslavení

v nebi. A proto Ježíš Kristus učil nás modliti se, abychom konali zde na zemi vůli Boží, jako ji konají svatí v nebi.

IV. Panem nostrum quotidianum da nobis hodie. (Chléb náš vezdejší dej nám dnes.) Tak čteme u sv. Lukáše (11, 3.). V této prosbě žádáme Boha o časné věci, kterých potřebujeme k zachování života vezdejšího a jichžto všech očekávati máme od Boha. Praví se: Chléb náš vezdejší, nám k naučení, že o tyto věci žádati máme mírně, jak Šalomoun o ně prosil: »Uděl mi takto potřebných věcí k živnosti mé.« (Přísl. 30, 8.) Dále budiž podotknuto, že sv. Matouš místo: »Chléb náš vezdejší, má: Chléb náš nadpodstatný dej nám dnes.« (6, 11.) Tímto chlebem nadpodstatným rozumí se podle výkladu římského katechismu Ježíš Kristus v nejsv. svátoosti oltářní, neboli sv. přijímání. A díme: dej nám dnes, poněvadž by tělo Páně každý horlivý katolík přijímati měl denně, ne-li skutečně, tedy aspoň způsobem duchovním, jak sněm tridentský doporučuje.

V. Et dimitte nobis debita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris. (A odpust nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim

vinníkům.) Abychom však byli hodní chleba toho požívat, jest potřebí, abychom byli prosti hřichů smrtelných, aneb abychom aspoň obmyti byli krví beránkovou ve svatosti pokání. Pravím: »*hřichů smrtelných*«; než připomenouti dlužno, přistoupil-li by kdo k stolu Páně, chovaje v srdci svém náklonnost k tomu onomu hřichu, nebylo by lze o něm říci, že jest docela hoden, aby přijímal tělo Páně, aspoň ne často.

VI. Et ne nos inducas in tentationem. (A neuvod nás v pokusení.) Jak máme slovum tém rozuměti? Snad, že Bůh někdy nás svádí k hřichu? Nikoli! dí sv. Jakub: »*Nebo Bůh nemůže ke zlému pokoušen býti, sám pak* (také) žádného nepokouši.« (1, 13.) Výroku tomu rozuměti jest právě tak, jako onomu Isaiášovu: »*Oslep srdce lidu toho . . . a oči jeho zavři, aby snad neviděl . . .*« (6, 10.) Bůh neoslepuje žádného hříšníka; avšak nezřídka za trest nevděčnosti jejich odnímá jim světla, kterého by jim byl dopřál, kdyby mu byli bývali věrni a vděčni; a tak oslepiti znamená u Boha tolik, jako nedopřáti světla. A podobně rozuměti jest prosbě: A neuvod nás v pokusení; prosíme totiž Boha, by nedopouštěl, abychom upadli v takové pří-

ležitosti hřachu, v nichž bychom Boha urazili. A proto jest nám vždycky se modliti, jak nás Spasitel náš napomíná: »*Bdětež a modlete se, abyste nevešli v pokusuň.*« (Mat. 26, 41.) Vejíti v pokusuň jest totéž, jako ocitnouti se v nebezpečenství hřachu; pročež jest nám často opakovati: »A neuvoď nás v pokusuň.«

VII. *Sed libera nos a malo.* (Alezba v nás od zlého.) Od trojího zlého máme prositi Boha, aby nás zbavil: od časného, tělesného zlého, od duševního zlého a od věčného zlého v životě budoucím. Co do časného zlého v životě tomto jest nám vždycky býti připravenu, abychom s oddanou myslí přijímali od Boha časné zlé, které nám sesílá k blahu duše naší, jako jsou chudoba, nemoc a opuštěnost. Prosice tedy Boha, aby nás zbavil časného zlého, prositi máme vždycky s výminkou, není-li to zlé potřebné aneb užitečné k věčnému spasení našemu. Opravdové pak zlé, od něhož, aby nás zbavil, Boha naprosto prositi máme, jsou duševní zla, a to jsou hříchy a příčiny věčného zlého.

Ostatně budme přesvědčeni, jak psáno jest, »*že musíme skrze mnohá soužení vcházeti do království Božího.*« (Sk. 14, 21.)

Buďme přesvědčeni, pravím, že v tomto stavu porušené přirozenosti své nedojdeme spasení, neprojdeme-li skrze mnohá soužení života vezdejšího.

Kněz končí modlitbu Páně slovem: *A m e n*, které pronáší tiše, ježto představuje samého Ježíše Krista, jenž jest základem veškerých zaslíbení Božích.

Slůvkem *a m e n* opětujeme krátce ještě jednou všecky prosby své, v nichž Pán má zalíbení, a tím spíše nás vyslyší, čím více ho zač prosíme. Velkým pánum ve světě bývá protivno, když jich kdo doléhavě o něco prosí; ale Bohu tím milejší jest, čím více prosíme. *Tato neodbytnost jest Bohu milá*, píše sv. Jarolím, a Kornel z Lapide praví: *Bůh si přeje, abychom v modlitbě vytrvali až do neodbytnosti.*«

Pomodliv se *O t ě n á š*, kněz modlí se dále: *Libera nos quae sumus, Domine etc.* (*Vysvobod nás, prosíme, pane*, atd.), prose Pána za sebe i za všecky, aby na přímluvu Rodičky Boží, apoštolů a všech svatých udělil pokaje dnům našim, abychom s pomocí Božského milosrdenství jeho zachráněni a bezpečni byli ode všech hříchův a zmatkův.

Po té se modlí: *Pax Domini sit*

semper vobiscum. (Pokoj Páně budě vždycky s vámi.) Prosí kněz o pokoj za sebe i za všecky bratry a dělá tříkráte znamení kříže nad kalichem s částečkou hostie, kterou drží v prstech. Tento trojí kříž znamená, jak sv. Tomáš praví, tři dni, které Ježíš Kristus strávil v hrobě. Po té pouští tu částečku do kalichu, modle se: *Haec commixtio et consecratio corporis et sanguinis Domini nostri Jesu Christi fiat accipientibus nobis in vitam aeternam.* (Toto spojení a posvěcení těla a krve Pána našeho Ježíše Krista budiž nám přijímajícím k životu věčnému.) Bellarmin vykládaje slovo *consecratio* (posvěcení), praví: *„Neprosíme, aby nyní stalo se posvěcení, ale aby posvěcení již učiněné prospělo nám k životu věčnému.“* Toto pak smíšení znamená, jak prvé sloučení božství a člověčenství v životě Marie Panny, tak také druhé, které se děje svátostným přijímáním Ježíše Krista s věřícími, kteří byli u stolu Páně.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi etc. (Beránku Boží, který snímáš hříchy světa.) Před přijímáním prosí kněz Beránka Božího, Ježíše Krista, při mši sv. obětovaného, a vzývá jej tříkráte

na znamení, jak potřebí jest nám milosti jeho, abychom došli smíření s Bohem a po-koje jeho.

Po té následují tři modlitby před sv. přijímáním. V modlitbě I.: *Domine Jesu Christe, qui dixisti apostolis tuis: Pacem relinqu quo vobis etc.* (Pane Ježíši Kriste, jenž jsi řekl apoštolum svým: Pokoj zůstavuji vám atd.), kněz prosí Boha, aby pro víru církve rácil ji zachovati v pokoji a jednotě podle své vůle, a aby ji zachránil ode všech roztržek nepravých nauk a ode všech žádostí po věcech, které se nesrovnávají s vůlí Boží. A zde dává církev věřícím políbení lásky, na znamení, aby byli jednoho srdce. Prvé než tak kněz učiní, políbí oltář, aby tím naznačil, že mu nelze pokoje dát, dokud ho nedostane od Ježíše Krista, jehož jest oltář obrazem.

V modlitbě II.: *Domine Jesu Christe, Fili Dei vivi etc.* (Pane Ježíši Kriste, Synu Boha živého atd.), kněz prosí Ježíše Krista, aby jej zachránil pro přesvaté tělo své a krev svou ode všeho zlého, a učinil, aby byl vždycky s ním spojen.

V modlitbě III. prosí ho, aby mu toto přijímání nebylo k zavření, ale k spasení

duše i těla. Velebná svátost chrání duše od pokušení a zlých náruživostí, udušuje oheň nepravých žádostí, které panují v našem těle, a jest mocný prostředek od smrti duševní. Pročež modlí se: Panem coelestem accipiam et nomen Domini invocabo. (Chléb nebeský přijmu a jméno Páně vzývati budu.) Jako obyčejný pokrm jde k duhu, jen když jsme hladovi, tak i sv. přijímání jen tehdy nám přinese veliký užitek, když přistoupíme ke stolu Páně s velikou touhou, abychom Ježíše Krista do srdce přijali a vroucně jej milovali. Jan Gerson píše, když Ježíše Krista již již přijati máme, i tu ho ještě sluší vzývati, aby nám byl nápomocen, abychom jej přijali s velikým užitkem.

Corpus Domini nostri Jesu Christi custodiat animam meam in vitam aeternam. Amen. (Tělo Pána našeho Ježíše Krista ostříhej duše mé k životu věčnému. Amen.) Po těch slovech kněz požije nejsv. tělo. Těmi slovy se vyrozumívá, že tělo a krev Ježíše Krista dávají se nám jako závdavek neboli záruka života věčného a jako posila na cestu z výhnanství do vlasti. Pročež máme tělo Páně přijímati s takovou myslí, jako abychom měli

po té zemi tuto opustiti a na věčnost
odejšti.

Část VI. Poděkování.

I. Quid retribuam Domino pro omnibus, quae retribuit mihi? (Cím se odplatím Hospodinu za vše, co mi učinil?) Praví se za všecko proto, že, kdokolivěk přijímá Ježíše Krista, účasten se stává všech darův a milostí, jichž si lze přát, podle slov sv. Pavla: »Kterak nám také s ním všeho nedá?« (Řím 8, 32.) Kněz praví: Cím se odplatím . . .? poněvadž člověk není s to, aby Bohu poděkoval, jak náleží; jediné Ježíš Kristus může hodně poděkovati věčnému Otci ze všech darů lidem udělených; a proto kněz dokládá, řka: Calicem salutaris accipiam et nomen Domini invocabo (Kalich spásy vezmu a jméno Páně vzývati budu), a prosí Pána, aby poděkoval Otci za něho, kněze, i za všecky lidi. A dopiv nejsv. krev, děkuje znovu, řka: Quod ore sum psumus, Domine, pura mente capiamus, et de munere temporali fiat nobis remedium sempiternum. (Co jsme ústy přijali, Pane, i čistou

myslí přijímejme, a z daru časného
staň se nám lék ustavičný.) Touto
modlitbou církve sv. učí nás prosít Boha,
jako jsme přijali ústy tento pokrm a nápoj,
abychom přijali i srdcem, aby nám byl lé-
kem ustavičným ode všech křehkostí našich.

II. Konečně praví: *Corpus tuum,*
Domine, quod sumpsi, et sanguis,
quem potavi, adhaereat visceribus
meis etc. (Tělo Tvé, Pane, které jsem
požil, a krev, kterou jsem přijal, z ú-
stá vej v útrobách mých atd.) Modlitbou touto, jakož i ostatními modlitbami,
které se jmenují popřijímáním, kněz
prosí Ježíše Krista pro zásluhy tohoto tajem-
ství jeho a na přímluvu svatého, jehož pa-
mátnka ten den se koná, aby s ním zůstal
vždycky spojen, a aby nezbyla žádná skvrna
v duši jeho, nejsv. svátosti občerstvené.

III. Ite missa est. (Jděte, jest po
mši) aneb: *Benedicamus Domino.*
(Dobročečme Hospodinu.) Těmi slovy
kněz propouští lid. Jest po mši sv., znamená
tolik, jako oběť jest dokončena, a sluha
mešní děkuje na místě lidu, řka: *Deo gratias.* (Bohu díky.) Sv. Augustin píše:
»*Bohu děkovati jest uznati, že všechno dobré*
máme od Boha, a Boha z toho chváliti.«

Potom kněz, požehnав lid, přechází na pravou stranu oltáře a říká tu evangelium sv. Jana: In principio erat Verbum etc. (Na počátku bylo Slovo atd.) Vilém Burio píše, že sv. Pius V. ustanovil, aby na konci mše sv. říkalo se toto evangelium, ježto je dříve někteří říkali a jiní ne. — Tento výklad modliteb mešních bude prospěšný těm, kdo mší sv. slouží, i těm, kdož ji slyší.

**O uctivosti, přípravě a poděkování,
jichž knězí mají dbáti, aby mše sv. sloužili s užitkem.**

**Článek I. Svatou jakou uctivostí sluší mše sv.
obětovati.**

1. Veškeré dobré, jež umučení Ježíše Krista vrchovatou měrou přineslo světu, přináší mu dosud každá mše sv., jak sv. Tomáš, andělský učitel, praví: »*Cokoliv umučení Páně působi, působi i tato oběť.*« *) A také církev sv. nás o tom ujišťuje: »*Kolikrátkoli památka oběti této se slavi, tolíkrát dilo našeho vykoupení se koná.*« **) Neboť týž Spasitel náš, praví sněm tridentský, který se na kříži obětoval pro naše spasení, obětuje se skrze kněze i na oltáři: »*Festil to jedna a táz oběť; týž obětuje se nyní skrze kněze, který obětoval sebe samého na kříži;* rozdílný

*) In Ephes. 6.

**) Secr. Dom. IX. p. Pent.

jest tolíko způsob, kterým se obětuje.*)* Pročež, jako umučení Vykupitelovo stačilo, aby jím spasen byl veškeren svět, tak i jediná mše sv. postačuje k spasení jeho. A proto dí kněz, když obětuje kalich: »*Obětujeme Tobě, Pane, kalich spasení, dobrotnost Tvou vzývajice, aby před obličeji Božské velebnosti Tvé vstoupil s libeznou vůni za naší i celého světa spásu.*«

2. Obětí kříže Pán Ježíš získal nám všecky milosti vykoupení; avšak obětí mše sv. přivlastňuje se nám ovoce kříže. Umučení Páně činí schopnými zásluh Ježíše Krista, ale mše sv. činí nás jich účastnými a přivlastňuje nám ovoce umučení jeho, jak sněm tridentský praví: »*Mše svatá má z ustanovení svého to do sebe, že nám ovoce umučení přivlastňuje.*«**)

3. Budmež tedy přesvědčeni, že mše sv. jest největší a nejsvětější úkon, který lze na zemi konati, a spolu nejprospěšnejší k našemu duševnímu blahu. Avšak, jako jest úkonem nejsvětějším, tak ji máme též konati co možná s nejcistším srdcem a s největší zevnější pobožností, jak týž sněm tridentský napomíná: »*Také jest dostatek na*

*) Sess. 22. c. 2.

**) Sess. 22. c. 1. et 2.

bile dni, že jest všecku péči na to naložiti, aby se konala co možná s největší vnitřní čistotou srdce a se zevnější pobožnosti. •*)

4. Z toho lze souditi, jak velikého trestu zasluhují kněží, kteří slouží mši sv. velmi neuctivě. A této veliké neuctivosti se dopouštějí, kdo ji obětuje s velikým chvatem; a to by zajisté bylo tehdy, když by s ní byli hotovi dříve, nežli za čtvrt hodiny; a tu by nebyl nikdo omloven z hříchu smrtelného, jak učitelé bohosloví praví, být i mše sv. byla krátká, jako mše sv. za zemřelé, nebo o bl. Panně Marii.

5. Kardinál Lambertini**) a s ním Clericato, Roncaglia, Bisso, Gobat, Quarti a j. učí jednomyslně, že mše sv. nemá trvat déle, nežli půl hodiny, a nemá býti kratší dvacet minut; nebot za dobu kratší nelze všech věcí předepsaných s náležitou uctivostí vykonati; a prodlužuje-li se mše sv., budí nevyhnutelně v přítomných omrzlost. Pročež moudře píší Roncaglia, Quarti, Pasqualigo a Gobat, že kdo mše sv. doslouží „*infra quadrantem*“, to jest, dříve než za čtvrt hodiny, nemůže hříchu smrtelného býti prost. Příčina jest tato: Všecky předepsané

*) Sess. 22. descr. de observat. in cel. etc.

**) Notif. 34. n. 30.

rubriky při mši samé jsou najisto závazné, jak dokazuji ve své mravouce; neboť sv. Pius V. přikazuje ve své bulě, obsažené v mešní knize, aby mše sv. konala se: »*juxta ritum, modum et normam, in missali praescriptam, in virtute sanctae obedientiae.*« Je-li tomu tak, dopustí se alespoň všedního hříchu, kdo některý obřad opomine, aneb ho nekoná, jak patří; a právem praví Concina, Wigandt, Roncaglia a Lacroix, že, kdo několik takových pokleskův obřadných se dopustí, značných co do počtu, třeba o sobě nebyly tak veliké, snadno se tím smrtelně prohřeší.

6. Proto pravíme po jednomyslném úsudku svrchu jmenovaných učitelů, že těžce hřeší, kdo doslouží mši sv. dříve, než za čtvrt hodiny; nelzeť, aby kněz za tak krátkou dobu dokončil mši sv. a nedopustil se dvojho těžkého hříchu: veliké to neuctivosti k oběti mše sv. a velikého pohoršení lidu. Co do neuctivosti k nejsv. oběti, praví sněm tridentský,*) že kletba, kterou vyřkl Bůh skrze Jeremiáše (hl. 48.) na ty, kdo konají nedbale úkony bohoslužebné, stihne zajisté právě ty kněze, kteří konají mši sv. bez náležité uctivosti. Kdo mše sv. dokončí dříve než za čtvrt hodiny,

*) Cit. descr. de observat. in cel. M.

nemůže nedopustiti se mnohých chyb, buď že zkomolí slova, aneb je s obřady splete, nebo je koná jiným pořadem, než jsou předepsány, dříve totiž neb později, aneb že samým chvatem nepořádně koná žehnání a pokleky. Ačkoli jsou to o sobě poklesky lehké, jestli je však všecky sebereme, nelze neuznati, že, kdo takto mší sv. slouží, dopouští se veliké neuctivosti.

7. Přihlížíme li pak ku pohoršení, které se dává lidu, třeba uvážiti, co sněm tridentský praví:*) že posvátné obřady, zvláště obřady mše sv., ustanoveny jsou proto, aby budily v lidu vážnost a úctu k nejsv. oběti této. Obřadům těm bludaři se posmívají a jimi pohrdají; ale Bůh chce, aby se přesně zachovávaly. V Starém Zákoně Hospodin vyhrožuje tomu, kdo by nezachovával obřadů obětních, že ho stihnu veškerá zločečení. Avšak tyto oběti nebyly leč pouhým stínein a obrazem oběti oltářní. Oč přísněji tedy potrestá Bůh toho, kdo obřadů mše sv. málo dbá a jich si neváží? Sv. Terezie říkávala: *Já bych život dala za jediný církevní obřad.**

8. A proč si máme obřadů svatých tolik vážiti? Příčinu toho udali jsme již

*) Sess. 22. c. 5. de reform.

svrchu. Sněm tridentský praví, že církev obřady ustanovila, aby těmito zevnějšími znameními věřící poznávali, jak velebná jest oběť mše sv. a jak vznešená tajemství jsou v ní skryta: »*Ecclesia caeremonias adhibuit, ut majestas tanti sacrificii commendaretur, et mentes fidelium per haec visibilia religionis signa ad rerum altissimarum, quae in hoc sacrificio latent, contemplationem excitarentur.*« A když se tedy nicméně tyto obřady mešní konají s takovým chvatem — a není-li to veliký chvat, když se vše odbude tak brzy, že dříve než za čtvrt hodiny jest po mši? — pak nejen že nebudí úcty ke mše sv., ale jsou i přičinou, že si lid tak vznešené oběti málo váží. A proto nelze omluviti kněze z těžké viny pro veliké pohoršení, které dává lidu; poněvadž, místo, aby v nich budil velikou úctu k oběti mše sv., o ni je připravuje, když vidí, jak on jí pohrdá. Sněm turský r. 1583 nařizuje, aby kněží byli dokonale vycvičeni v obřadech mešních; slyšme proč: »*Ne populum sibi commissum a devotione potius revocent, quam ad sacrorum mysteriorum venerationem invitent.*«

9. A proto sněm tridentský přísně ukládá všem biskupům,*) aby zapovídali

*) In cit. descr. de observat. etc.

kněžím konati oběť mše sv. neuctivě, ježto takové neuctivosti, dí sněm, sotva lze nenažati bezbožnosti. Tato jsou vlastní jeho slova: »*Decernit sancta synodus, ut ordinarii locorum ea omnia prohibere sedulo curent ac teneantur, quae irreverentiam (quae ab impietate vix sejuncta esse potest) inducit.*« Dobře si všimněme slov: »*curent ac teneantur*«; jsou tedy biskupové přísně zavázáni, aby dohlíželi a se doptávali, jak se v jejich diecézi mše sv. konají; a jsou povinni zapověděti mše sv. kněžím, kteří ji slouží bez náležité uctivosti. A v té věci dává sněm biskupům plnou apoštolskou moc i nad řeholníky, kteří jsou vyjmuti z jejich pravomoci, tak že i je mohou a mají napomenouti; a jestliže by se nepolepšili, mohou jim mše sv. zakázati, ano i censurami a jinými církevními tresty k povinné poslušnosti je donutiti.

10. Jisto jest, že mše sv., pobožně obětovaná, pobožnost vzbuzuje také u jiných; naopak, slouží-li se mše sv. kvapně a nedůstojně, připravuje o pobožnost toho, kdo ji má, a co horší jest, že ztenčuje úctu k nejsv. oběti samé a seslabuje víru v tak vznešené tajemství. A zajisté! Či, jak by kněz mohl buditi úctu a pobožnost v přítomných, kteří

naň hledí, když koná mši sv. nepobožně a s malou uctivostí, kvapně a napolo konaje obřady, pokleky, úklony, kříže, pozdvihování rukou, líbání oltáře a podobné, aneb je míchaje s modlitbami a tyto říkaje tak rychle, že mnohá slova překousne a zkomoli? Většina lidí jsou tomu ovšem rádi, když se rychle zbaví povinnosti slyšeti mši sv.; ale i ti, jsouce přštomni mši sv. tak kvapně sloužené, horší se na kněze, který ji obětoval.

11. Ale tu mnohý se omlouvá: Nechybuji ani v modlitbách, ani v obřadech; vyslovím každé slovo a obřady vykonám všecky. Avšak prosím, třeba uvážiti, že není dosti, aby se při mši sv. všecka slova vyslovila a všecky předepsané obřady se vykonaly (a nejen důležité, ale i méně podstatné, poněvadž všecky jsou k tomu, aby dosvědčovaly, jak vznešená jest oběť mše sv.; a proto církev chce, aby všecky obřady, které při samé mši sv. se konají, byly závazné, jak jsme již svrchu pověděli); ale že potřebí též konati všecko s takovou vážností, jaká sluší na tak posvátný úkon. Nepostačí tedy obětovati mši sv. a odříkatи jen všecky modlitby a vykonati všecky obřady, ale třeba ji sloužiti s náležitou důstojností a vážností, aby budila u jiných úctu k oběti nejsv. Jinak, koná-li se

všecko s velikým chvatem, budí takové sloužení spíše opovržení, nežli uctivost k tak vznešené oběti. Z toho plyne, že, třeba který kněz v tak krátké době, dříve než za čtvrt hodiny, odříkal všecky modlitby a vykonal všecky obřady, přece není prost těžké viny, ježto není možná, aby se těžce neprohřešil proti uctivosti, když slouží mši sv. tak nevážně a nedůstojně.

12. Hlavní příčina, proč kněží konají mši svatou tak neuctivě, bývá, že jdou k oltáři a nepomyslí, co budou činiti, obětujíce mši sv. buď pro bídnu odměnu, aneb z jiné příčiny lidské. Proto jest slušno, ano potřebuo, na mši sv. se připravovati a půl, aneb aspoň čtvrt hodiny (a to jest ostatně tuze málo) přede mší sv. rozjímati; a doporučovalo by se rozjímati o přesvatém umučení Ježíše Krista, poněvadž kněz obnovuje na oltáři oběť kříže. I položil jsem zde tato rozjímání a jiné nábožné vzdechy, abys pokaždé přede mší sv. po jednom z nich alespoň si přečetl. Přidal jsem pak na konec několik modliteb a vroucích vzdechů, jichž užiti lze jako poděkování po mši sv. Podotknouti jest, že nábožná modlitba po sv. přijímání má větší cenu a zásluhu u Boha, jak církevní učitelé píši, nežli kdy jindy;

neboť tehdy spojena jest duše s Ježíšem Kristem.

**Článek II. Rozjímání o umučení Ježíše Krista,
jako příprava na mši sv., na každý den
v témdni.**

Rozjímání I. — V neděli.

*Pán Ježíš jde nepřátelům svým vstří a jest
jat a svázán.*

Pán Ježíš jsa v zahradě a věda, že Jidáš s vojíny již se blíží, aby jej spoutali a vedli na smrt, nečekal, až by přišli, ale sám jim vyšel naproti, aby se jim dal zajati. Milý Vykupitel náš byl ještě upocen krví z oné úzkosti smrtelné, kterou v zahradě vystál; avšak srdce jeho bylo láskou všecko rozníceno a dychtivo trpěti za nás. Pročež zavolal učenšky spící a pravil jim: »*Vstaňte, pojďme: aj, který mne zradi, blízko jest.*« (Mar. 14, 42.)

O, můj Spasiteli, tak veliká byla tedy Tvá touha umřít za mne, že jsi sám šel smrti vstří? O, můj Ježíši, hle, půjdu nyní

k oltáři, abych obnovil touž oběť kříže, kterou jsi jednoho dne dokonal na hoře Kalvárii. Ó, jak toho želím a oplakávám, že jsem Tebou pohrdal, jenž jsi mě tolik miloval, že jsi mě dokonce učinil svým knězem! Dříve jsem Tě opustil, ale nyní si jiného nežádám, než býti s Tebou spojen. Ach, prvé než toto jitro vejdeš do srdce mého, odpusť mi všecku hořkost a všechn zármutek, jež jsem Ti způsobil; neboť toho nade všechno nenávidím. Ó, nejmilejší Vykupiteli můj, nedej, abych Tě na novo rozhněval. Miluji Tě, můj Ježíši, jenž jsi za mne umřel; miluji Tě, Bože můj, jenž hoden jsi lásky nekonečné; miluji Tě, jediné dobro mé, a všecko opouštím z lásky k Tobě. »Bože můj a mé všecko!« Ty jediný mi poslouchej.

Otče věčný, obětuji Ti tuto mši sv. na poděkování za všecky milosti, které jsi udělil Ježíši Kristu, jakožto člověku, blah. Panně Marii a všem svatým ochrancům mým. Doporučuji Ti svatého Otce, našeho císaře a krále, své rodiče a příbuzné, dobrodince, přátele a nepřátele. Poroučím Ti také nevěřící, kacíře a všecky hříšníky, žijící v nemilosti Tvé; osvět je a pomoz jim, aby zanechali politování hodného stavu svého. Mně

pak, že jsi mne, jak doufám, přijal na milost svou, uděl, prosím, milost sv. setrvání. A Ty, ó, Maria, matko setrvání, nepřestávej za mne u Ježíše orodovati.

Rozjímání II. — V pondělí.

Fána Ježíše představují Kaifášovi a vedou na smrt.

Bezbožný velekněz, nemaje důkazů, aby odsoudil nevinného Spasitele, hledal, jak by z jeho vlastních slov nalezl příčinu, aby jej prohlásil za vinna. Proto se ho tázal ve jménu Božím: »*Zaklinám Tě skrze Boha živého, abys nám pověděl, jsi-li Ty Kristus, Syn Boží.*« (Mat. 26, 63.) Ježíš slyše, že jej zapříšahají jménem Božím, pověděl pravdu, řka: »*Já jsem; a uzříte Syna člověka, an sedí na pravici moci Boží a přichází s oblaky nebeskými.*« (Mar. 14, 62.) Kaifáš uslyšev ta slova, roztrhl roucho své a pravil: K čemu potřebujeme svědků? Zdali jste neslyšeli routhání, které vyslovil? »*Rouhal se! Což ještě potřebujeme svědků?*« (Mat. 26, 65.) Pak tázal se ostatních kněží: »*Co se vám zdá?*« A oni odpověděli: »*Hoden jest smrti.*« Ale rozsudek tento vyřkl již dříve Otec věčný,

když se Pán Ježíš nabídl, že zaplatí pokutu za hříchy naše. Můj Ježíši, děkuji Ti a miluji Tě.

Když byl nespravedlivý rozsudek ohlášen, všickni té noci jali se jej o závod mučiti. Ten mu plivá do očí, onen ho tluče pěstmi, jiný jej zase poličkuje, posmívaje se mu jako liciému proroku: »*Tehdy plivali na tvář jeho a dávali mu zášijky; jiní pak ho poličkovali, říkajíce: Hádej nám, Kriste, kdo jest, který tebe udeřil?*« (Mat. 26, 67. 68.) A, dokládá sv. Marek, zastřeli sv. obličeji jeho špinavým hadrem a jali se jej pak stříďavě tlouci.

Ó, můj Ježíši, jaká pohanění vytrpěl jsi pro mne, abys napravil urážky, jež jsem já Tobě učinil. Miluji Tebe, dobroru nekonečnou. Jest mi nanejvýš líto, že jsem jí tak pohrdal. Odpust mi a dej mi milost, abych byl docela Tvým. Chci býti všecek Tvůj, a na Tobě záleží, abys to učinil. A také Ty mi k tomu dopomoz přímluvou svou, ó Maria, orodovnice a naděje má!

Rozjmání III. — V úterý.

Pán Ježíš od Heroda posmíván a uznán za horšího Barabáše.

Když se rozednilo, židé dovedli Pána Ježíše k Pilátovi, aby jej znova odsoudil a

usmrtiti dal. Pilát vyšetřiv všecky zločiny, z kterých nevinného Spasitele obviňovali, pravil, že se mu nevidí, proč by jej měl od-souditi. »*Já žádné viny na něm nenalézám.*« (Jan 18, 38.) A aby se zbavil neodbytnosti kněží, kteří na tom stáli, aby byl usmracen, dověděv se, že jest z Galiley a poddaný Herodův, poslal jej nazpět k Herodovi. Herodes přál si Ježíše viděti, doufaje, že uvidí některý zázrak, jichž Spasitel tolík činil, a o nichž mu bylo vyprávěno. Když tedy Pána Ježíše k němu přivedli, jal se mu klásti mnohé otázky. Ale Pán Ježíš ani slova mu neodpověděl. I nakládaje s ním Herodes a celý jeho dvůr jako s bláznem, dal mu obléci na posměch bílé roucho, a tak jej poslal zase k Pilátovi. »*Herodes pak se svým vojskem pohrdl jím; a oblek jej v roucho bílé, posmíval se jemu a odeslal zase k Pilátovi.*« (Luk. 23, 11.) — Tak tedy právem Isaiáš o Tobě předpověděl, můj Ježíši, že budou s Tebou nakládati zde na zemi, jako s nejposlednějším a s nejnižším všech lidí. Ale že jsi ráčil pro mne tak býti opovrhován, ó Bože a Vykupiteli můj, přijímám a objímám i já veškera opovržení, jichž mi se dostane od lidí, a nechci je tak zlostně nésti jako dříve, tolík Tě tím hněvaje.

Ubohý Herodes, jenž pro svou nepravost učinil se nehodným, aby s ním Ježíš mluvil! Ó, můj Ježíši, i já jsem zasluhoval, abys již ke mně nemluvil a mě opustil; ale ne, budiž mi milostiv a mluv ke mně. »*Mluv Pane, neboť slyší služebník Tvůj.*« (1. Král. 3, 9.) Nechtěl jsem Tebe dříve slyšet; avšak nyní, an Tě miluji, chci Tebe ve všem poslechnouti. Rci, čeho si ode mne žádáš, a ve všem chci Tobě býti po vůli. Ach, Pane, kdy budu všecek Tvůj a již ne svůj? Ne, ne, nechci se již zpěčovati lásky plnému volání Tvému. — Ó, Maria, prosby Tvé jsou všemohoucí; pros Syna svého, ať mě učiní, jakým si mě míti žádá.

Rozjímání IV. — Ve středu.

Pána Ježíše bičují a trním korunuji.

Pilát poznal nevinu Ježíšovu; ale že dům k vůli dal jej bičovati, doufaje, že jej tak vysvobodi alespoň od smrti. Pán Ježíš podjal se veliké trýzně té, aby dosti učinil za tělesné hřichy naše. Tu se naplnila slova proroka řkoucího: »*On pak raněn jest pro nepravosti naše, potřín jest pro hřichy naše.*« (Is. 53, 5.) — Ó, můj Spasiteli, ne tedy

biče, ale já svými hříchy rozedral jsem Ti tělo. Kdybych byl méně hřešil, byla by trýzeň Tvá bývala menší. Miluji Tě, nejvyšší dobro mé, a lituji z celého srdce, že jsem Tebou tak pohrdal.

Nemajíce židé na tom dosti, přijměli vojáky, aby jej korunovali trním a tropili si z něho posměch jako z krále. I zbavili ho znova oděvu, hodili mu přes ramena červené roucho, do ruky dali mu třtinu a na hlavu mu vsadili svazek trnů. — Můj milý Vykupiteli, hříšné myslénky mé, k nimžto jsem svolil, byly ony ukrutné trny, které hlavu Tvou bolestně zbodaly. Nyní je nade všecko zavrhuji a jich nenávidím. — Po té si z něho tropili žert, pozdravujíce ho jako krále židovského a poličkujíce jej: »*Posmívali se jemu, řkouce: Zdráv bud králi židovský.*« (Mat. 27, 29.) »*A dávali jemu poličky,*« dodává sv. Jan. (19, 3.) — Ó, můj Ježíši, nyní se nezdáš býti než králem na posměch a králem bolesti; já však Tě uznávám za svého pravého Krále a Pána, a děkuji Ti a miluji Tě nade všecko. Miluji Tě, můj, pro mne zbičovaný a trním korunovaný Ježíši. Ach, učiň, ať všeho se odřeknu a nemiluji leč Tebe. — Ó, Maria, Matko Boží, oroduj u Ježíše za mne.

Rozjímání V. — Ve čtvrtku.

Pilát ukazuje Pána Ježíše lidu řka: »Ejhle člověk.«

Když Pána Ježíše k Pilátovi opět přivedli, vida jej Pilát tak rozedraného, domníval se, že židé budou jistě pohnuti k útrpnosti, když jim ho ukáže. I vyšel na pavlač, veda s sebou ubohého Spasitele, a pravil k lidu: »Ejhle člověk.« I ukázal se Ježíš trním korunovaný a maje přes ramena onen červený plášt. »Tedy vyšel Ježíš nesa trnovou korunu a roucho šarlatové.« (Jan 19, 5.) Viz i ty, duše má, svého Spasitele na oné pavlači, a považ, čemu se až podvolil milovaný Pastýř Tvůj, aby Tebe, ovečku ztracenou, spasil. Můj Ježíši, děkuji Ti. »Milosrdenství Tvé, Hospodine, na věky opěvovati budu.«

Židé však vidouce jej, místo, aby ho politovali, jmou se křičeti: »Ukřižuj, ukřižuj ho!« Pilát nicméně hledí jej osvoboditi, věda, že jest nevinen; oni však nepřestávají volati: »Vezmi, vezmi, ukřižuj ho!« Ó, můj Ježíši, já jsem kdysi žádal znovu takořka smrti Tvé, vypudiv Tě z duše svojí; ale Ty

jsi i přes to obětoval i život svůj na kříži,
abys mi odpustil. Drahý Vykupiteli můj,
poznávám, jak jsem Ti ukřividil, a umřel
bych bolestí z toho. Líto jest mi z celé
duše, ó dobroto nekonečná, že jsem Tebou
prve tak pohrdal. Ale nyní Tě miluji nade
všecko a vážím si milosti Tvé více, nežli
všech věcí v nebi i na zemi; a co prospějí
veškery statky pozemské bez milosti Tvé?
Ty jsi mě miloval až k smrti; až k smrti
chci též já Tě milovati. Dej mi milost setr-
vání; dej mi svou lásku svatou; dej, ať
Tebe již nikdy neurazím, co živ budu,
a nemyslím na nic jiného, než jak bych Tě
miloval.

Ó, kryi Ježíšova, opoj mě úplně láskou
svatou! Ó, smrti Ježíšova, dej, nechť umru
vší lásce pozemské. Milovaný Spasiteli můj,
osvobod mě od pekla, jehož jsem tolíkráte
zasluhuoval; v pekle bych Tebe nemohl již
milovati, a musil bych zločečiti krvi Tvé,
smrti Tvé a všechném milostem, jež jsi mi
udělil. Nikoli, Ježíši můj, chci Tě milovati a
jediné Tebe chci milovati. Dej mi milost,
abych Tě miloval, a pak nalož se mnou,
jak Ti libo. — Ó, Maria, matko hříšníků,
přispěj hříšníkovi, jenž by rád Boha miloval,
a Tobě se doporučuje. Ty vyslyšíš každého,

kdo Tebe prosí; vyslyš i mne pro lásku Ježíše Krista, kterého tolik miluješ.

R o z j í m á n í VI. — V p á t e k.

*Pán Ježíš jest od Piláta odsouzen k smrti,
a nese si kříž na Kalvarii.*

Nuže, Pilát zasedá již k soudu a odsuzuje Pána Ježíše na smrt kříže. Po té čte se nespravedlivý rozsudek, Pilátem pronesený, ale od Otce nebeského od věčnosti ustavený, aby Syn jeho umřel za naše spasení. Pán Ježíš ho poslouchá a úplně jsa oddán do vůle Boží, pokorně ho přijímá, aby nás smrtí svou vysvobodil od smrti věčné, které jsme zasluhovali: »*Ponižilt sebe samého, učinen jsa poslušným až k smrti, a to k smrti kříže.*« (Filip. 2, 8.) Nejmilejší Vykupiteli můj, Ty přijímáš smrt, abys daroval mně život věčný; kdybys nebyl za mne umřel, byl bych již na věky ztracen. Děkuji Ti z toho, lásko má; smrt Tvá jest naděje má. A že jsi Ty, Bože můj, přijal smrt z lásky ke mně, přijímám i já z lásky k Tobě smrt svou, kdy a jak se Ti líbí, se všemi bolestmi jejimi. Prosím Tě o milost, abych umíral s přáním, Tobě se líbiti a vyplnití Tvou vůli.

Hle, Pán Ježíš vychází již z domu Pilátova s křížem na ramenou a kráčí na Kalvarii, na místo popravy své. Jaké to zvláštní divadlo, jehož svět byl tenkráte svědkem ! Bůh, Stvořitel veškerenstva — an umřít jde za své tvory! — Ó, Ježíši a Spasiteli můj, ó, lásko duše mé, Ty jdeš po této cestě umřít za mne; nechci Tě opustiti, půjdú s Tebou a s Tebou umru. Ach, já ubohý ! Dříve jsem Tebou pohrdl a od Tebe jsem odešel; ale nyní Tě miluji nade všecko a želím toho z celého srdce, že jsem Tě urazil, a slibuji Ti, že Tebe již do smrti neopustím. Objímám Tě se vší vroucností a v objetí tom chci živ býti i umřiti. Ach, již mne nikdy neopouštěj milostí svou, a Ty, ó Maria, milovaná orodovnice a ochrankyně má, neopouštěj mne nikdy přímluvou svou !

Rozjímání VII. — V sobotu.

Pán Ježíš umírá na kříži, jsa bolestmi stráven, před očima zarmoucené Matky své, Marie.

Sotva Pán Ježíš došel na Kalvarii, ustanovení k tomu katané znovu ho svlékli z oděvu a hodili jej na kříž. Pán Ježíš roz-

pjal ruce, přinášeje Otci věčnému velikou oběť sebe samého za spasení lidské.

Hle, již chápají se hřebův a kladiva, a ruce i nohy mu probijejíce, na kříž jej přibíjí a na něm umříti nechávají. Ó, lidé, lidé, jak vám lze patřiti na Boha svého na tom potupném dřevě, an umírá z lásky k vám — a ho nemilovati!

Pán Ježíš na kříži! Hle, jak Pán všeho světa naposled na zemi se ukazuje! Hle, jaký to důkaz lásky jeho k nám! Sv. František Pavlanský, patře jednoho dne na Pána Ježíše na kříži, jal se volati: »Ó, lásko Boží! Ó, lásko Boží! Ó, lásko Boží!« Ba ovšem, že nikdo nevypoví a nepochopí, jak velikou lásku Bůh nám dal na jevo, an umřel za nás, své nehodné a nevděčné tvory.

A přece, Ježíši můj, věda to, pohrdl jsem Tvou láskou a odřekl jsem se milosti Tvé! Ale krev Tvá jest nadějí mou. Lituji nade všecko, Ježíši, lásko má, že jsem Tě tolíkráte opustil. Miluji Tě ze vší duše své, miluji Tě nade všecko a slibuji, že od nyňjška nebudu milovati než Tebe.

Přistup, ó duše má, s pokorou a skroušeností k tomuto kříži, na němž pní umírající Spasitel tvůj. Polib ten oltář, na němž sám Stvořitel tvůj, se obětující a bolestmi

strávený, ráčil umříti za tebe. Obmyj se krví, která se prýstí z přesvatých nohou jeho; obmyj v ní hříchy své a doufej od ní všeho dobrého. Můj milý Ježíši, nechci již náležeti sobě, ale chci býti Tvůj a všecek Tvůj. Rci, čeho si přeješ ode mne, a učiním všecko. Všeho doufám od dobratřnosti Tvé. Všeho též doufám od ochrany Tvé, ó, Matko má, Maria.

**Článek III. Vroucí vzdechy na poděkování
po mši sv. na každý den v témzdni.**

Poděkování I. — V neděli.

Můj milý Ježíši, klaním se Tobě, jenž jsi vešel do srdce mého v pokorných podobách chleba a vína, a padaje k nohám Tvým, děkuji Ti za tak velikou dobrrotu, že jsi mne ráčil navštíviti, ubohého hříšníka, jenž jsem Tě tak často vypudil z duše své.

Když pomyslím, Vykupiteli můj, jak jsem se Tebe co živ naurážel, umřel bych bolestí z toho. Děkuji Ti, že mi dopřáváš času, abych napravil, co jsem učinil zlého. Pohrdal jsem dříve láskou Tvojí, ale ode

dneška nechci milovati než Tebe, a nechci hledati než Tvého zalsbení. »Bože můj a mé všecko!« Budiž ode dneška veškeré dobré mé a veškera láska má. Ó, lásko duše mé, Tobě se všecek daruji, a neumím li se Ti darovati, jak bych měl, sám si mě vezmi. »Táhni mne . . . po vůni mastí Tvých.« Ó, Slovo, tělem učiněné, ó, Bože, láskou k lidem jaty, odluč mě sladkými a mocnými vnadami svými ode všech pozemských náklonností, a přivab mě docela k své lásce svaté. Dej, abych i já mohl opravdu říci: »Co jest mi na nebi? a bez Tebe co jsem chtěl na zemi? Bůh srdce mého a díl můj jest Bůh na věky.« Ó, můj Ježíši, budiž Ty pánum celého srdce mého a veškeré vůle mé: tak, abych jiného si nepřál, než co Ty chceš; jiného nehledal, než čím bych Tobě učinil radost, a aby se mi nelíbilo, než co Tobě se líbí: »Bůh srdce mého a díl můj jest Bůh na věky.« Nechť jiní sobě volí zde na světě, cokoli se jim líbí, Ty jsi a budeš vždycky jediný díl můj.

Já nemohu ničeho, ale s milostí Tvou mohu všecko. »Všecko mohu skrze toho, který mne posiluje.« Ty jsi slíbil vyslyšeti každého prosícího: »Proste a vezmete.« Nuže slyš, o které milosti Tě prosím: Dej mi

v milosti Tvé setrvati, dej mi lásku svou,
a o nic jiného Tebe nežádám. Můj Ježíši,
pro zásluhy umučení svého vyslyš mě!
O, Maria, Královno a orodovnice moje,
prosby Tvé mohou všecko; pros Ježíše za
mne! Matko má, vyslyš mě pro lásku,
kterou miluješ Ježíše.

P o d ě k o v á n í II. — V p o n d ě l í.

Ó, Božský Pastýři můj, Tys přišel
s nebe, abys spasil mne, ovečku ztracenou,
a já Tebe opustil a opět jsem Tě ztratil.
»Zbloudil jsem jako ovce, která se ztratila;
hledej služebníka svého.« (Žalm 118, 176.)
Můj Ježíši, doufám, že jsi mi již odpustil
urážky, jež jsem Ti učinil; ale jestliže jsi
mi dosud neodpustil, odpust mi nyní, an
jsi zavítal do srdce mého. Líto jest mi z ce-
lého srdce, že jsem dříve tolik pohrdal mi-
lostí Tvou; nyní si jí vážím nade všecko, a
raději chci tisíckráté ztratiti život nežli ji.
A co by mi prospělo, kdybych živ byl zde
na světě bez Tvé milosti?

Nejmilejší Vykupiteli můj, umřel jsi za
všecky, aby jedenkaždý živ byl ne již sobě,
ale jediné Tobě, jenž jsi dal život za něho.
»Za všecky umřel Kristus, aby i kteří živi

jšou, již ne sami sobě živi byli, ale tomu, který za ně umřel.« (2. Kor. 5, 15.) Já jsem dříve byl živ sobě samému a na Tebe jsem zapomíнал; od nynějška chci žít jediné Tobě, jenžto jsi za mne umřel. Na všecko chci zapomenouti, abych byl jediné pamětliv, jak milovati Tebe, jenž jsi mě tolik miloval. Přispěj mi na pomoc, abych to vykonal. Doufám najisto, že to učiníš; ježto jsi slíbil, že nám dáš všecko, očkoli Tebe budeme prositi ve jménu Tvém: »*Budete-li zač prositi mne ve jménu mé, to učiním.*« (Jan 14, 14.) Pro zásluhy tedy umučení Tvého prosím o tu milost, doufaje, že budu vyslyšen.

»*Přijď království Tvé.*« Panuj, panuj, můj Ježíši, nad celou duší mou a nedopouštěj, aby Ti kdy vypověděla poslušenství. Miluji Tě, dobroto nekonečná, a prosím Tě: »*Nedej mi se odloučiti od Tebe.*« Nech spíše umru, než abych kdy zbaven byl přátelství Tvého. »*V Tebe Hospodine jsem doufal, necht nejsem zahanben na věky.*« Ó Maria, o mocná orodovnice všech, kteří se důvěřují v přímluvu Tvou, v Tebe mám důvěru a doufám života věčného Pročež pln radosti dím Tobě se sv. Bonaventurou: »*V Tebe, ó Paní jsem doufal, necht nejsem zahanben na věky!*«

Poděkování III. — V úterý.

Ó, Ježíši můj a Bože můj, dej, ať poznávám víc a více, jak nekonečné jsi dobro a jak nesmírně jsi mě miloval, uvoliv se trpěti po celý život svůj a umřtí z lásky ke mně, a mimo to se mi tolíkráte darovav ve sv. přijímání Sv. Zlatoušt píše: »*S námi se sloučil, abychom jedno byli; totě jest (snaha) vroucně se milujících.*«*) Slovem, Spasiteli můj, z převroucí lásky, kterou máš ke mně, stal jsi se pokrmem mým, abych byl jedno s Tebou.

Přijď tedy, přijď, ó Bože duše mé, a učiň ji celou svou. Přijď a vypudź z ní všecky pozemské náklonnosti, abych jen Tebe miloval, jediné na Tebe myslil, jediné o Tobě mluvil, jediné Tebe si žádal a jediné Tebe hledal. A koho bych miloval, ne li Tebe, jenž jsi dobrota nekonečná a tolik jsi mě miloval, že jsi dokonce za mne umřel? Ach, můj Ježíši, jak jsi jen mne vyvolil z tolika věrných služebníků svých za svého kněze? Tolíkráte jsem Tebou pohrdl, a Ty ráčíš ráno jak ráno přijít do mých rukou a do

*) Hom. 51.

mého srdce? Ach, mne ubohého, kdybych po tolika milostech, jež jsi mi udělil měl znovu ztratiti milost Tvou! Pane, miluji Tě nyní ze vší duše své a srdečně toho lituji, že jsem Tebou pohrdl. Nechci Tebe již uraziti a chci Tě milovati ze všech sil. Pomoz mi a neopouštěj mne! »*Rány Tvé (jsou) zásluhy mé,*« dí sv. Bernard. Tvé svaté rány, Tvá krev, Tvá smrt jsou naděje má. Uděl mi sv. setrvání. Dej, ať ve všech pokušeních vždycky k Tobě se utíkám. Rozmnož ve mně svou lásku a pak se mnou nalož, jak Ti libo. Ó, Maria, Královno má, vypros mi milost, abych se Ti vždycky doporučel. Kdo k Tobě vždycky se utíká, nebude nikdy od dábla přemožen.

P o d ě k o v á n í IV. — V e s t r ě d u .

Ó, Slovo vtělené, máš-li větších ještě důkazů veliké lásky své, kterou máš k nám, ubohým a zlým červům? Rci, co bys vymyslil, abys nás ještě více zavázal k lásce své? Ubohý, kdo žije bez Tvé lásky, a ubohý i já, an jsem prvé nejen Tebe nemiloval, ale i trpělivost Tvou tak velmi zlehčoval tolika urážkami, jež jsem Ti učinil. O, Bože duše mé, kolikráte jsem za mrzkou rozkoš za-

měnil milost Tvou a Ti do očí řekl, že Ti nebudu sloužiti. Ó, Bože duše mé, lituji toho z celého srdce. Doufám, že mi to odpustíš pro zásluhy smrti své, a doufám, že setrvám v milování Tvém. Proto mne již tolik let hledáš. Již se Ti nechci protiviti. Či bych chtěl čekati, až mne sám do pekla zavrhneš? Miluji Tě, dobroto nekonečná; miluji Tě, Bože můj, jenž hoden jsi lásky nekonečné. Miluji Tě a chci ustavičně opakovati v životě tomto i v onom: Miluji Tě, miluji Tě, miluji Tě.

»V ruce Tvé poroučím ducha svého:
vysvobodil's mne, Hospodine, Bože pravdy.«
Můj Ježíši, neopouštěj mne. Den jak den sestupuješ s nebe, abys se se mnou spojil, dávaje mi tělo své za pokrm. Ach, nedej, abych kdy od Tebe zase se odloučil. Ježíši, lásko a naděje má, nyní si jiného nežádám, než býti Tvůj a všecek Tvůj bez výminky. Vykupiteli můj, posilni mě, abych to splnil.
»Ó, dobrý Ježíši, vyslyš mě!« Ó, Maria, Matičko má, prosíš li Ty za mne, jistě obdržím milost. »Ó, Maria, vyslyš mě!«

Poděkování V. — Ve čtvrtek.

»Zdaliž nevíte, že . . . nejste svoji. Neboť koupeni jste za velikou mzdu.« (1. Kor. 6, 20.)

Tak sv. apoštol nás napomíná. A má pravdu, můj Ježíši! Ale nicméně zapomněl jsem tolikrát na Tebe pro nic a odřekl jsem se Tvé milosti a lásky. Ano, to vše jest pravda; ale i to jest pravda, že jsem z oveček, které jsou vykoupeny Tvou krví: »*Tebe tedy žádáme, přispěj nám, služebníkům svým, které jsi vykoupil svou drahou krví.*« Miluji Tě nade všecko, můj Ježíši; a protože Tě miluji, líto jest mi z celého srdce, že jsem Tě hněval.

Ach, já ubohý! Kolik let jsem ztratil, v nichž bych Tě byl mohl milovati a sebe posvětiti. A zatím jsem je vynaložil na to, abych Tebou pohrdal a duši svou uvrhl do záhuby. Avšak dobrota Tvá dodává mi naděje, že ztracený čas ten zase nahradím a zdvojnásobím lásku, kterou jsem Ti dlužen. Můj Ježíši, Ty jsi mi daroval sebe sama na kříži a v nejsv. svátosti oltářní. A co já Ti ubohý dám? Daruji Ti všecko, co mi jest na světě milé; daruji Ti tělo své, duši svou, vůli a svobodu svou. A kdybych Ti měl snad budoucně vůli svou vzítí, abych Tě zase hněval, prosím Tě, nech mě raději nyní umřít, an doufám, že jsem v milosti Tvé. Otče věčný, Ty dáš všecky milosti těm, kdo Tebe o ně prosí ve jménu Ježíše Krista.

I prosím Tebe ve jménu Ježíše Krista, dej mi milost setrvání a sv. lásku svou. Ó, Maria, Ty jsi matkou setrvání a vyslyšš každého prosícího; Tebe o tu milost žádám a od Tebe jí najisto doufám.

P o d ě k o v á n í VI. — V p á t e k.

»Kristus miloval nás a vydal sebe samého za nás.« (Efes. 5, 2.) Nuže, Ježíš Kristus, Syn Boží, tolik nás miloval, že za nás v bolestech umřel na kříži. A kdo by byl mohl Boha donutiti, aby umřel, kdyby se sám nebyl na smrt vydal? *»Já život svůj dávám,«* praví; *»žádný ho neběre ode mne, ale já jej dávám sám od sebe.«* (Jana 10, 17, 18.) Duše má, pochybuješ-li, zdali Spasitel tvůj tě miluje, pohled' na kříž, jak tu mrtev pní za tebe, a rci, mohl-li ti větší důkaz své lásky dát, nežli život svůj obětovav z lásky k tobě? *»Po tomto jsme poznali lásku Boží, že on život svůj za nás položil.«* (1. Jan. 3, 16.)

Můj Ježíši, Ty jsi obětoval život svůj, abys mě spasil, a já jsem zaměnil přátelství Tvé za pouhé nic, za dým, za mrzkou rozkoš? Lituji toho nade všecko, a na znamení odpuštění dej mi velikou lítost nad hříchy

mými a velikou lásku k Tobě. Cítím v sobě z milosti Tvé živou touhu, abych Tě miloval, a cítím, že jsem odhodlán býti všecek Tvůj. Znám však nedostatečnost svou a vím, jak často jsem Tě zradil; Ty jediný můžeš mě učiniti pevným a věrným. Pomoz mi, lásko má; dej, ať Tě miluji a o nic jiného Tebe nežádám.

„Na toť zajisté Kristus umřel i z mrtvých vstal, aby i nad mrtvými i nad živými panoval.“ (Řím. 14, 9.) Tys tedy umřel Spasiteli můj, abys byl pánum srdcí našich. Ano, můj Ježíši, toto srdce mé, které bylo kdysi proti Tobě, budiž nyní celé Tvoje. Ode dneška panuj Ty nad ním a budiž ve všem poslušno vůle Tvé. Rci, čeho si ode mne přeješ, a všecko učiním s milostí Tvou. Ó, Maria, oroduj u Ježíše za mne; Ty učiň, abych byl Bohu věren.

P o d ě k o v á n í VII. — V s o b o t u .

„Život svůj dávám za ovce své.“ (Jan 10, 15.) Ó, Božský Pastýři, jenž jsi z lásky k ovečkám svým umřel bolestmi stráven na potupném dřevě, neopouštěj mne, jak bych zasluhoval pro urážky Ti učiněné. Byl jsem hříšníkem, ale již jím nechci býti; nyní Tě

miluji nade všecko, nejmilejší Ježíši můj, a nic mne tolik neboli a nermoutí, jako když si vzpomenu, co jsem se Tebou napohrdal minulá léta. Děkuji Ti, že jsi mne do pekla nezavrhla a že jsi tak trpělivě na mne čekal. Ó, pravý milovníče můj, místo, abys mě byl opustil, hledal jsi mne a tolik jsi klepal na dvěře srdce mého sladkým, milostným hlasem svým, že jsi mě konečně donutil, abych Tě miloval. Můj Ježíši, děkuji Ti; prosím však, abys dokonal dílo své. Osvět a posilni mě, abych se odloučil ode všeho, co nevede k lásce Tvé.

Ty jsi pravil: »*Já milující mne miluji.*« Dříve jsem Tebou pohrdal a proto jsem právem uvalil na sebe Tvůj hněv; avšak nyní Tě miluji; Bože můj, nehněvej se již na mne; miluj i Ty mne. Milejší jest mi od Tebe býti milovánu, než kdyby celý svět mě miloval. Necht si mne všickni nenávidějí, jen když Ty na mne s láskou hledíš. Ochoten jsem vytrpěti kteroukoli muku, jen když nevypadnu z lásky Tvé. Spoj a spojuj mě s sebou tak, abych se již nikdy od Tebe neodloučil. »*Nejsladší Ježíši, nedej mi se odloučiti od Tebe!*« Nejsv. Panno Maria, Ty mi vypros tu milost, abych se již nikdy neodloučil od lásky Boha svého.

Jak mají kněží na mši sv. se připravovati a po ni činiti díky.

Nelze člověku konati díla světějšího, většího a vznešenějšího, nežli sloužiti mši sv. »*Nemůže žádné tak svaté dílo konáno být od věřících Kristových, než velebné toto tajemství,*« praví sněm tridentský.*). Ani sám Bůh nemůže učiniti, aby se konalo dílo větší a světější, nežli jest oběť mše svaté. Všecky oběti Starého Zákona byly pouhým stínem a obrazem oběti naší. Kdyby všickni svatí a andělé a sama nejsv. Rodička Boží obětovali život svůj, jisto jest, že by Boha tak nepočtili, jako jej ctí jediná mše sv., poněvadž jediné ona vzdává Bohu čest nekonečnou. Mše sv. jest tudíž úkon, jímžto Bůh bývá nejvíce poctěn, a duším v očistci nejvíce bývá pomoženo. Ona působí největší porážku pekelných mocí, krotí nejlépe

*) Sess. 22. decr. de observ. etc.

hněv Boží proti hřšníkům a zjednává nám nejhojnější milosti Boží. »*Nebo což jest dobrého jeho a co krásného jeho, jediné obili vyvolených a víno plodící panny.*« (Zach. 9, 17.) Při mši sv. obětuje se Bohu vlastní Syn jeho a dává se nám v nejsv. svátosti, jenžto jest veškeró dobro a všecka krása církve sv., neboť téměř všecky ostatní svátosti, dí sv. Tomáš, odnásejí se k nejsv. svátosti oltární: »*Fere omnia sacramenta in Eucharistia consummantur.*« Každá mše sv., která se slouží, zjednává světu všechno to nesmírné dobré, které mu zjednala obět kříže.

»*Cokoliv působí umučení Páně, působí i tato oběť,*« učí týž učitel svatý.*) A také církev sv. ujišťuje nás o tom: »*Kolikrát památnka oběti této se slaví, kolikrát dílo našeho vykoupení se koná.*«**) A to proto, že sám Vykupitel jest obětí na oltáři a sám se obětuje skrze kněze. »*Testit to jedna a táž oběť; týž obětuje se nyní skrze kněze, který obětoval sebe sameho na křízi; rozdílný jest toliko způsob, kterým se obětuje.*«***) Tou příčinou praví učitelé bohoslovní, kdyby Ježíš Kristus

*) In ep. ad Ephes. 6.

**) Secr. Dom. IX. p. Pent.

***) Trid. sess. 22. c. 2.

nebyl dosud na svět přišel, že by jej kněz slovy posvětnými na něj uvedl podle známého slavného výroku: »Ó, úctyhodná důstojnosti kněží, v jejichž rukou, jako v životě Panny, Syn Boží tělem se stává!« *) Oběti oltární přivlastňuje se nám oběť kříže. Umučení Páně činí nás schopnými vykoupení; mší sv. býváme ho účastní a zásluhu Ježíše Krista stávají se našimi.

My nejsme s to, byť jsme cokoli dobrého konali, abychom poděkovali Bohu za tolikerá dobrodiní, která nám prokázal. Avšak obětujíce mu při mši sv. Ježíše Krista, děkujeme mu s dostatek. Svatý Irenej praví: »Oběť Božská proto jest ustanovena, abychom nebyli nevděční Bohu.« **) Obětí touto lze si též všech milostí vyprositi. Jestliže nám slíbeno jest, že všecko obdržíme, začkoli prositi budeme Boha ve jménu Ježíše Krista — »Budete-li zač prositi Otce ve jménu mé, dát vám« (Jan 16, 23.) — oč více smíme doufati, že budeme vyslyšeni, obětujeme-li mu samého Ježíše? Vykupitel náš přimlouvá se neustále v nebi za nás: »Který se také přimlouvá za nás.« (Řím. 8, 34.) To však činí obzvláště, když se přináší oběť mše sv.,

*) Gabr. lect. 4.

**) Lib. 4. c. 32.

při níž sám skrze kněze Otci se představuje, aby nám též milostí vyžádal. Kdybychom věděli, že všickni svatí i s nejbl. Pannou Marií za nás orodují, jakou bychom měli naději, že se nám dostane všeho dobrého. Avšak jediná prosba Ježíše Krista může nekonečně více, nežli všecky přímluvy svatých. Ó, my ubozí hříšníci, kdybychom neměli této oběti, která usmířuje Hospodina: »*Nebol touto obětí Hospodin bývaje usmířen, propůjčuje milost a dar kajicnosti a odpouští proviny a hřichy i sebe větší,*« praví sněm tridentský. Slovem, jako utrpení Ježíše Krista dostačovalo, aby spasen byl všechn svět, tak i jediná mše sv. může jej spasiti. Proto říká kněz, když obětuje kalich: »*Obětujeme Tobě, Pane, kalich spasení... za naši i celého světa spásu.*«

Z toho všeho plyne, jaký počet vydati bude kněžím, kteří s malou uctivostí přinášejí Bohu velikou tuto oběť. Když ctihodný Mistr Jan z Avily uslyšel, že uměl kterýsi kněz po prvé mše sv. své, pravil: Ó, jak přísný počet Bůh bude žádati od toho kněze za jedinou tu mše sv., kterou sloužil! Ó, Bože, kde jest pobožnost a úcta tolika kněží, když níži sv. obětují? Mše sv., jak jsme pravili svrchu, jest úkon nejvznešenější a nej-

světější; pročež praví sněm tridentský, že by měl býti konán s největší pobožností, jak vnitřní, tak zevnější: »*Také jest dosti zřejmo, že všecku péči na to jest naložiti, aby se konala co možná s největší vnitřní čistotou srdce a se zevnější pobožností.*«*) A právě tento úkon odbývá většina kněží jen leda bylo a velice nedbale. Pozorněji zajisté konali by úlohu na divadle, — a na mše sv. nedají si záležeti; ba někteří odbudou ji dříve než za čtvrt hodiny. Ti nemohou býti prosti hříchu smrtelného, kdyby to i mše sv. zádušní byla (jak jsem to dokázal ve své mravouce). Neboť za tak kratičký čas nelze mše sv. sloužiti bez hrubých poklesků v modlitbách a obřadech, a bez těžkého provinění proti uctivosti a vážnosti, která sluší na tak vznešenou oběť. Mimo to nelze též ujít velikému pohoršení věřících.

Když mluvím o této věci, přál bych si slz, ale krvavých slz. Ubozí kněží, kteří takto mše sv. slouží, jak jim bude na soudě Božím! A ubozí biskupové, kteří jim sloužiti dovolují! Neboť učitelé bohosloví všeobecně učí a jest věc jistá, jak vysvítá ze svrchu uvedeného dekretu sněmu tridentského, že biskupové mají přísnou povinnost,

*) Sess. 22. decr. de observ. in cel. etc.

aby zakázali sloužiti mši sv. knězím, kteří ji obětují s takovou neuctivostí, již sněm nazývá bezbožností, a mluvě o této oběti sv. praví: »*Ustanovuje sv. sněm, aby biskupové byli zavázáni a bedlivě hleděli zapovidati vše, co neuctivost, (již sotva lze od bezbožnosti rozlišiti), zavedla.*« Z toho plyně, aby biskupové dostáli nařízení sněmu (»*curent ac teneantur*« zní uvedená slova), že povinni jsou ustavičně bdít i se dotazovati, jak v jejich diecézi mše sv. se slouží, a že mají mši sv. zapověděti těm, kteří ji obětují bez náležité pozornosti a důstojnosti. A tato povinnost biskupů netýká se toliko kněží světských, ale též řeholních; nebot v dotčeném ustanovení sněmu tridentského biskupové mají sobě v té věci vésti jako zástupcové stolice apoštolské: »*Jako zástupcové (delegati) stolice apoštolské zapovidejtež, přikazujtež, kárejtež a k zachovávání jejich censurami a jinými tresty donucujtež.*« Než přes to vše bolestné, pravím, jest viděti, jak opovržlivě kněží z pravidla nakládají s Ježíšem Kristem, konajíce veliké tajemství toto. A čemu ještě více se podivíme, jest, že i řeholníci přísné a zachovalé řehole mši sv. sloužívají tak, že by pohoršení dali i Turkům a pohanům.

Obětí mše sv. lze ovšem Bohu dosti

učiniti za hřichy veškerého světa ; avšak, jak jej lze usmířiti urážkami, které knězí mu činí, právě ve chvíli, kdy mu přinášejí onu oběť ? Neboť konajíce ji s tak malou úctou, pokud na nich jest, více jej zlehčují, než uctívají. Zlehčují jej, poněvadž zlehčují Božskou oběť, kterou přinášejí. Kacíř, který nevěří ve skutečnou přítomnost Ježíše Krista na oltáři, když se koná mše sv., hřeší ; ale ještě větších hřichů jest vinen, kdo v ni věří, ale jí nectí, jak náleží. A taký kněz, jenž slouží mše sv. s malou uctivostí, bývá též příčinou, že i přítomní ztrácejí úctu a vážnost, v které tak velebnou a vznešenou oběť míti sluší.

Lid židovský měl Ježíše Krista u veliké vážnosti a úctě ; ale vida pak, jak knězí jím pohrdají, ztratil všecku úctu k němu. A tak děje se až podnes : Vidí-li věřící lid, jak nedbale a nepobožně knězí mše sv. slouží, přestává si jí vážiti. Jako mše sv., koná-li se pobožně, i v jiných pobožnost budí, tak napak neuctivost knězova ujímá úcty, ba i víry těm, kdož jsou jeho mše sv. přítomni. Či mohla-li by nepobožnost kněze, jenž jest oběti té služebníkem, a jemuž svěřeno jest tělo Ježíše Krista, vštípiti jiným úctu a pobožnost ? Jaké mínění o svatosti a velebnosti tak velikého tajemství kněz vpraví jiným,

když sám k němu jeví spíše pohrdání nežli úctu?

Ale lidé prý si naříkají na kněze, kteří mši sv. dlouho slouží. Na to odpovídám, předně: Má-li snad malá pobožnost lidí býti pravidlem, s jakou uctivostí by kněz měl sloužiti mši sv.? Ba naopak, díl druhé, kdyby všickni kněží konali tuto oběť s úctou a důstojnosti, jaká jí sluší, v jinaké zajisté vážnosti věřci měli by mši sv., a nebylo by jim obtížno přítomnu býti mši sv., která trvá půl hodiny. Ježto však obyčejně nevidí sloužiti mši sv. jiných, nežli takových, které nikterak nebudí pobožnosti a úcty, jsouce tedy nepobožnosti své a vlažnosti u víře již zvyklí — vidí-li potom kněze, jenž obětuje mši sv. s náležitou úctou, jest jim to nevhod pro onu zlou navyklost jejich, a stěžují si do něho. Mnoho hodin seděti za stolem a hráti, anebo v pokoji čekati, až by jim bylo dovoleno pozemskému pánu poklonu učiniti, je nemrzí — a vyčkatи půl hodiny na mši sv. by je mrzelo? Kdyby všickni kněží, praví jistý spisovatel, sloužili mši sv., jak sluší na kněze, lidé slyšeli by mši sv. pobožně a jak sluší na křestana.

Divná to věc! Bůh přikazuje kněžím Starého Zákona, aby úctou se chvěli, když

by jen spatřili svatyni jeho: »*Bojte se svatyně mé.*« (3. Mojž. 26, 2.) A kněz Ježíše Krista odvažují se státi u oltáře před vtěleným Slovem Božím, a jej obětovati, v rukou držeti a požívat těla jeho, a to s tak malou úctou?

Ale snad namítnes: Já nechybuji u věcech podstatných, a na pouhých obřadech tolik nezáleží. Poslyš, kdo tak mluvíš, co Bůh pravil těm, kdož nedbali předpisův obřadních o obětech Starého Zákona: »*Festliže nebudeš chtiti poslouchati hlasu Hospodina Boha svého, abys ostříhal . . . řády posvátné, . . . přijdou na tebe všecka zlořečení tato; Zlořečený budeš v městě, zlořečený na poli, atd.*« (5. Mojž. 28, 15. 16.) Sv. Terezie říkávala: Život bych dala za jediný obřadní předpis církve sv., a kněz by si jen málo vážil obřadů mše sv.? P. Suarez učí, že jest hřich vynechatí kterýkoli předepsaný obřad při mši sv., a všickni učitelé bohosloví v tom se srovnávají, že značnější nedbalost v obřadech předepsaných — a té se nevyhne, kdo velmi kvapně mše sv. slouží — jest hříchem smrtelným, jak pro velikou neuctivost k nejsv. oběti, tak pro pohoršení, které taková nedbalost budí u přítomných, připravujíc je o úctu, která mše sv. patří. »*K vám,*

Blažek: O oběti Ježíše Krista.

ó, kněži, kteří pohrdáte jménem mým, a řekli jste: *V čem jsme pohrdli jménem Tvým?* ... Tím, že pravíte: *Stůl Hospodinův jest po-hrzený.*« (Mal. 1, 6.) Kněží oltářem pohrdajíce, bývají příčinou, že i jiní jím pohrdají.

A proto z tolika kněží tak málo jest kněží svatých, Mojžš, vraceje se od společného rozmlouvání s Hospodinem, byl všecek láskou zanícený, tak že tvář jeho se stkvěla a zářila; rovněž i každý kněz, odcházeje od oltáře, měl by novou horlivostí býti rozplameněn. Zkušenost však tomu učí, že ti kněží, kteří s malou pobožností mší sv. obětují, do těchže poklesků stále padají. Jsou vždy vlažní, vždy netrpěliví, vždy pyšní, v jídle vybíráví, ziskuchтивí, ctižádostiví, oddáni světským radostem a vyražením. A kde jest užitek tolika mší sv., které slouží, a tolika sv. přijímání, ani den co den požívají těla Ježíše Krista? »*Defectus non in cibo est,*« praví kardinál Bona, »*sed in edentis dispositione.*« A tak k věci se vraceje, pravím, že hlavní příčina, proč kněží tolika poklesků se dopouštějí a proč s tak malou pobožností a uctivostí mší sv. slouží, ta jest, že jdouce k oltáři, nepomyslí, co vlastně konati mají. Jdou k oltáři buď ze zisku,

anebo ze zvyku, nejsouce ani způsobilí ani připraveni. Co do způsobilosti, abychom mši sv. sloužili s užitkem, dvojího jest potřebí: touhy po prospěchu v lásce Boží a odloučenosti od pozemských náklonností. Neboť v srdci, plném země, nemá láska Boží místa, a proto jí nelze v něm se usaditi. A co do přípravy, třeba aspoň půl a nejméně čtvrt hodiny přede mši sv. stráviti v rozjímání. Či je-li možná, aby mši sv. po božně sloužil kněz, jenž beze vší přípravy a přímo od světských záležitostí a hovorů k oltáři jde a ani dost málo nepomyslí, co jest mu činiti?

Ach, Bohu žel! Tolik výtečných spisovatelů, jako kardinál Bona, P. Molina, P. Mansi, P. Sabatini a kolik jiných napomínají a na to naléhají, aby se konala příprava na mši sv., a napsali k účelu tomu tak krásná rozjímání a modlitby — a kolik kněží koná přípravu tu? Proto jsem si umínil vydati tiskem krátká rozjímání tato na každý den v témdni s vroucími vzdechy, jakožto přípravu na mši sv., a úmyslně jsem hleděl, aby byla krátká, by kněží, jímžto jest obtížno déle se připravovati, alespoň několik těchto myslének přede mši sv. si přečtli a vzbudili ctnosti k nim připojené.

Přidal jsem na konec některé vroucí vzdechy a prosby na poděkování po mši sv. A to jest právě druhá veliká chyba, proč kněží tak malý užitek mají ze mše sv., již obětuji. Ach, ubozí kněží, kteří sotva mši sv. doslouží, z kostela odcházejí, anebo hovor o ledajakých věcech rozpřádají! I tu církevní spisovatelé velice na to naléhají, abychom po sv. přijímání trvali na modlitbě. Než, kolik jest kněží, kteří tak činí? Jsou někteří, ale jest jich málo; ano i mnozí řeholníci, kteří vedou život skrytý a jindy mnohé modlitby konají, po mši sv. málo toho dbají, aby s Bohem se spojili, a učí přece mnozí spisovatelé, že dokud trvají svátostné způsoby, sv. přijímání tím větší užitek přináší duši, čím vroucnější jest modlitba, kterou se v ten čas činí způsobilou, aby milostí od Boha dosáhla. Učí též, že modlitba po sv. přijímání má větší cenu a zásluhu u Boha, nežli v jinou dobu, a zajiště; neboť tehdy jest duše spojena s Ježíšem Kristem, jak sám praví: »*Kdo jí mé tělo . . . ve mně přebývá, a já v něm.*« (Jan 6, 57.) A zdá se, že právě tou dobou Pán Ježíš jest více než jindy ochoten milostí svých uštědřovati. Sv. Terezie píše, že Ježíš Kristus po sv. přijímání, sedě v duši jako

na trůně milosti, praví: »*Co chceš, abych ti učinil?*« Duše má, žádej mne o milosti; jen proto jsem přišel k tobě, abych ti dobrě činil; žádej tedy, čehokoli si přeješ, a všecko dostaneš. Proto P. Baltasar Alvarez praví, a všickni mystičtí učitelé s ním, že si máme velice vážiti času po sv. přijímání. Vypravuje se v životě Mistra Avily, že i na mísících alespoň dvě hodiny po mši sv. se modlival. Nejméně půl hodiny měl by každý kněz po mši sv. stráviti v modlitbě.

Prve, než přikročím k rozjímáním, nebudou od místa, uvedu-li zde, jak jistý učený spisovatel smýslí o těch, kteří z pokory opomíjejí sloužiti mši sv. Praví na př. některý: Nesloužím tak často mše sv., poněvadž se toho pokládám za nehodna. Dotčený spisovatel odpovidá, že z pokory mše sv. nesloužiti, jest sice skutek dobrý, ale nikoli nejlepší. Pokorou a uctivostí vzdáváme Bohu čest, ale jen konečnou, ježto pochází od nás; avšak čest, kterou vzdáváme Bohu mši sv. sloužice, jest nekonečná, poněvadž jí dává Bohu osoba Božská. Pročež, kdykoli se na mši sv. hledíme připraviti, abychom ji sloužili s pobožností, pokud lidská slabost naše s to jest, větší čest Bohu prokážeme mši sv. sloužice, než když se jí z pokory zdržíme.

Rozjímání a vroucí vzdechy přede mší sv.

Rozjímání I. — V neděli.

*»Který vyzdvihuji ze země
nuzného a z bláta povyšuje
chudého.« (Žalm 112, 7.)*

Rozjímej, knězi můj, že nemohl tebe Bůh na světě více povýšiti, než tě povýšil. Či mohl-li Bůh k vyšší důstojnosti tě povznést, učiniv tě služebníkem svým na zemi u věcech, z kterých mu plyne největší čest a chvála? Dovolil ti, abys přistupoval k oltáři a obětoval mu vlastního Syna svého. Co všecko Bůh učinil, abys byl knězem: Nejprv tě vyvolil z nesčetných tvorů, jež mohl učiniti, a postavil tě na svět. Potom tě povolal z tolika milionů nevěřících a bludařů do pravé církve a dal ti milost, abys byl katelickým křesťanem. A posléze z tolika milionů věřících učinil tě knězem!

Ó, kdyby Bůh jen jediného člověka na světě důstojnosti kněžskou byl poctil a moc jemu udělil, aby Slovo vtělené k jeho slovu na zemi sestupovalo, a aby duše hříchů zbačoval a od pekla osvobozoval — ó, jak by

si všickni kněze toho vážili! A jak by asi kněz ten Bohu děkoval! A co by neučinil z lásky k němu, vida, že jest vyvolen jediný ze všech lidí k tak veliké cti? Než, považ, ó knězi, že tím pranic není ztenčena důstojnost ani povinnost tvá, že ji mají též jiní.

Pročež žádá Bůh právem od každého kněze, aby byl všecek jeho. »*Homo Dei*« nazývá se kněz v písmě sv.; mužem, který náleží jediné Bohu. Kněží Zákona Starého skládali ruce na oběť na znamení, že v oběť dávají život svůj, jako obětuje život těchto obětních zvířat. Podobně i kněží zákona nového, skládajíce ruce na obětní dary, mají tak činiti na znamení, že i oni přinášejí život svůj a sebe samy úplně Bohu ve spojení se životem Ježíše Krista, jehož obětuje při mši svaté.

Nuže, již co nevidět přistoupíš k oltáři, kde několika málo slovy svoláš Slovo Boží do rukou svých, a na slova tvá podstata chleba a vína promění se v tělo a krev Ježíše Krista. Jdi tedy k oltáři jako vyslanec celého pokolení lidského, abys byl prostředníkem u Boha za církev a za všecky lidi. I připrav se těmito vroucími vzdechy.

Vrouci vzdechy.

Bože můj, nikoho netýkají se tak jako mne slova sv. žalmisty Tvého : »*Vyzdvihuji ze země nuzného a z bláta povyšuje chudého.*« Hle, já ubohý hřšník, jenž jsem pro hříchy své zasluhoval již tak dávno do pekla zavržen, od zlých duchů pošlapán, a ode všech, i od Tebe, milý Bože můj, navždy opuštěn býti, — chystám se nyní sloužiti mši svatou, to jest, obětovati Tobě vlastního Syna Tvého. Ejhle, za malou chvíli Král nebeský, Slovo věčné na má slova sestoupí na oltář a dá se v ruce mé, abych jej obětoval a přijal pak jeho nejsv. tělo.

Ó, Bože duše mé, jsem kněz, a tolikrát jsem tě opustil a za pouhý dým neb za krátkou, отравující rozkoš vyměnil jsem přátelství Tvoje, odřeknuv se Tvé milosti a lásky ! Ó, jak jest to možná, že jsi mne z tolika duší nevinných a věrných vyvolil za svého kněze ?

Ach, Pane, osvěť mne a rozmnož víru mou ! »*Noverim me, neverim Te !*« Dej, ať poznám, kdo jsi ty, jenž se mi nyní chceš darovati, — a kdo jsem já, jenž tě mám přijati. O, prve nežli vstoupím k oltáři, ob-

myj duši mou pro zásluhy krve své od toliku hřichů. Můj Ježíši, odpusť mi, prve nežli se dáš do rukou mých a vejdeš do srdce mého. Urážel a zarmucoval jsem Tebe, nejvyšší dobré. Lituji toho ze vší duše své.

Věřím, Vykupiteli můj, že jsi Syn Boží, že jsi umřel za mne a že jsi se nám zanechal v nejsv. svátosti, abys byl od kněží obětován a byl pokrmem naším. Doufám pro umučení Tvé a zaslíbení Tvá, že mi dás milost, abych Tě budoucně vždycky miloval a abys byl na věky mým. Miluji Tě, drahý Vykupiteli můj; miluji Tě více než sebe samého ; a protože Tě miluji, lituji z celého srdce všech urážek, jež jsem Ti učinil, poněvadž jsem urazil Tebe, dobrotu nekonečnou.*) Miluji Tě, Bože můj, ale miluji Tě velmi málo ; rád bych Tě miloval, jak sluší na kněze ; rád bych Tě přijímal s takovou láskou, s jakou Tě přijímá tolik láskou k Tobě zanícených duší. Ó, rozpal mě svou láskou a učiň mě docela svým!

Otec věčný, přináším Ti tuto oběť na poděkování za všecka dobrodiní, která jsi učinil lidem, zvláště za ta, jež jsi prokázal nejsv. člověčenství Ježíše Krista, nejbl. Panně

*) Těchto čtvero ctností: víru, naději, lásku a lítost doporučuje se vzbuditi každého dne před samou mši sv., třeba jsi byl již konal rozjímání.

Marii, mému andělu strážnému a všem svatým ochráncům mým. A pro zásluhy Syna Tvého pokorně Tebe žádám o milost setrvání, o lásku Tvou a o všecky ostatní milosti, o které Tebe Ježíš Kristus, Maria Panna a sv. ochránci moji za mne prosí.

(Co do bližních, nechť kněz poručí Pánu Bohu při mši sv. ty, o nichž se ve dvojí »zpomínce této zmínka.)

Vzpomínka na živé.

I. Poroučím Ti sv. Otce a všecky biskupy, zpovědníky, kazatele a kněze. Dej jim, ó Pane, ať s pravým duchem pracují o spásě duší.

II. Své rodiče a příbuzné, přátele a nepřátele; umírající, kteří již co nevidět s životem tímto se rozžehnají; duše v očistci a všecky věřící, kteří jsou v milosti Tvé. Dej jim, ó Pane, milost setrvání a vroucnost své lásky svaté.

III. Nevěřící, bludáře a hříšníky. Osvět a posilni je, aby Tě všickni poznali a milovali.

Vzpomínka na zemřelé.

I. Poroučím Ti duše svých rodičův a příbuzných, dobrodincův, přátele a nepřátele a všech, kteří mou vinou v očistci trpí.

II. Duše kněží, zvláště těch, kteří o spásu duší pracovali.

III. Duše všech vroucích ctitelův umučené Ježíše Krista, nejsv. svátosti oltářní a nejbl. Panny Marie; duše, na které se nejméně vzpomíná, které nejvíce trpí a které již co nejdříve do nebe přijíti mají.

(Tyto v z p o m í n k y obnoviti lze i v ostatní dny; budiž alespoň učiněn úmysl doporučiti Bohu všecky, o nichž se tu ční zmínka.)

Rozjímání II. — V pondělí.

»To činěte na mou památku.“
(Luk. 22, 19.)

Znamenití učitelé bohoslovní míní, že podle těchto slov kněží, mši sv. sloužíce, povinni jsou pamětliví býti utrpení a smrti Ježíše Krista. A zdá se, že i sv. Pavel žádá toho ode všech, kdož tělo Páně přijímají:

»Kolikrátkoli budete chléb tento jísti a kálich pití, smrt Páně budete zvěstovati.« (I. Kor. 11, 26.) Sv. Tomáš píše, že nejsv. Vykupitel náš právě proto zanechal nám nejs. svátost, abychom měli ustavičnou památku toho dobrého, které nám zjednal, a lásky, kterou nám dal na jevo, an za nás umřel. »Aby nám zůstala ustavičná památku na tak veliké dobrodiny, zanechal věřícím tělo své za pokrm a krev za nápoj.« *) Pročež nazývá týž učitel svatý velebnou svátost oltářní »památkou umučení« (passionis memoriae).

Považ tedy, ó knězi můj, jak tato přesvatá oběť, kterou nyní hodláš obětovati, je tentýž Pán, který dal za tebe krev i život.

Není však mše sv. pouhá vzpomínka na oběť kříže, ale je táž oběť; jestliž zde tentýž obětující a tentýž obětní dar, totiž vtělené Slovo. Rozdílným toliko způsobem se konají: ona konala se způsobem krvavým, tato koná se způsobem nekrvavým: při oné Ježíš Kristus umřel skutečně, při této umírá tajemně. »Oběť jest tatáž, jen způsob obětování jest rozdílný.« Pročež pomysli si, mši sv. obětuje, jakobys byl na Kalvarii, maje obětovati Bohu krev a život Syna jeho. A přijímaje

*) Opusc. 57. lect. 4.

pomysli si, jakobys pil z ran Spasitelových nejdražší krev jeho.

Uvaž také, že při každé mši sv. obnovuje se naše vykoupení tak, že kdyby Ježíš Kristus nebyl již umřel na kříži, při mši sv. dostalo by se světu týchž dobrodiní, která mu zjednala smrt Vykupitelova. »*Tantum valet celebratio missae, quantum mors Christi in cruce.*« Obětí mše sv. přivlastňují se věřícím a ještě hojněji kněžím ji obětujícím všecky zásluhy umučení Ježíše Krista.

Proto sv. František z Assisi, jenž nechtěl býti knězem, považuje se toho za nehodna, napomíná kněze, aby se odloučili ode všech věcí světských a hleděli toliko milovati a ctiti Boha svého, který je tolik miloval a poctil; a dokládá, jak velice politování hodni jsou kněží, kteří Ježíše Krista tak blízko sebe na oltáři majíce, srdcem svým lnou k lecjáké pozemské věci. »*Vizte, ó kněží, jsou slova světcova, důstojnost svou, a jako Bůh pro toto tajemství nade všecky vás poctil, tak i vy jej milujte a ctěte. Veliká to zajisté křehkost, když Ježíše tak blízko máte a jiného po všem světě si hledíte.*«

Vroucí vzdechy.

Pane, nejsem hoden před Tebou se ukázati; avšak povzbuzen jsa dobrohou Tvou, která nedabajíc nehodnosti mé zvolila si mne za kněze, přicházím toto jitro, abych Ti obětoval Syna Tvého. Obětuji Ti tedy, ó Bože můj, Beránka neposkvrněného na dostiučiněnou za hříchy své a za hříchy všech lidí.
»Ejhle Beránek Boží.« Ejhle Beránek, kterého jsi jednoho dne viděl obětovaného na oltáři kříže, aby Tě oslavil a nás spasil. Pro lásku k této oběti, Tobě tak milé, přivlastni zásluhu její duši mé a odpušt mi všecky mé hříchy, těžké i všední, jimiž jsem tě prve hněval. Lituji jich z celého srdce, poněvadž jsem jimi urazil Tebe, dobrotu nekonečnou.

A Ty, Ježíši můj, přijď a obmyj duši mou krví svojí ode vši nečistoty, prve nežli Tě dnes přijmu: »*Pane, nejsem hoden, abys vešel pod střechu mou, ale toliko rci slovem a uzdravena bude duše má.*« Nejsem hoden, abych Tě přijal; Ty však, lékaři nebeský, můžeš jediným slovem zahojiti všecky mé rány. Přijď a uzdrav mě! »*Zbloudil jsem jako ovce, která se ztratila.*« Já jsem ta ovečka, která svévolně chtěla zahynouti, opustivši Tebe,

Vykupitele svého. Ale Ty jsi onen dobrý pastýř, který dal život svůj, aby mě spasil : *Hledej služebníka svého; nebo na přikázání tvá jsem nezapomněl.* Hledej mne, vlož mě na ramena svá a drž mě pevně; neboť si umiňuji, že Ti budu sloužiti a Tě milovati, seč budu.

Ty jsi pravil: »*Ovce mé slyši hlas můj... aniž je kdo vytrhne z ruky mé.*« (Jan 10, 27. 28.) Ty mne zveš, abych Tě miloval : Ejhle, všecko opouštím a jdu k Tobě, životu svému. Chci Tebe býti ve všem poslušen. Odříkám se všech radostí světských, poněvadž mě ráčš toto jitro nejsv. tělo své dáti za pokrm.

Miluji Tě nade všecko, ó Ježíši můj, a toužím po Tobě, abych Tě miloval ještě více. Ty se mi všecek daruješ; i já se Ti všecek daruji. Budiž vždycky veškero a jediné dobro mé, jediná láska má.

Ó Maria, Máti má, vypros mi část pokory a vroucnosti, s kterou Ty jsi přijímala Pána Ježíše.

Rozjímání III. — V úterý.

*»Tentot' jest Syn můj milý,
v němž jsem si dobrě za-
libil.« (Mat. 17, 5.)*

V Zákoně Starém konaly se tolikeré oběti ke cti Boží; ale v Zákoně Novém bývá Bůh více poctěn jedinou mší svatou nežli veškerými obětmi Zákona Starého, jež byly pouhým obrazem a stínem nejsv. oběti naší. Mší sv. prokazuje se Bohu čest, jaké zaslhuje. Obnovujet se jí táz nekonečná čest, kterou Ježíš Kristus mu prokázal, když mu sebe samého obětoval na kříži. Jedinou mší svatou bývá Bůh více poctěn, nežli všemi modlitbami a kajicnými skutky světcův, všemi pracemi apoštolův a veškerou plamennou láskou Serafů a nejsv. Rodičky Boží. A hle, této cti Bůh žádá si nyní, ó knězi, přijati z Tvých rukou:

Sluší též, abychom Pánu Bohu činili díky za veškera nesmírná dobrodiní, jichž nám nekonečná dobrotvost jeho uštědřila. Ale kterak my ubozí Pánu Bohu hodně se poděkujeme? Kdyby nám byl Bůh jen jednou jedinké toliko znamení lásky své dal, i za

ně zasluhoval by od nás nekonečných díků ; ježto by i to pouhé znamení lásky bylo milosti a darem nekonečného Boha. Než, nebojme se, že nedostojíme tak veliké povinnosti své. Bůh nám ukázal, jak bychom jemu důstojně poděkovali. A jak ? Obětujmež mu Pána Ježíše při mši svaté. Tak Bohu dokonale poděkujeme a mu dosti učiníme.

Tento veliký obětní dar, který se mu přináší, jest jeho vlastní Syn, v němž má své zalíbení. Bůh tu obětuje život svůj, umíráje při proměně a přijímání tajemnou smrti. Tak již sv. žalmista Páně děkoval Bohu ze všech milostí sobě prokázaných : »*Čím se odplatím Hospodinu za všecko, co učinil mi ? Kalich spasení vezmu.*« (115, 12. 13.) A podobně sám Pán Ježíš děkoval nebeskému Otci svému za dobrodiní, která prokázel všechném lidem : »*A vzav kalich, díky činil a řekl : Vezměte a rozdělte mezi sebou.*« (Luk. 22, 17.)

Vroucí vzdechy.

Ó, Bože a Stvořiteli můj, jak jsi jen mohl mne vyvoliti, abych Tě ctil obětováním Syna Tvého, an jsem Tě v dřívějším životě svém tolik zlehčoval a urážel ? Místo,

Blažek : O oběti Ježíše Krista.

abys mě trestal peklem, poctil jsi mě, učiniv
mě knězem, služebníkem Tvé slávy.

Ježto jsi tedy tak milostiv a přeješ si
velikou oběť tuto z rukou mých přijati, spo-
juji ubohé srdce své se srdcem Ježíše Krista,
a ve jménu jeho Ti je obětuji na znamení
a uctění svrchované moci Tvé. Přál bych
si, aby všickni lidé nekonečné velebnosti
Tvé se klaněli a ji milovali. Čest, kterou
Ti toto jitro prokazuji, přinášeje Ti v oběť
Syna Tvého, nechť napraví všelikou nečest,
kterou Ti lidé učinili a činí hříchy svými.

Mám také v úmyslu poděkovati Tobě
touto mší za všecka dobrodiní, která jsi pro-
kázal světu a zvláště mně nehodnému, jenž
jsem pro nevděk svůj zasluhoval od Tebe
býti opuštěn. Než, já jsem hromadil hříchy,
a Ty jsi rozmnožoval milosti ve mně. Dě-
kuji Ti z toho, ó, dobroto nekonečná; či
lépe dím, nechť Ježíš Kristus poděkuje Ti
za mne.

Ó, Pane, pro zásluhy Ježíše Krista osvět
mě toto ráno, roznět mě láskou svou, odluč
mě od věcí pozemských a nedej, abych se
déle protivil tak něžné lásce Tvé. Miluji Tě
ó, nejvyšší dobré, miluji Tě z celého srdce.
Všeho se oděknu, abych se líbil Tobě, ó,
Bože, jenž hoden jsi lásky nekonečné. Ach,

dej mi víc a více poznati nesmírnou dobrotu svou, abych Tě více a vroucněji miloval a se snažil, Tobě ve všem a bez výminky po vůli býti.

Ukázal jsi mi, jak něžně miluješ duši mou — a já bych mohl milovati někoho jiného, než Tebe? Ne, Pane můj, ode dneška chci jen Tobě žít, jediné Tebe chci milovati, jenž hoden jsi veškeré lásky mé. Ó, Otče věčný, doufám v krev Ježíše Krista, že mi dáš milost, aby toto přání mé stalo se skutkem. Byl jsi mi tak laskav a milostiv, když jsem od Tebe prchal; tím více tedy jest mi v Tebe doufati, an Tebe nyní hledám a po jiném netoužím, než po Tvé lásce. — Ó, Matko má, Maria, jež jsi v životě svém nosila toho Boha, jehož mám nyní přijati, budíž mi nápomocna, abych jej přijal s pokorou a láskou.

Rozjímání IV. — Ve středu.

»A on jest oběť slitování za hřichy naše.«
(1. Jan 2, 2.)

Rozjímej, jak obětí mše sv. promíjejí se tresty za hřichy zasloužené a dostává se

hřšníkům přehojných slitování. Ach, my ubozí, kdybychom neměli veliké oběti této, kterou spravedlnost Božská se zadržuje, aby nás netrestala, jak bychom po právu zasluhovali pro svá provinění. Jisto jest, že veškery oběti Starého Zákona nebyly s to, aby ukrotili hněv Boží, který hřšníci na sebe popudili. »*Zdali může ukrocen býti Hospodin tisíci skopců?*« (Mich. 6, 7.) Ano, byť i všickni lidé i andělé položili život svůj v oběť, nebylo by to hodné dosti učinění spravedlnosti Božské za jedno jediné provinění, jehož tvor dopustil se proti Stvořiteli svému. Jenom Ježíš Kristus byl s to, aby dosti učinil Bohu za naše hříchy. »*A on jest oběť slitování za hříchy naše.*« A proto Otec věčný posal jej na svět, aby jako člověk smrtelný život svůj obětoval a jeho s hřšníky smířil. A tato oběť se obnovuje, kdykoli se mše s. slouží.

Uvažuj tedy, ó, knězi, jak vznešený jest úřad tvůj, an jako prostředník mezi Bohem a hřšníky obětuješ mu na oltáři život a zásluhy Ježíše Krista, jimiž Hospodin bývá pohnut, aby hřšníky osvítil a dal jim milost, aby činili pokání a došli odpuštění svých hříchů: »*Touto obětí Bůh jsa usmířen, milost a dar kajicnosti propůjčuje,*

*i sebe větší hřichy odpouští.« *) O, jak mnohem výmluvnější jest krev Vykupitelova, vyprošujíc hříšníkům slitování, nežli byla krev Abelova, svolávajíc pomstu na Kaina. »Přistoupili jste . . . k prostředníku . . . k Ježíšovi a k pokropení krvi, která lépe mluví než Abelova« (Žid. 12, 24.)*

Vroucí vzdechy.

Ó, svrchovaný Bože, rozhněván jsi na hříšníky a máš věru proč, ani Ti splácejí nevděkem za veškeru velikou lásku, kterou jsi k nim choval. Než, jsou-li hřichy světa veliké, větší jest oběť a dar, který Ti toto jitro přinést hodlám. »Ne jako hřich tak i dar.« (Řím. 5, 15.) Přináším Ti dnes oběť vlastního Syna Tvého. On, jenž Ti jest obětí tolik milou, nechť Tebe usmíří a poňne, abys byl milostiv všem hříšníkům ubohým, kteří Tebe bud' neznají, aneb Tě znají, ale nechtějí Tebe milovati a žijí v nemilosti Tvé. Osvět a posilni je, aby se vymanili z politování hodného stavu, v němžto ve své zaslepenosti žijí.

Prosím Tě za všecky, ale nejvíce za

*) Trid. sess. 22. c. 2.

sebe; neboť jsi mě nad jiné omilostnil a nad jiné jsem Ti byl nevděčen a Tebe jsem urážel a hněval. Pro lásku Ježíše Krista, Boha mého, odpusť mi všecky mé hříchy smrtelné i všední, veškeru netrpělivost a nestřídmost, lži, roztržitosti a nedbalosti v modlitbě a v církevních hodinkách. Neboť jich všech lituji, poněvadž jsem jimi hněval Tebe, dobrotu nekonečnou, jenž hoden jsi, abys byl ode všech nekonečně milován, zvláště ode mne, kněze.

Miluji Tě, dobroto nekonečná; miluji Tě nade všecko a slibuji Ti, že chci raději umřít, než bych Ti vědomě a dobrovolně sebe menší nelibost způsobil. O, můj Ježíši, Tvá smrt a krev jsou nadějí mou. Pro zásluhy Tvé prosím Tě o milost a doufám jí od Tebe, abych Ti byl věren, abych Tě z celého srdce miloval a nemiloval než Tebe. O, nejsv. Panno Maria, přispěj i Ty mi a stůj nyní při mně, an jdu obětovat Pánu Bohu tuto velikou oběť.

Rozjímání V. — Ve čtvrtek. —

»Ve všem učinění jste bohatí v něm.« (1. Kor. 1, 5.)

Uvažuj, kterak Bůh při mši sv. spíše vyslyší modlitby kněží. Každého času Bůh

uděluje milostí svých, kdykoli ho za ně prosíme pro zásluhy Ježíše Krista. Avšak při mši sv., praví sv. Jan Zlatouštý, rozdává je štědřeji k modlitbám kněžským; neboť tehdy provázeny a podporovány jsou modlitbami samého Ježíše Krista, hlavního to kněze, jenž při oběti té obětuje sebe samého, aby nám zjednal milosti.

Sv. sném tridentský praví, že doba, co se koná mše sv., jest doba, kdy Pán sedí na trůně milosti, k němuž nás sv. apoštol posílá, napomínaje nás, abychom s důvěrou k němu přistoupili, bychom došli milosrdenství Božího a našli milosti. »*Přistupmež tedy s doufáním k trůnu milosti, abychom došli milosrdenství a našli milost k přihodné pomoci.*« (Žid. 4, 16.) Sv. Zlatoušt praví, že i andělé těší se na mši sv., aby se mocněji za nás přimlouvali; a dokládá, čeho nedojdeme při mši sv., toho že těžko dosáhneme v jiný čas.

Ó, co pokladů milostí kněz může získati sobě i jiným, prosí-li s důvěrou o ně Pána u oltáře, když slouží mši sv. Ctih. kněz Antonín Kolelský říkával: »*Obětuje mše sv. a máje Ježíše Krista v rukou, dostanu od něho, cokoli chci.*«

Slovem, dí sv. Pavel, v Ježíši Kristu

docházíme všeho bohatství a všeliké milosti, jestliže pro zásluhy jeho prosíme o ně Otce. »Ve všem učinění jste bohatí v něm, . . . tak že nemáte žádného nedostatku v žádné milosti.« (1. Kor. 1, 7.) A to se týče zvláště kněze, když Boha ctí a činí mu radost, v oběť mu přinášeje vlastního Syna jeho. A jestliže Otec téhož Syna, jemu obětovaného, dává nám v nejsv. svátosti oltářní právě skrze mši sv., jak by nám pak čeho odepřel, když nám dal Syna? »Kterak nám také s ním všeho nedá?« (Řím. 8, 32.)

Vrouci vzdechy.

O, mne ubohého! Kolik milostí, ó Bože můj, ztratil jsem svou nedbalostí, že jsem o ně nežádal přinášeje oběť mše sv. Ale že mě nyní osvěcuješ, nechci již u věci té být tak nedbalým. Spojuji tudíž, ó Otče věčný, modlitby své s modlitbami Ježíše Krista a pro lásku k tomuto Synu svému, jehož Ti nyní budu obětovati, prosím Tě nejprvé, abys mi odpustil všecky mé hříchy, kterých z celého srdce želím a lituji. Dále mi dej poznati, jak nekonečně zasluhuješ, abys byl milován a jak nesmírně jsem já povinen Tě milovati pro Tvou dobrotu a lásku,

kterou jsi ke mně choval. Posílni mě, abych se odřekl všech náklonností pozemských, a aby srdce mé nemělo jiné starosti, než milovati jediné Tebe, nejvyšší dobré, jenž jsi mě tolik miloval. Též o to Tě prosím, abys osvítil ty, kdo Tebe neznají a žijí v nemilosti Tvé. Daruj všem milost svou! Uděl všem daru své lásky svaté! O, nekonečná lásko Boha mého, dej, ať jsi poznána a milována.

A Ty, nejmilejší Spasiteli můj, dej, ať jsem všecek Tvůj, prve než umru, a nedopouštěj, abych se kdy od Tebe odloučil. Ach, můj Ježíši, ó, že nejsem o to bezestrachu, dokavad žiji! Již Tebe nechci nikdy ztratiti! Vypros mi u Otce svého, ať na mne sešle raději smrt, než abych jej znova opustil. Požádej ho, ať mě láskou svou více a více k Tobě svíže, jenž jsi mě tolik k lásce své zavázal. Můj Ježíši, Ty jsi láska a naděje má. Dej, kdykoli Tě na oltáři uzřím, ať i já s celým srdcem Tobě dím, co sv. Filip Neřejský pravil, spartiv Tě v nejsv. svátosti: »*Hle láska má! Hle láska má! Ejhle veškerá láska moje!*« Ó, nejbl. Panno Maria, i Ty oroduj za mne! Jsem kněz; učiň mě přímluvou svojí takým, jakým na kněze býti sluší; nechť totiž všecek náležím Ježíši Kristu!

Rozjímání VI. — V pátek.

»Vezměte a jezte: totot' jest tělo mé.« (Mat. 26, 26.)

Uvažuj, kteřík mší sv. zvláštním způsobem se posvěcuje kněz, který ji pobožně obětuje; neboť obět tu konaje, má slyšení u velebnosti Boží a důvěrně zachází se vtěleným Slovem: běže je do rukou a důvěrně s ním rozmlouvá jako domáci přítel, jemuž není potřebí se ohlašovat.

Ano, sám, vlastníma rukama podává si nejsv. tělo Ježíše Krista a napájí se jeho krví; neboť vlastně kněžím pravil Božský Vykupitel: »Vezměte a jezte: totot' jest tělo mé.« Také věřícím podává se sv. přijímání; jim však není dovoleno, aby si nejsv. svátost sami vzali a ji přijímalí, kdykoli by chtěli. Jest jim přijímati tělo Páně pouze z rukou kněžských a kdy jim je knězí podati chtějí. Avšak kněz běže nejsv. svátost a ji přijímá, kdy sám chce.

Spasitel náš, mluvě o svátostech a jména o nejsv. svátosti, zapověděl kněžím, aby jí nedávali hříšníkům: »Nedávejte svatého psům, aniž neste perel svých před svině.«

(Mat. 7, 6.) »Perel svých,« praví Pán. Perlamí těmi mímí se posvěcené hostie. Všimněme si však slova »svých«. Znamenáť to slovo, že nejsv. svátost oltářní náleží vlastně knězi. Neboť kněz ji vyndavá ze schránky, kdy chce; nese ji, kam chce; přijímá ji, kdy chce; a podává ji, komu chce. Řekl bych slovem, že kněz má klíče ode všech pokladů Božských a užívá jich po vůli své. Jestli v nejsv. svátosti obsažen veškeren poklad dobroty Boží, jak sv. Jan Zlatoustý praví: »Dicendo eucharistian, omnem benignitatis Dei thesaurum aperio.« Tak zdá se, že kněz, oběť mše sv. konaje, jest jaksi pánum Ježíše svátostného. »De toto Deo dives est.«

Ježíš Kristus náleží tedy všecek kněžím; ale kolik kněží náleží docela Ježíši Kristu? Ó, Bože, jak miluje většina jich tohoto Spasitele svého, který je tolik miloval a povýšil! Ó, Bože, kolik prostých venkovánův a obyčejných děveček miluje Ježíše Krista více, než mnozí kněží! Ach, jaká trýzeň bude to v pekle zavrženému knězi, když bude navždy od Ježíše Krista odloučen a jeho zbaven, jenž mu byl zde na zemi tak blízek a všecek jemu náležel!

Vroucí vzdechy.

Ó, můj milý Ježíši, Ty jsi se učinil obětí na kříži, abys byl obětován ode mne na oltáři a nasytil mne svou Božskou krví. Slovem, učiniv mne svým knězem, stal jsi se všecek mým a všecek jsi se mi daroval, tak že Tě mohu kdy chci do rukou vzít a Tebou se nasytiti.

Drahý Vykupiteli můj, rozmnož víru mou; dej, ať poznám, kdo jsi, když Tě ve sv. hostii mám v rukou, když jsi mi tak blízek na oltáři, když nejsv. tělo Tvé beru do úst a rty svými dotýkám se nejdražší krve Tvé. Je-li možná, že nehořím láskou, když pomyslím na Tebe, jenž jsa Bůh můj, dovoluješ mi, abych s Tebou zacházel s takovou důvěrností, že se mi až za pokrm a za nápoj dáváš.

Nemaje dosti na tom, že jsi mi dal všecku krev svou a život svůj na kříži z lásky ke mně, — chtěl jsi, abych, tutéž krev pije, všecek byl s Tebou spojen a učiněn byl jedno s Tebou. »*Ipsa re nos suum efficit corpus,** praví sv. Jan Zlatouštý.

Ó, Bože můj, osvět mě a pomoz mi, ať Ti nejsem již nevděčen za tak velikou lásku.

Odluč mě ode všech pozemských věcí. Učiň, ať nejsem na překážku milostem, kterých v tak hojně míře uděluješ tomu, kdo Tě s láskou přijímá v nejsv. svátosti. Miluji Tě, Ježíši můj, jenž jsi za mne umřel a stal se pokrmem mým. Otče věčný, pro zásluhy Ježíše Krista, které Ti toto jitro přináším v oběť, uděl mi všech milostí, kterých potřebuji, abych byl všecek Tvůj. A Ty, ó nejblahoslavenější Panno Maria, oroduj u Ježíše za mne.

Rozjímání VII. — V sobotu.

»Sestup spěšně dolů, nebo dnes v domě tvém musím zůstat.« (Luk. 19, 5.)

Pomysli si, jakoby Ježíš Kristus pravil k tobě toto jitro táz slova, která pravil k Zacheovi: Pospěš si a jdi k oltáři; neboť chci dnes vejiti do domu duše tvé, abych jí zachoval život, abych zahojil rány její a roznítil ji svou láskou. Neboť to vše působí nejsv. svátost: Jestit chléb, který dává duši život: »Chléb, který já dám, tělo mé jest za život světa.« (Jan 6, 52.) Jest lék, který nás osvobozuje a chrání od hříchu: »Kazijed, jímžto

býváme osvobozeni od poklesků denních a chráněni od hřichů smrtelných.« Jest oheň, který rozpaluje duši láskou svatou. Nebuduťme mu na překážku, dí sv. Zlatoúst, a půjdeme všickni od oltáře »*plameny dýšice a hrozni jsouce dáblu*«.

Než, ó Bože, čím to, že tolik kněží celý týden požívá tento nebeský chléb, a místo aby hořeli láskou Boží, víc a více lnou ke světu a k oltáři přistupují stále s týmiž dobrovolnými všedními hřichy? To jest tím, že mší sv. slouží, nemajíce úmyslu ani touhy se posvětit ale jen ze zisku anebo ze zvyku. A proto dopouštějí se stále týchž poklesků a blíž a blíže krácejí smrti vstříc, aby vydali počet Ježíši Kristu z kněžského života svého, úplně vlažného a nezřízeného.

Knězi můj, jsi-li i ty z nich, viz, ať tento chléb nebeský, místo aby ti byl na posvěcení, není ti vlastní vinou k většímu trestu před soudnou stolicí Boží. Polepší se; pomysli, že smrt se blíží. Přemýšlej u sebe, které jsou náklonnosti a chyby, jež ti překázejí, abys neprospíval v lásce Boží, a odlož je. Považ, že jsi knězem. Měj na paměti, že si tě Bůh vyvolil za svého miláčka, a že tebe nemohl výše povýšiti, než tě povýsil.

Vroucí vzdechy.

Ó, nekonečně velebný Bože, ty chceš toto jitro vejít do duše mé a v ní se ubytovati; avšak dům, v kterém přebýváš, má býti svatý: »*Na dům Tvůj přísluší svatost, Hospodine.*« (Žalm 92, 5.) Jak Tě jen mohu přijati, jsa tolik nedokonalý a pln chyb? »*Pane, nejsem hoden, abys vešel pod střechu mou.*«

Ó, Vykupiteli můj, kdybych nyní přišel před Tvůj soud, jaký bych vydal počet z toliko mší sv., které jsem sloužil, a z toliko let, co jsem knězem? Pane, poshov mi; ještě mne nesuď. »*Non intres in judicium cum servo tuo.*« (Ps. 142. 2.) Slituj se nade mnou a ještě maličko počkej. »*Popusť mne, abych oplakal maličko bolesti své, prve než půjdu a navrátím se zase.*« (Job 10, 20. 21.) Ó, můj Ježíši, prodluž mi o něco života, abych oplakával dosavadního nevděku svého k Tobě Učinil jsi mne knězem, ale ach, mne ubohého, jaký byl dosavadní život můj kněžský? Po toliko mších sv. a přijímáních měl bych nyní býti jediný žár Tvé lásky a všecek čistý a svatý. Nikoli Ty, ale já jsem tím vinen, poněvadž jsem kladl překážky milosti

Tvé. Zivot můj nebyl Ti ke cti, ale před nebem i zemí činil Ti nečest. Odloučil jsi mě od světa, a já jsem miloval svět více, než lidé ve světě. Bože můj, buď mi milostiv, neopouštěj mne; neboť se chci polepšiti. Lituji z celého srdce, že jsem Tě tak často zarmucoval a hněval. Chci Tě od nynějška opravdově milovati; chci začít již dnes, kdy Tě mám opět přijati.

Miluji Tě, ó Bože duše mé; miluji Tě, Spasiteli můj, jenž jsi život svůj obětoval, abys mě spasil a učinil mě svým knězem. *»Pane, nejsem hoden, abys vešel pod střechu mou; ale toliko rci slovem, a uzdravena bude duše má.«* Odpust mi, Ježíši můj, a uzdrav mě! Odluč mě od světa a připoutej mě pevně k sobě. Dej, at jsem živ, jak sluší na kněze Tvého. Drahý Vykupiteli můj, zásluhy Tvé jsou naděje má. Otče věčný, obětuji Ti toto ráno Ježíše Krista, aby mne učinil docela svým. — Ó, nejsv. Panno Maria, oroduj u Ježíše za mne!

Vroucí vzdechy na poděkování po mši sv.*)

Poděkování I. — V neděli.

Milý Ježíši, Vykupiteli a Bože můj, přede mší sv. klaněl jsem se Ti sedícímu na trůně ve slávě nebeské po pravici věčného Otce Tvého. Nyní se Tobě klaním v srdci svém, skrytému v pokorných způsobách chleba a vína, které jsi na se vzal, abys byl pokrmem a nápojem duše mé.

Vítám Tě, Pane můj, do duše své, a děkuji Ti za to z celého srdce. Rád bych Ti poděkoval, jak toho zasluzuji. Ale, může-li důstojněji poděkovati se chudý venkovan králi svému, jenž ho přišel navštívit do jeho chatrče, než když mu padne k nohám a mlčky velebí takovou dobrativost a jí se podivuje? A tak i já padám k nohám Tvým, ó, Božský Králi můj, ó, můj Ježíši, a klaním se Tobě, ač jsem nanejvýš bídny a nuzný. Spojuji se s nejbl. Pannou Marií a klaním se Ti tak, jak ona se Ti klaněla, když Tě při-

*) 100 dní odp. na každé z těchto poděkování, modlí-li se v dotčený den. (20. pros. 1884 S. Congr. Ind.)

jala do přesvatého života svého. A rád bych Tě také také miloval, jak ona Tě milovala.

Ó, můj Vykupiteli, k slovům mým se stoupil jsi dnes ráno s nebe do rukou mých; a já — ó, jak často byl jsem neposlušen rozkazů Tvých a Tebe jsem opustil a odřekl jsem se Tvé milosti a lásky! Můj Ježíši, doufám, že jsi mi nyní již odpustil. Avšak jestli vinou svou nemám ještě odpuštěno, odpusť mi toto jitro, an toho z celého srdce lituji, že jsem urazil Tebe, dobrotu nekonečnou.

O, Ježíši můj, ó, bych Tě byl vždy miloval! Alespoň od té chvíle, co jsem poprvé sloužil mše sv., měl bych hořeti láskou k Tobě. Z tolika milionů lidí vyvolil jsi mne za svého kněze a miláčka. Co jsi měl více učiniti, abys byl ode mne milován? Děkuji Ti však, lásko má, že mi popráváš času, abych to ještě učinil, co jsem učiniti oponinul. Chci Tě milovati z celého srdce svého. Ne, nechci, aby srdce mé koho jiného milovalo než Tebe, jenž jsi mě tolik zavázal k lásce své.

»*Deus meus et omnia!*« Bože můj, co jsou bohatství, co čest, co radosti světské! Ty jsi mi vším! Ty budiž ode dneška jediné dobro mé, jediná láska má! Tobě dím

se sv. Pavlínem: »Mějtež si boháči bohatství svá a králové království svoje: sláva má a království mé jest Kristus.« Ať se radují králové z pozemských bohatství a z království svých: moje bohatství a království budíž Ty jediný, ó můj Ježíši.

Otče věčný, pro lásku k tomuto Synu svému, jehož jsem Ti dnes ráno obětoval a jehož jsem do srdce svého přijal, dej, ať se trvám v milosti Tvé a daruj mi svou lásku svatou. Poroučím Ti též rodiče a všecky své příbuzné, přátele a nepřátele. Poroučím Ti duše v očistci a všecky ubohé hříšníky.*)
Ó, nejsv. Panno Maria, Matko má, vypros mi setrvání a lásku k Ježíši Kristu.

(Doporučuje se též pomodlit se každého rána tyto povzdechy, sv. odpustky obdařené):

Duše Kristova, posvěť mne!
Tělo Kristovo, zachovej mne.
Krví Kristova, opoj mne!
Vodo z boku Kristova, obmyj mne!
Utrpení Kristovo, posilni mne!
Ó, dobrativý Ježíši, vyslyš mne!
Ve svatých ranách svých ukryj mne!
A nedej mi se odloučiti od Tebe!

(Tuto prosbu opakuj třikrát s vroucností!)

*) Tuto prosbu opakuj každý den po mši sv.

V hodině smrti mé povolej mne!
A kaž mi přijíti k Tobě,
Abych se svatými a anděly chválil Tě
na věky věkův. Amen.*)

P o d ě k o v á n í II. — V p o n d ě l i.

Ó, dobroto nekonečná! Ó, lásko ne-skonalá! Bůh daroval se všecek mně a stal se celý mým! Duše má, seber všecku lásku svou a spoj se pevně se svým Spasitelem, který jen proto zavítal k Tobě, aby se s tebou spojil a abys jej milovala.

Objímám Tě, nejmilejší Vykupiteli můj, poklade a živote můj; tisknu Tě pevně k sobě, nezapuzuj mne od sebe. Ach, já ubohý! Vypudil jsem Tě dříve z duše své a odloučil jsem se od Tebe; avšak budoucně chci raději tisíckráte ztratiti život, nežli Tebe, nejvyšší dobro své. Zapomeň, ó, Pane, na urážky, jež jsem Ti učinil a odpust mi. Lituj i jich ze vší duše své a umřel bych bolestí z nich.

Ale přese všecky urážky Ti učiněné poroučš mi, abych Tě miloval: »Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého.«

*) Pokaždé 300 dní odp. a po sv. přijímání 7 let. Pius IX. 9. ledna 1854.

Ach, Pane můj, kdo jsem já, že si tolik žádáš býti ode mne milovánu? Ale že si toho přeješ, chci Ti po vůli býti. Umřel jsi za mne a dal jsi mi tělo své za pokrm; pro to všecko opouštím a všechno se odříkám a tisknu Tě k srdci svému, můj milý Spasiteli: »*Kdo mne odloučí od lásky Kristovy?*«

Nejmilejší Vykupiteli můj, koho bych miloval, kdybych nemiloval Tebe, jenž jsi nekonečně krásný, nekonečně dobrý a lásky hodný? »*Co jest mi na nebi? a bez Tebe, co jsem chtěl na zemi? Bůh srdce mého a díl můj jest Bůh na věky.*« Ano, Bože můj, kde naleznu v nebi neb na zemi větší debré, nežli jsi Ty, a kdo by mě byl více miloval, než Ty? »*Přijd království Tvé!*« Ó, můj Ježíši, vezmi si dnes celé srdce mé; celé Ti je daruji. Necht jest navždy celé Tvé. Vypud z něho všelikou lásku, která se neodnáší k Tobě. Jediné Tebe volím si za díl svůj a bohatství své: »*Bůh srdce mého a díl můj jest Bůh na věky.*« Necht Tebe vždycky prosím, oč sv. Ignác z Loyoly Tebe prosíval: »*Daruj mi jen lásku a milost svou, a dosti jsem bohat.*« Dej mi lásku a milost svou, to jest, ať já miluji Tebe, a Ty miluješ mne, a budu dosti bohat a více si nepřeji a o více Tebe nežádám.

Ale Ty vš, jak jsem sláb a jak často jsem Tě zradil; budí mi nápomocen milostí svou a nedej, abych se kdy odloučil od lásky Tvé: »*Nedej mi se odloučiti od Tebe!*« Tak dím nyní a chci se tak vždycky modliti a prosím Tě o milost, abych prosbu tu stále opakoval: »*Nedej mi se odloučiti od Tebe!*« — O, nejbl. Panno Maria, naděje má, tu dvojí milost vypros mi u Boha: milost setrvání a sv. lásku, a o nic jiného Tebe nežádám.

Poděkování III. — V úterý.

Ó, Pane můj, jak jsem Tě mohl tak často hříchem hněvati, věda, jak velice hříchu nenávidíš? Ach, odpusť mi pro zásluhy umučení svého a připoutej mě pevně k sobě láskou svojí; ošklivý puch hřichů mých nezapuzuj Tě ode mne! Ó, dej, ať poznám víc a více, jak veliké jsi dobro, jaké lásky jsi hoden a jak jsi niě miloval.

Můj Ježíši, žádám se všecek obětovati Tobě, jenž jsi se všecek obětoval mně. Ty jsi mě k sobě připoutal tolika důkazy přenězné lásky své; nedej, abych se kdy odloučil od Tebe. Miluji Tě, Bože můj, a chci Tě vždycky milovati. A jak bych mohl

nyní, co jsem poznal Tvou lásku, živ býtí
bez Tebe a bez milosti Tvé?

Děkuji Ti, že jsi mi shovíval, když jsem žil v nemilosti Tvé, a že mi nyní dopřáváš času, abych Tě miloval. Že Tě však mohu milovati, chci Tě milovati, ó, můj Ježíši, co mi síly stačí, a chci Ti činiti pomyšlení. Miluji Tě, dobroto nekonečná; miluji Tě více než sebe; a že Tě miluji, daruji Ti tělo své, duši svou a veškeru vůli svou. Učiň a nalož se mnou, jak se Ti libí; všemu rád se podvoluji. Dosti mi jest, když mi dovolíš, abych Tě vždycky miloval; o nic jiného Tebe neprosím. Vezdejší statky dej tomu, kdo jest jich žádostiv; já si jiného nežádám a o nic jiného Tebe neprosím, než o setrvání v milosti Tvé a o Tvou lásku svatou.

Otec věčný, spoléhaje na zaslíbení Syna Tvého: »*Amen, amen, pravím vám: Budete-li zač prositi Otce ve jménu mé, dáť vám*« (Jan. 16, 23.), prosím Tě ve jménu Ježíše Krista o sv. setrvání a o milost, abych Tě miloval z celého srdce svého a dokonale plnil ode dneška vůli Tvou. Ó, můj Ježíši, Ty jsi se všecek obětoval za mne a daroval jsi mi sebe samého, abych já se daroval Tobě a obětoval Ti veškeru vůli svou; nebot praviš: »*Dej mi, synu můj, srdce své.*«

(Přísl. 23, 26.) Hle, Pane, hle srdce mé a vůle má: celou Ti ji daruji a obětuji. Ale Ty víš, jak jsem sláb; pomoz mi a nedopouštěj, abych Ti tuto vůli svou zase odjal a Tebe jí hněval. Ne, toho nedopouštěj! Dej, ať Tebe vždycky miluji a nechť Tě miluji tak, jak sluší na kněze; a jako Syn Tvůj skonávaje, pravil: »*Dokonáno jest,*« tak nechť i já mohu říci, až budu umírat, že jsem od této chvíle plníl Tvou vůli svatou. Dej, ať ve všech pokusených a nebezpečenstvích k hřachu k Tobě se utíkám a Tebe prosím, abys mi pro zásluhy Ježíše Krista přispěl na pomoc. Ó, nejsv. Panno Maria, vypros mi té milosti, kdykoli budu pokoušen, abych se poroučel Bohu a Tobě, která všecko můžeš u Boha.

P o d ě k o v á n í IV. — V e s t r ě d u .

Ó, můj Ježíši, vím, jak mnoho jsi učinil a vytrpěl, abych byl donucen Tě milovati — a já Ti byl tak nevděčen! Kolikrát byla mi milejší mrzká rozkoš a vlastní vůle než milost Tvá, a kolikrát jsem Tě ztratil, ó, Bože duše mé! Tvorům jsem byl tuze vděčen, jen Tobě jsem byl nevděčen. Ó, Bože milý, odpusť mi; želím a lituji toho

z celého srdce. Doufám, že mi odpustíš, ježto jsi dobrota nekonečná. Kdybys nebyl nekonečně dobrativ, neměl bych žádné naděje, aniž bych se odvážil o milost Tebe prositi.

Děkuji Ti, lásko má, že jsi mne nezavřel do pekla, jak jsem zasluhoval, a že jsi mě tak dlouho snášel. Ó, jak by již ta pouhá shovívavost Tvá se mnou měla mě roznítiti láskou k Tobě! A kdo by mě tak trpělivě snášel jako Ty, jenž jsi Bůh nekonečně milosrdný? Vím, jak dlouho mi již přimlouváš, abych Tě miloval; nechci již lásce Tvé odporovati. Hle, všecek se Ti daruji. Již jsem se Tebe dosti naurážel; nyní Tě chci milovati. Miluji Tě, nejvyšší dobro mé; miluji Tě, dobroto nekonečná; miluji Tě, Bože můj, nekonečné lásky hodný, a budu vždycky opakovati po čas, i po celou věčnost: Miluji Tě, miluji Tě.

Ó, Bože, kolik let jsem ztratil, a jak jsem Tě v nich mohl milovati a láskou Tvou se obohatiti — a užil jsem jich k hříchu! Ale krev Tvá, můj Ježíši, jest naděje má. Doufám, že již nikdy neupustím od lásky Tvé. Nevím, jak dlouho budu ještě živ, ale všecka ostatní léta svá, ať jest jich málo a mnoho, zasvěcuji Tobě. Proto jsi na mne

dosud čekal. Ano, nejmilejší Spasiteli můj, chci Ti býti po vůli, chci Tě milovati a milovati jediné Tebe. Jaká to radost! Jaké bohatství! Jaká čest! Ty jediný, Bože můj, Ty jediný jsi a budeš vždycky má láska a mé všecko!

Já však ničeho nemoju, jestli Ty mi nepomůžeš milostí svou. Ó, zraň srdce mé, rozpal je veskrze svou láskou svatou a připoutej je celé k sobě, ale tak, aby se již nikdy od Tebe neodtrhlo. Ty jsi slíbil milovati toho, kdo Tebe miluje: »*Já milující mne miluji.*« (Přísl. 8, 17.) Nuže, miluji Tě; odpust, že jsem tak smělý, miluj i Ty mne a nedej, abych učinil, co by Tě donutilo, abys mě přestal milovati. »*Kdo nemiluje, zůstává v smrti.*« (1. Jan. 3, 14.) Od této smrti mě zachraň, abych Tebe nemohl milovati. Dej, ať Tě vždycky miluji, abys i Ty mě vždycky miloval, a aby tak láska naše byla věčná a nic nás od sebe nerozdvojilo. Učiň to, Otče věčný, z lásky k Ježíši Kristu. Učiň to, můj Ježíši, pro zásluhy své; důvěřuji se v ně, že Tě budu vždycky milovati, a že Ty budeš vždycky milovati mne. Ó, Maria, Rodičko Boží a Matko má, pros i Ty Ježíše za mne,

P o d ě k o v á n í V. — V e č t v r t e k.

Ó, Bože nekonečné velebnosti, viz tu u nohou svých zrádce, který Tě tolík urážel. Ty jsi mi tak často odpustil, a já přes všecky milosti a všechna osvícení, jež jsi mi udělil, opět jsem Tě hněval. Jiní hřešili po tmě, já však hřešil jsem za bílého dne. Ale slyš tohoto Syna svého, jehož jsem Ti obětoval a jenž nyní přebývá v srdci mém — an Tebe prosí, abys mi odpustil a byl mi milostiv. Odpust mi tedy z lásky k Ježíši Kristu; nebot lituji z celého srdce, že jsem urazil Tebe, dobrotu nekonečnou.

Vím, že z lásky k Ježíši Kristu rád s hříšníky se usmíruješ: »*Zalíbilo se (Otcí), . . . aby skrze něho smířil s sebou všecko.*« (Kolos. 1, 19.) Pročež usmíř se z lásky k Ježíši Kristu i se mnou. »*Ne projicias me a facie tua.*« Nezamítej mne od tváře své, jak by mi náleželo. Odpusť mi a přeměň srdce mé. »*Srdce čisté stvoř ve mně, ó, Bože!*« Učiň to alespoň pro svou čest, ježto jsi mě učinil knězem, svým služebníkem, jemuž náleží obětovati Tobě vlastního Syna Tvého. Dej, ať jsem tak živ, jak sluší na kněze. Dej mi srdce, aby Tě milovalo, jak patří na

kněze. Ó, strav a znič ve mně plameny své lásky svaté všecky pozemské náklonnosti. Učiň, ať jsem Ti ode dneška vděčen za tolikeré milosti mi prokázané, a za tak velikou lásku Tvou ke mně. Jestliže jsem dříve pohrdal přátelstvím Tvým, nyní si ho více vážím, nežli všech světa království, a milejší jest mi zalíbení Tvé, nežli všecko bohatství a radosti v nebi i na zemi.

Otče můj, z lásky k Ježíši Kristu zbav mě vši náklonnosti k pozemským věcem. Ty chceš, aby kněží Tvoji byli srdcem svým úplně od světa odloučeni a žili jen Tobě a těm věcem, které jsou k Tvé cti a slávě: »*Oddělte mi Šavla a Barnabáše k dílu, ku kterému jsem je pojal.*« (Skut. 13, 2.) Vím, že si též ode mne toho přeješ. Jsem k tomu odhodlán. Ty však mi k tomu dopomoz milostí svou. Přitáhni mě docela k sobě. Dej mi trpělivost a oddanost v útrapách a protivenstvích. Dej, ať se rád umrťvuji z lásky k Tobě. Uděl mi ducha pravé pokory, abych se z toho radoval, když budu za nedokonalého považován a pohrdán. »*Nauč mě činiti vůli Tvou*« (Žalm 142, 10.) a rci, čeho si žádáš ode mne; neboť všecko chci učiniti. Dovol, ó, Bože můj, nechť Tě miluje hříšník, který Tě dříve tak tuze urážel, nyní však

chce opravdově Tě milovati a Tobě všecek náležeti. Ó, Bože věčný, doufám, že Tě budu věčně milovati. A proto Tě chci velice milovati zde na zemi, abych Tě velice miloval na věčnosti.

A poněvadž Tě miluji, rád bych, aby Tě všickni znali a milovali. A ježto jsi mne, ó, Pane, učinil svým knězem, dej mi milost, abych pro Tebe pracoval a duše Ti získal. Všeho doufám od zásluh Tvých, ó, můj Ježíši, a od přímluvy Tvé, ó, Matko má, Maria!

P o d ě k o v á n í VI. — V pátek.

Můj Ježíši, jak jsi mne mohl vyvoliti z tolika lidí za svého kněze? Mne, jenž jsem Tě tolíkráte opustil a milostí Tvou pohrdl za pouhou nicotnou věc? Nejmilejší Pane můj, želím toho ze vší duše své. Rci, zdali jsi mi odpustil? Doufám, že ano. Vždyť jsi byl Vykupitelem mým ne pouze jednou, ale tolíkráte, kolikráte jsi mi odpustil. O, můj Spasiteli, kéž jsem Tebe nikdy neurazil! Dej i mně uslyšeti slova, která jsi pravil k Marii Magdaleně: »*Odpouštěj se tobě hřichové tvoji.*« Dej, nechť uslyším, že jsi

mě přijal na milost, obdařiv mě velikou lítostí nad hříchy mými.

»*V ruce Tvé poroučím ducha svého; vysvobodil's mne, Hospodine, Bože pravdy.*« O, Božský Pastýři můj, Ty jsi sestoupil s nebe, abys hledal mne, ovečky ztracené, a denně sestupuješ na oltář pro mé blaho. Ty jsi dal život svůj, abys mě spasil; neopouštěj mne! Do rukou Tvých poroučím duši svou. Slituj se nad ní a přijmi ji a ne dej, aby se kdy od Tebe odloučila.

Ty jsi prolil veškeru krev svou za mne: »*Tebe tedy žádáme, přispěj služebníkům svým, které jsi drahou krvi svou vykoupil.*« Nyní jsi přímluvčím mým, nejsi ještě mým soudcem; zjednej mi odpuštění u Otce svého, osvět a posilni mě, abych Tě miloval ze vší duše své. Uděl mi milost, abych ostatní dny života svého tak byl živ, abych Tě spatřil usmířeného, až Tě uvidím jako Soudce.

Ó, kraluj láskou svou nad celým srdcem mým; dej, ať jsem všecek Tvůj; a protož, drahý Spasiteli můj, připomínej mi ustavičně lásku, kterou jsi měl ke mně, a co všecko jsi učinil, abys mě spasil a byl ode mne milován. Proto jsi mě učinil kně-

zem, abych myslil jen na Tebe a nemiloval než Tebe.

Ano, Ježíši můj, chci Ti učiniti radost: Miluji Tě a nechci milovati než Tebe. Dej mi pokoru, trpělivost v souženích života vezdejšího, tichost v opovržení, umrtvenost v příjemnostech pozemských a odloučenost od tvorů. Učiň, ať vyhostím ze srdce svého všelikou náklonnost, která se neodnáší k Tobě. Prosím a doufám toho od Tebe pro zásluhy umučení Tvého. Můj milý Ježíši, můj nejmilejší Ježíši, můj dobrý Ježíši, vyslyš mne! »*O, bone Jesu, exaudi me!*« Vyslyš i Ty mne, ó, Maria, Matko a naděje má, a oroduj u Ježíše za mne.

P o d ě k o v á n í VII. — V s o b o t u .

»*Mluv, Hospodine; neboť
slyši služebník tvůj.*«
(1. Král. 3, 9.)

Můj milý Ježíši, Ty jsi dnes opět navštívil duši mou; děkuji Ti za to z celého srdce. Poněvadž jsi zavítal ke mně, rci, čeho si žádáš ode mne, neboť chci všecko učiniti. Zasluhoval bych, abys již ke mně nemluvil, ježto jsem byl tolíkráte hluch k hlasu

Tvému, když jsi mě zval, abych Tě miloval — a já nevděčný jsem Tebou pohrdl. Ale již jsem litoval urážek Ti učiněných a nyní jich lituji znova a doufám, že jsi mi již odpustil. Rci tedy, čeho si přeješ ode mne, a všecko vyplním.

Ó, bych Tě byl vždy miloval, ó, Bože můj — a kolik let jsem já ubohý ztratil! Než, krev Tvá a zaslíbení Tvá dodávají mi naděje, že budu moci ztracený čas ten zase napraviti, budu-li jen bedliv, abych Tě miloval a radost Ti činil

Miluji Tě, Vykupiteli můj; miluji Tě, Bože můj, a jiného přání nemám, než Tě z celého srdce milovati a též umřiti z lásky k Tobě, jenžto jsi umřel z lásky ke mně. Se sv. Františkem Ti dím: »*Amore amoris Tui moriar, qui amore amoris mei dignatus es mori!*« Ó, můj Ježíši, Ty jsi se mi všecek daroval; daroval jsi mi veškeru krev svou, život svůj, veškeren pot svůj, všecky zásluhy své; nic Ti již nezbylo, co bys mi ještě dal. I já se Ti všecek daruji; daruji Ti všecka přání svá a veškery radosti pozemské, tělo své, duši a vůli svou. Nemám již, co bych Ti dal. Kdybych více měl, dal bych Ti více. Můj milý Ježíši, dosti mám, mám-li jen Tebe.

Než, ó, Pane, dej, ať jsem Ti věren;
nedopouštěj, abych vůli svou změnil a Tě
opustil. Doufám v umučení Tvé, ó, můj
Spasiteli, že se to nikdy nestane. Ty jsi
pravil: »Žádný není zahanben, který doufal
v Pána.« (Sir. 2, 11.) Pročež mohu i já
s pevnou důvěrou říci: *V Tebe, Hospodine,*
jsem doufal, nebudu zahanben na věky.«
Doufám a budu vždycky doufati, ó, Bože
duše mé, že budu bohdá již ušetřen toho
zahanbení, abych měl býti od Tebe odlou-
čen a abych upadnouti měl v nemilosť Tvou:
»*V Tebe, Hospodine, jsem doufal, nebudu*
zahanben na věky.«

Bože můj, Tys všemohoucí, učiň mě
svatým; dej, ať Tě velice miluji; dej, ať ni-
čeho neopominu, o čem bych věděl, že jest
to na oslavu Tvou, a nechť všeho se od-
řeknu, abych Tobě se zalíbil. Blaže mi,
ztratím-li všecko a získám-li Tě a lásku
Tvou. Jen proto jsi mi dal život; dej, ať
ho všechn strávím pro Tebe. Nezasluhuji
milosti, nýbrž trestův, a prosím Tě, tresci
mne, jak Ti libo, jen mne nezbavuj lásky
své. Ty jsi mě miloval bez výminky, i já
Tě chci milovati bez výminky, ó, nekonečné
dobro, ó, lásko nekonečná! Ó, vůle Boží,
Tys láska má! Ó, můj Ježíši, Tys umřel

pro mne, ó, učiň, abych i já umřel
pro Tebe a smrtí svou učinil, aby Tě
všickni milovali. Ó, dobro nekonečné a ně-
konečné lásky hodné, vážím si Tebe a mi-
luji Tě nade všecko. — Ó, Maria, přivab
mne celého k Bohu; dej mi důvěru v Tebe
a nech se vždycky utíkám k Tobě. Na Tobě
jest, abys mě přímluvou svou učinila svatým.
Doufám, že to učiníš.

Živ buď Ježíš, láska naše,
a Maria, naděje naše!

Modlitby církevní (z brevíře).

Příprava na mši svatou,
pokud ji kněz konati může.

Ant. Ne reminiscaris * Domine delicta nostra, vel parentum nostrorum: neque vindictam sumas de peccatis nostris. (Alleluja).

Žalm 83.

Quam dilecta tabernacula tua Domine virtutum * concupiscit et deficit anima mea in atria Domini.

Cor meum et caro mea * exultaverunt n Deum vivum.

Etenim passer invenit sibi domum: * et turtur nidum sibi, ubi ponat pullos suos.

Altaria tua Domine virtutum: * Rex meus, et Deus meus.

Beati qui habitant in domo tua Do-

mine: * in saecula saeculorum laudabunt te.

Beatus vir, cuius est auxilium abs te: * ascensiones in corde suo dispositus, in valle lacrymarum, in loco quem posuit.

Etenim benedictionem dabit legislator, ibunt de virtute in virtutem: * videbitur Deus deorum in Sion.

Domine Deus virtutum exaudi orationem meam: * auribus percipe Deus Jacob.

Protector noster aspice Deus: * et respice in faciem Christi tui.

Quia melior est dies una in atriis tuis * super millia.

Elegi abjectus esse in domo Dei mei, * magis quam habitare in tabernaculis peccatorum.

Quia misericordiam et veritatem diligit Deus: * gratiam et gloriam dabit Dominus.

Non privabit bonis eos, qui ambulant in innocentia: * Domine virtutum, beatus homo, qui sperat in te.

Gloria Patri.

Žalm 84.

Benedixisti Domine terram tuam: * avertisti captivitatem Jacob.

Remisisti iniquitatem plebis tuae: * ope-
ruisti omnia peccata eorum.

Mitigasti omnem iram tuam: * avertisti
ab ira indignationis tuae.

Converte nos Deus salutaris noster: *
et averte iram tuam a nobis.

Numquid in aeternum irasceris nobis? *
aut extendes iram tuam a generatione in ge-
nerationem;

Deus tu conversus vivificabis nos: * et
plebs tua laetabitur in te.

Ostende nobis Domine misericordiam
tuam: * et salutare tuum da nobis.

Audiam quid loquatur in me Dominus
Deus: * quoniam loquetur pacem in plebem
suam.

Et super Sanctos suos, * et in eos qui
convertuntur ad cor.

Verumtamen prope timentes eum salu-
tare ipsius: * ut inhabitet gloria in terra
nostra.

Misericordia et veritas obviaverunt sibi: *
justitia et pax osculatae sunt.

Veritas de terra orta est: * et justitia
de coelo prospexit.

Etenim Dominus dabit benignitatem: *
et terra nostra dabit fructum suum.

Justitia ante eum ambulabit: * et ponet
in via gressus suos.

Gloria Patri.

Žalm 85.

Inclina Domine aurem tuam, et exaudi
me: * quoniam inops et pauper sum ego.

Custodi animam meam, quoniam sanc-
tus sum: * salvum fac servum tuum, Deus
meus, sperantem in te.

Miserere mei Domine, quoniam ad te
clamavi tota die: * laetifica animam servi
tui, quoniam ad te Domine animam meam
levavi.

Quoniam tu Domine suavis et mitis: *
et multae misericordiae omnibus invocanti-
bus te.

Auribus percipe Domine orationem me-
am, * et intende voci deprecationis meae.

In die tribulationis meae clamavi ad te: *
quia exaudisti me.

Non est similis tui in diis Domine: *
et non est secundum opera tua.

Omnes gentes quascumque fecisti, ve-
nient, et adorabunt coram te Domine: * et
glorificabunt nomen tuum.

Quoniam magnus es tu et faciens mi-
rabilia: * tu es Deus solus.

Deduc me Domine in via tua, et ingrediар in veritate tua: * laetetur cor meum, ut timeat nomen tuum.

Confitebor tibi Domine Deus meus in toto corde meo, * et glorificabo nomen tuum in aeternum.

Quia misericordia tua magna est super me: * et eruisti animam meam ex inferno inferiori.

Deus, iniqui insurrexerunt super me, et synagoga potentium quaeſierunt animam meam: * et non proposuerunt te in conspectu suo.

Et tu Domine Deus miserator et misericors, * patiens, et multae misericordiae, et verax.

Respice in me, et miserere mei: * da imperium tuum puerō tuo, et salvum fac filium ancillae tuae.

Fac mecum signum in bonum, ut videant qui oderunt me, et confundantur: * quoniam tu Domine adjuvisti me, et consolatus es me.

Gloria Patri.

Žalm 115.

Credidi, propter quod locutus sum: * ego autem humiliatus sum nimis.

Ego dixi in excessu meo: * Omnis homo mendax.

Quid retribuam Domino * pro omnibus quae retribuit mihi?

Calicem salutaris accipiam, * et nomen Domini invocabo.

Vota mea Domino reddam coram omni populo ejus: * pretiosa in conspectu Domini mors sanctorum ejus.

O Domine, quia ego servus tuus: * ego servus tuus, et filius ancillae tuae.

Dirupisti vincula mea: * tibi sacrificabo hostiam laudis, et nomen Domini invocabo.

Vota mea Domino reddam in conspectu omnis populi ejus: * in atriis domus Domini, in medio tui Jerusalem.

Gloria Patri.

Žalm 129.

De profundis clamavi ad te Domine: * Domine exaudi vocem meam.

Fiant aures tuae intendentes * in vocem deprecationis meae.

Si iniquitates observaveris Domine, * Domine quis sustinebit?

Quia apud te propitiatio est, * et propter legem tuam sustinui te Domine.

Sustinuit anima mea in verbo ejus: *
speravit anima mea in Domino.

A custodia matutina usque ad noctem *
speret Israel in Domino.

Quia apud Dominum misericordia, * et
copiosa apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israel * ex omnibus ini-
quitatibus ejus.

Gloria Patri.

Ant. Ne reminiscaris Domine delicta
nostra, vel parentum nostrorum: neque vin-
dictam sumas de peccatis nostris. (Alleluja.)

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Pater noster.

V. Et ne nos inducas in temptationem.

R. Sed libera nos a malo.

V. Ego dixi, Domine miserere mei.

R. Sana animam meam, quia peccavi tibi.

V. Convertere Domine aliquantulum.

R. Et deprecare super servos tuos.

V. Fiat misericordia tua Domine su-
per nos.

R. Quemadmodum speravimus in te.

V. Sacerdotes tui induantur justitiam.

R. Et sancti tui exultent.

V. Ab occultis meis munda me Domine.

- B. Et ab alienis parce servo tuo.
V. Domine exaudi orationem meam.
R. Et clamor meus ad te veniat.
V. Dominus vobiscum.
R. Et cum spiritu tuo.

O r e m u s .

Aures tuae pietatis, mitissime Deus, inclina precibus nostris, et gratia Sancti Spiritus illumina cor nostrum: ut tuis mysteriis digne ministrare, teque aeterna charitate diligere mereamur.

Deus, cui omne cor patet, et omnis voluntas loquitur, et quem nullum latet secretum: purifica per infusionem Sancti Spiritus cogitationes cordis nostri: ut te perfecte diligere, et digne laudare mereamur.

Ure igne Sancti Spiritus renes nostros, et cor nostrum Domine, ut tibi casto corpore serviamus et mundo corde placeamus.

Mentes nostras quaesumus Domine, Paracclitus, qui a te procedit, illuminet, et inducat in omnem, sicut tuus promisit Filius, veritatem.

Adsit nobis, quaesumus Domine, virtus Spiritus Sancti: quae et corda nostra cle-

menter expurget et ab omnibus tueatur adversis.

Deus, qui corda fidelium Sancti Spiritus illustratione docuisti: da nobis in eodem Spiritu recta sapere, et de ejus semper consolatione gaudere.

Conscientias nostras, quaesumus Domine, visitando purifica: ut veniens Dominus noster Jesus Christus Filius tuus paratam sibi in nobis inveniat mansionem. Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. Amen.

Modlitba sv. Ambrože, biskupa.*)

V neděli.

Summe Sacerdos et vere Pontifex, Jesu Christe, qui te obtulisti Deo Patri hostiam puram et immaculatam in ara crucis pro nobis miseris et peccatoribus, et qui dedisti nobis carnem tuam ad manducandum, et sanguinem tuum ad bibendum, et posuisti mysterium istud in virtute Spiritus Sancti tui, dicens: Haec quotiescumque feceritis, in

*) Za každou z těchto modliteb odp. 1 roku, když se byl kněz pomodlil modlitby předcházejici. (Lev XIII. 20. pros. 1884.)

mei memoriam facietis: rogo per eundem sanguinem tuum, magnum salutis nostrae pretium: rogo per hanc miram et ineffabilem caritatem, qua nos miseros, et indignos sic amare dignatus es, ut lavares nos a peccatis nostris in sanguine tuo: Doce me servum tuum indignum, quem inter cetera dona tua etiam ad officium sacerdotale vocare dignatus es, nullis meis meritis, sed sola dignatione misericordiae tuae: doce me, quaeso, per Spiritum Sanctum tuum, tantum tractare mysterium ea reverentia et honore, ea devotione et timore, quibus oportet et decet. Fac me per gratiam tuam semper illud de tanto mysterio credere et intelligere, sentire et firmiter tenere, dicere et cogitare, quod tibi placet et expedit animae meae. Intret Spiritus tuus bonus in cor meum, qui sonet ibi sine sono, et sine strepitu verborum loquatur omnem veritatem. Profunda quippe sunt nimis, et sacro tecta velamine. Propter magnam clementiam tuam concede mihi missarum solemnia mundo corde et pura mente celebrare. Libera cor meum ab immundis et nefandis, vanis et noxiis cogitationibus. Muni me beatorum Angelorum pia et fida custodia, ac tutela fortissima, ut hostes omnium bonorum con-

fusi discedant. Per virtutem tanti mysterii, et per manum sancti Angeli tui repelle a me, et a cunctis servis tuis durissimum spiritum superbiae et cenodoxiae, invidiae et blasphemiae, fornicationis et immunditiae, dubietatis et diffidentiae. Confundantur, qui nos persequuntur: pereant illi, qui nos perdere festinant.

V p o n d ě l i.

Rex virginum, et amator castitatis et integritatis, coelesti rore benedictionis tuae extingue in corpore meo somitem ardentis libidinis: ut maneat in me tenor castitatis corporis et animae. Mortifica in membris meis carnis stimulos omnesque libidinosas commotiones, et da mihi veram et perpetuam castitatem cum ceteris donis tuis, quae tibi placent in veritate: ut sacrificium laudis casto corpore et mundo corde valeam tibi offerre. Quanta enim cordis contritione et lacrimarum fonte, quanta reverentia et tremore, quanta corporis castitate et animae puritate istud divinum et coeleste sacrificium est celebrandum, ubi caro tua in veritate sumitur, ubi sanguis tuus in veritate bibitur, ubi ima summis, terrena divinis junguntur, ubi adest sanctorum Angelorum praesentia,

ubi tu es sacrificium et sacerdos mirabiliter
et ineffabiliter constitutus.

V ú t e r ý.

Quis digne hoc celebrare poterit, nisi
tu Deus omnipotens offerentem feceris dignum? Scio Domine, et vere scio, et idipsum
pietati tuae confiteor, quia non sum dignus
accedere ad tantum mysterium propter ni-
mia peccata mea et infinitas negligentias
meas. Sed scio, et veraciter ex toto corde
meo credo et ore confiteor, quia tu potes
me facere dignum, qui solus potes facere
mundum de immundo conceptum semine,
et de peccatoribus justos et sanctos. Per
hanc omnipotentiam tuam te rogo Deus
meus, ut concedas mihi peccatori hoc sacri-
ficium celebrare cum timore et tremore, cum
cordis puritate et lacrimarum fonte, cum
laetitia spirituali et coelesti gaudio. Sentiat
mens mea dulcedinem beatissimae praesen-
tiae tuae, et excubias sanctorum Angelorum
tuorum in circuitu meo.

V e s t ſ e d u.

Ego enim, Domine, memor venerandae
passjonis tuae accedo ad altare tuum, licet

peccator, ut offeram tibi sacrificium, quod tu instituisti, et offerri praecepisti in commemorationem tui pro salute nostra. Suscipe illud, quaeso, summe Deus, pro Ecclesia sancta tua et pro populo, quem acquisisti sanguine tuo. Et quoniam me peccatorem inter te et eundem populum tuum medium esse voluisti, licet in me aliquod boni operis testimonium non agnoscas, officium saltem dispensationis creditae non recuses: nec per me indignum, eorum salutis pereat pretium, pro quibus victima salutaris dignatus es esse et redemptio. Profero etiam Domine, (si digneris propitius intueri) tribulationes plebium, pericula populorum, captivorum gemitus, miserias orphanorum, necessitates peregrinorum, inopiam debilium, desperationes languentium, defectus senum, suspiria juvenum, vota virginum, lamenta viduarum.

Ve čtvrték.

Tu enim misereris omnium Domine: et nihil odisti eorum quae fecisti. Memorare, quae sit nostra substantia: quia tu Pater noster es, quia tu Deus noster es, ne irascaris satis, neque multitudinem viscerum tuorum super nos contineas. Non enim in justificationibus nostris prosternimus preces ante fa-

ciem tuam, sed in miserationibus tuis multis. Aufer a nobis iniquitates nostras: et ignem Sancti Spiritus in nobis clementer accende. Aufer cor lapideum de carne nostra: et da nobis cor carneum, quod te amet, te diligat, te delectetur, te sequatur, te perfruatur. Oramus Domine clementiam tuam, ut sereno vultu familiam tuam, sacri tui nominis officia praestolantem, aspicere digneris; et ut nullius sit irritum votum, nullius vacua postulatio, tu nobis preces suggeres, quas ipse propitius audire et exaudire delecteris.

V p á t e k.

Rogamus etiam te, Domine Sancte Pater, et pro spiritibus fidelium defunctorum, ut sit illis salus, sanitas, gaudium et refrigerium hoc magnum pietatis Sacramentum. Domine Deus meus, sit illis hodie magnum et plenum convivium de te pane vivo, qui de coelo descendisti, et das vitam mundo, de tua carne sancta et benedicta, Agni videlicet immaculati, qui tollit peccata mundi, quae de sancto et glorioso Beatae Virginis Mariae utero est assumpta, et de Spiritu Sancto concepta; ac de illo pietatis fonte, qui per lanceam militis ex tuo sacratissimo

latere emanavit: ut exinde refecti et satiati, refrigerati et consolati exultent in laude et gloria tua. Peto clementiam tuam Domine, ut descendat super panem tibi sacrificandum plenitudo tuae benedictionis et sanctificatio tuae divinitatis. Descendat etiam Domine illa sancti Spiritus tui invisibilis incomprehensibilisque majestas, sicut quondam in patrum hostias descendebat, qui et oblationes nostras, corpus et sanguinem tuum efficiat, et me indignum sacerdotem doceat tantum tractare mysterium cum cordis puritate et lacrimarum devotione, cum reverentia et tremore, ita ut placide ac benigne suscipias sacrificium de manibus meis ad salutem omnium tam vivorum, quam deficitorum.

V sobotu.

Rogo etiam te Domine, per ipsum sacro-sanctum mysterium corporis et sanguinis tui, quo quotidie in Ecclesia tua pascimur et potamur, abluiamur et sanctificamur, atque unius summae divinitatis participes efficimur, da mihi virtutes tuas sanctas, quibus repletus, bona conscientia ad altare tuum accedam, ita ut haec coelestia sacramenta efficiantur mihi salus et vita. Tu enim dixisti ore

Blažek: O oběti Ježíše Krista.

11

tuo sancto et benedicto: Panis, quem ego dabo, caro mea est pro mundi vita: Ego sum panis vivus, qui de coelo descendit: Si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in aeternum. Panis dulcissime, sana palatum cordis mei, ut sentiam suavitatem amoris tui. Sana illud ab omni languore, ut nullam praeter te sentiam dulcedinem. Panis candissime, habens omne delectamentum et omnem saporem, qui nos semper reficis, et numquam in te deficis: comedat te cor meum, et dulcedine saporis tui repleantur viscera animae meae. Manducat te Angelus ore pleno, manducet te peregrinus homo pro modulo suo, ne deficere possit in via, tali recreatus viatico. Panis sancte, panis vive, panis monde, qui descendisti de coelo, et das vitam mundo, veni in cor meum, et munda me ab omni inquinamento carnis et spiritus. Intra in animam meam, sana et munda me interius et exterius. Esto tutamen et continua salus animae et corporis mei. Repelle a me insidiantes mihi hostes: recedant procul a praesentia potentiae tuae, ut foris et intus per te munitus, recto tramite ad tuum regnum perveniam, ubi non in mysteriis, sicut in hoc tempore agitur, sed facie ad faciem te videbitus, cum tradideris reg-

num Deo et Patri, et eris Deus omnia in omnibus. Tunc enim me de te satiabis satiate mirifica, ita ut nec esuriam, nec sitiam in aeternum. Qui cum eodem Deo Patre et Spiritu sancto vivis et regnas per omnia saecula saeculorum. Amen.

Jiná modlitba přede mší svatou.

Ad mensam dulcissimi convivii tui, pie Domine Jesu Christe, ego peccator de propriis meis meritis nihil praesumens, sed in tua confidens misericordia et bonitate, accedere vereor et contremisco. Nam cor et corpus habeo multis criminibus maculatum, mentem et linguam non caute custoditam. Ergo, o pia deitas, o tremenda majestas, ego miser inter angustias deprehensus, ad te fontem misericordiae recurro, ad te festino sanandus, sub tuam protectionem fugio: et quem Judicem sustinere nequeo, Salvatorem habere suspiro. Tibi Domine plagas meas ostendo: tibi verecundiam meam detego. Scio peccata mea multa et magna, pro quibus timeo. Spero in misericordias tuas, quarum non est numerus. Respice ergo in me oculis misericordiae tuae, Domine Jesu Christe, Rex aeterne, Deus et homo, cruci-

fixus propter hominem. Exaudi me sperantem in te: miserere mei pleni miseriis et peccatis, tu qui fontem miserationis numquam manare cessabis. Salve salutaris victima, pro me et omni humano genere in patibulo crucis oblata. Salve nobilis et pretiose sanguis, de vulneribus crucifixi Domini mei Jesu Christi profluens, et peccata totius mundi abluens. Recordare Domine creaturae tuae, quam tuo sanguine redemisti. Poenitet me peccasse, cupio emendare, quod feci. Aufer ergo a me, clementissime Pater, omnes iniquitates et peccata mea: ut purificatus mente et corpore, digne degustare merear sancta sanctorum: et concede, ut haec sancta praelibatio corporis et sanguinis tui, quam ego indignus sumere intendo, sit peccatorum meorum remissio, sit delictorum perfecta purgatio, sit turpium cogitationum effugatio ac bonorum sensum regeneratio, operumque tibi placentium salubris efficacia, animae quoque et corporis contra inimicorum meorum insidias firmissima tuitio. Amen.
(100 dní odp. Lev XIII. 20. pros. 1884.)

Modlitba sv. Tomáše Akvinského.

Omnipotens sempiterne Deus, ecce accedo ad sacramentum unigeniti Filii tui Do-

mini nostri Jesu Christi: accedo tamquam infirmus ad medicum vitae, immundus ad fontem misericordiae, caecus ad lumen claritatis aeternae, pauper et egenus ad Dominum coeli et terrae. Rogo ergo immensae largitatis tuae abundantiam, quatenus meam curare digneris infirmitatem, lavare foeditatem, illuminare caecitatem, ditare paupertatem, vestire nuditatem: ut panem Angelorum, Regem regum, et Dominum dominantium, tanta suscipiam reverentia et humilitate, tanta contritione et devotione, tanta puritate et fide, tali proposito et intentione, sicut expedit saluti animae meae. Da mihi, quaeso, Dominici corporis et sanguinis non solum suscipere sacramentum, sed etiam rem et virtutem sacramenti. O mitissime Deus, da mihi corpus unigeniti Filii tui Domini nostri Jesu Christi, quod traxit de Virgine Maria, sic suscipere, ut corpori suo mystico merear incorporari, et inter ejus membra connumerari. O amantissime Pater, concede mihi dilectum Filium tuum, quem nunc velatum in via suscipere propono, revelata tandem facie perpetuo contemplari. Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. Amen. (100 dñi odp. Lev XIII. 20. pros. 1884.)

Modlitba k bl. Panně Marii přede mší sv.

O Mater pietatis et misericordiae, beatissima Virgo Maria, ego miser et indignus peccator ad te configlio toto corde et affectu, et precor pietatem tuam: ut sicut dulcissimo Filio tuo in cruce pendenti astitisti, ita et mihi misero peccatori, et sacerdotibus omnibus hic et in tota sancta Ecclesia hodie offerentibus, clementer assistere digneris, ut tua gratia adjuti, dignam et acceptabilem hostiam in conspectu summae et individuae Tritinatis offerre valeamus. Amen.

(100 dní odp. Lev XIII. 17. února 1883.)

Modlitba k sv. Josefu.

O felicem virum beatum Joseph, cui datum est, Deum, quem multi reges voluerunt videre et non viderunt, audire et non audierunt, non solum videre et audire, sed portare, deosculari, vestire et custodire.

V. Ora pro nobis beate Joseph.

R. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

O r e m u s .

Deus, qui dedisti nobis regale sacerdotium, praesta quaesumus, ut sicut beatus

Joseph unigenitum Filium tuum natum ex Maria Virgine, suis manibus reverenter tractare meruit et portare, ita nos facias cum cordis munditia et operis innocentia tuis sanctis altaribus deservire, ut sacrosanctum Filii tui corpus et sanguinem hodie digne sumanus et in futuro saeculo praemium habere mereamur aeternum. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

(Odp. 100 dní Pius IX. 4. února 1877.)

Modlitba ke všem andělům a svatým.

Angeli, Archangeli, Throni, Dominatones, Principatus, Potestates, Virtutes coelorum, Cherubim atque Serafim, omnes Sancti et Sanctae Dei, praesertim Patroni mei, intercedere dignemini pro me, ut hoc sacrificium Deo omnipotenti digne valeam offerre, ad laudem et gloriam nominis sui, ad utilitatem meam, totiusque Ecclesiae suae sanctae. Amen.

(100 dní odp. Lev XIII. 20. pros. 1884.)

Modlitba,

kterou kněz říká, jen když slouží mše sv.
ke cti světce nebo blahoslavence.

O sancte N., ecce ego miser peccator,
de tuis meritis confisus, offero nunc sacra-

tissimum Sacramentum corporis et sanguinis Domini nostri Jesu Christi pro tuo honore et gloria. Precor te humiliter et devote, ut pro me intercedere digneris, ut tantum sacrificium digne et acceptabiliter offerre valeam, ut eum tecum et cum omnibus electis ejus aeternaliter laudare, atque cum eo regnare valeam. Qui vivit et regnat.

Je-li jich více, říká se modlitba tato v čísle množném.

(100 dní odp. Lev XIII. 20. pros. 1884.)

Osvědčení přede mší svatou.

Ego volo celebrare Missam, et conficere corpus et sanguinem Domini nostri Jesu Christi, juxta ritum sanctae Romanae Ecclesiae, ad laudem omnipotentis Dei, totiusque curiae triumphantis, ad utilitatem meam, totiusque curiae militantis, pro omnibus, qui se commendaverunt orationibus meis in genere et in specie, et pro felici statu sanctae Romanae Ecclesiae. Amen.

Gaudium cum pace, emendationem vitae, spatium verae poenitentiae, gratiam et consolationem sancti Spiritus, perseverantium in bonis operibus, tribuat nobis omnipotens et misericors Dominus. Amen.

(50 dní odp. Řehoř XIII.)

Ježiš, Maria a Josef.

Úmysl, učiněný přede mší svatou.

(Čte se u sv. Alfonsa.)

Ad laudem et gloriam sanctissimae Trinitatis, in memoriam benedicti Salvatoris nostri Jesu Christi, vitae, passionis, mortis et resurrectionis, ac in operum et meritorum suorum omniumque sanctorum unionem; ad laudem quoque et exaltationem beatissimae semper Virginis ejus matris Mariae, coelestium Angelorum, Sanctorum atque Sanctarum, et signanter N. N. et aliorum devotorum meorum; offero etiam cum ipsorum beatorum spirituum laudibus, Sanctorum omnium precibus et meritis nunc et semper hoc et omnia alia sacrificia, officia, orationes et bona opera totius mundi pro meis praesentibus et futuris animae et corporis necessitatibus; in auxilium et consolationem meam, et in remissionem omnium peccatorum meorum, quorum veram contritionem semper habeo et habere intendo, conor et cupio; omniumque vivorum et defunctorum meorum parentum, fratrum, sororum, consanguineorum, amicorum, inimicorum, benefactorum in spiritualibus et temporalibus, superiorum, subditorum, ac illorum, quibus

fui gravamen, scandalum et occasio peccandi; pro omni gradu sanctae catholicae Ecclesiae ac illius conservatione, augmento et exaltatione; christianorum principum unione et concordia, haeresum extirpatione, summi Pontificis salute, et animarum in purgatorio existentium liberatione; pro conservatione et augmento omnium observantium religionum, pro conversione omnium infidelium nationum, pro mihi commissis et commendatis, denique pro illis omnibus vivis atque defunctis, pro quibus Dominus noster Jesus Christus et ejus beatissima mater et virgo Maria sciunt et volunt me debere orare, obsecrare, consecrare et sacrificare intendo et propono, ac juxta intentionem sanctae catholicae Ecclesiae et meorum superiorum pro debito voluntatem.

Ego N. minister, licet indignus. In nomine Patris et Filii et Spiritus sancti. Amen. Cum intentione lucrandi et acquirendi omnes quascumque possum indulgentias.

Krátká denní modlitba
pro kněze, aby Bohu den o de dne
horlivěji sloužili. (Z Tomáše Kemp.)

Adjuva nos gratia tua, omnipotens Deus,
ut qui officium sacerdotale suscepimus, digne

ac devote tibi omni puritate et in conscientia bona famulari valeamus.

Et si non possumus in tanta innocentia vitae conversari, ut debemus, concede nobis tamen digne ftere mala, quae gessimus, ut in spiritu humilitatis ac bonae voluntatis proposito tibi ferventius deservire valeamus.

Díků činění po mši svaté.

A n t. Trium puerorum * cantemus hymnum, quem cantabant sancti in camino ignis, benedicentes Dominum (Alleluja).

Chvalozpěv tří mládenců. (Dan. 3, 57.)

Benedicite omnia opera Domini Domino: * laudate et superexaltate eum in saecula.

Benedicite Angeli Domini Domino: * benedicte coeli Domino.

Benedicite aquae omnes, quae super coelos sunt, Domino: * benedicite omnes virtutes Domini Domino.

Benedicite sol et luna Domino: * benedicite stellae coeli Domino.

Benedicite omnis imber et ros Domino: * benedicite omnes spiritus Dei Domino.

Benedicite ignis et aestus Domino: * benedicite frigus et aestus Domino.

Benedicite rores et pruina Domino: *
benedicite gelu et frigus Domino.

Benedicite glacies et nives Domino: *
benedicite noctes et dies Domino.

Benedicite lux et tenebrae Domino: *
benedicite fulgura et nubes Domino.

Benedicat terra Dominum: * laudet et
superexaltet eum in saecula.

Benedicite montes et colles Domino: *
benedicite universa germinantia in terra Do-
mino.

Benedicite fontes Domino: * benedicite
maria et flumina Domino.

Benedicite cete, et omnia quae mo-
ventur in aquis, Domino: * benedicite omnes
volucres coeli Domino.

Benedicite omnes bestiae et pecora Do-
mino: * benedicite filii hominum Domino.

Benedicat Israel Dominum: * laudet et
superexaltet eum in saecula.

- Benedicite sacerdotes Domini Domino: *
benedicite servi Domini Domino.

Benedicite spiritus et animae justorum
Domino: * benedicte sancti et humiles corde
Domino.

Benedicite Anania, Azaria, Misael Do-
mino: laudate et superexaltate eum in
saecula.

Benedicamus Patrem et Filium cum sancto Spiritu: * laudemus, et superexalte-
mus eum in saecula.

Benedictus es Domine in firmamento
coeli: * et laudabilis, et gloriosus, et super-
exaltatus in saecula.

Žalm 150.

Laudate Dominum in sanctis ejus: *
laudate eum in firmamento virtutis ejus.

Laudate eum in virtutibus ejus: * lau-
date eum secundum multitudinem magnitu-
dinis ejus.

Laudate eum in sono tubae: * laudate
eum in psalterio, et cithara.

Laudate eum in tympano, et choro: *
laudate eum in chordis et organo.

Laudate eum in cymbalis benesonanti-
bus: laudate eum in cymbalis jubilationis: *
omnis spiritus laudet Dominum.

Gloria Patri.

A n t. Trium puerorum * cantemus hym-
num, quem cantabant sancti in camino ig-
nis, benedicentes Dominum (Alleluja).

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Pater noster.

V. Et ne nos inducas in temptationem.

R. Sed libera nos a malo.

V. Confiteantur tibi Domine omnia
opera tua.

R. Et sancti tui benedicant tibi.

V. Exultabunt sancti in gloria.

R. Laetabuntur in cubilibus suis.

V. Non nobis Domine, non nobis.

R. Sed nomini tuo da gloriam.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus, qui tribus pueris mitigasti flamas ignium: concede propitius, ut nos famulos tuos non exurat flamma vitiorum.

Actiones nostras, quaesumus Domine, aspirando praeveni, et adjuvando prosequere: ut cuncta nostra oratio, et operatio a te semper incipiat, et per te coepta finiatur.

Da nobis, quaesumus Domine, vitiorum nostrorum flamas extinguere, qui beato Laurentio tribuisti tormentorum suorum incendia superare. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Pomodlí-li se kněz po těchto modlitbách dvě modlitby následující, získá odp. 1 roku.
(Lev XIII. 20. pros. 1884.)

Modlitba sv. Tomáše Akvinského.

Gratias tibi ago Domine sancte, Pater omnipotens, aeterne Deus, qui me peccato-rem indignum famulum tuum, nullis meis meritis, sed sola dignatione misericordiae tuae satiare dignatus es pretioso Corpore et Sanguine Filii tui Domini nostri Jesu Christi ; et precor, ut haec sancta communio non sit mihi reatus ad poenam, sed intercessio salutaris ad veniam. Sit mihi armatura fidei, et scutum bonae voluntatis. Sit vitiorum meorum evacuatio : concupiscentiae et libidinis exterminatio : caritatis et patientiae, humili-tatis et obedientiae, omniumque virtutum augmentatio : contra insidias inimicorum om-nium, tam visibilium, quam invisibilium, firma defensio : motuum meorum, tam carnalium quam spiritualium, perfecta quietatio : in te uno ac vero Deo firma adhaesio : atque finis mei felix consummatio. Et precer te, ut ad illud ineffabile convivium me peccatorem perducere digneris, ubi tu cum Filio tuo, et Spiritu sancto, Sanctis tuis es lux vera, satietas plena, gaudium sempiternum, jucun-

ditas consummata, et felicitas perfecta. Per eundem Christum Dominum nostrum. Amen.

Modlitba sv. Bonaventury.

Transfige, dulcissime Domine Jesu, medullas et viscera animae meae suavissimo ac saluberrimo amoris tui vulnere, vera serenaque et apostolica sanctissima caritate, ut languageat et liquefiat anima mea solo semper amore et desiderio tui, te concupiscat et deficiat in atria tua, cupiat dissolvi et esse tecum. Da, ut anima mea te esuriat, panem Angelorum, refectionem animarum sanctorum, panem nostrum quotidianum supersubstancialiem, habentem omnem dulcedinem et saporem et omne delectamentum suavitatis: te, in quem desiderant Angeli prospicere, semper esuriat et comedat cor meum, et dulcedine saporis tui repleantur viscera animae meae: te semper sitiat fontem vitae, fontem sapientiae et scientiae, fontem aeternae luminis, torrentem voluptatis, ubertatem domus Dei: te semper ambiat, te quaerat, te inveniat, ad te tendat, ad te perveniat, te meditetur, te loquatur, et omnia operetur in laudem et gloriam nominis tui, cum humilitate et discretione, cum dilectione et delectatione, cum facilitate et affectu, cum perse-

verantia usque in finem: ut tu sis solus semper spes mea, tota fiducia mea, divitiae meae, delectatio mea, jucunditas mea, gaudium meum, quies et tranquillitas mea, pax mea, suavitas mea, odor meus, dulcedo mea, cibus meus, refectione mea, refugium meum, auxilium meum, sapientia mea, portio mea, possessio mea, thesaurus meus, in quo fixa et firma et immobiliter semper sit radicata mens mea et cor meum. Amen.

Jiná modlitba po mši svaté.

Omnipotens, sempiterne Deus, conservator animarum, mundique Redemptor, me famulum tuum ante majestatem tuam prostratum benignissime respice, et sacrificium, quod in honorem nominis tui pro salute fidelium tam vivorum, quam etiam defunctorum, et pro peccatis et offenditionibus meis obtuli, piissime respice, iram tuam a me remove, gratiam et misericordiam mihi concede, januam paradisi mihi pande, ab omnibus malis me potenter eripe; et quidquid proprio commisi reatu, clementer indulge: et sic in hoc saeculo in praeceptis tuis fac me perseverare, ut dignus electorum gregi copulari efficiar: te praestante Deus meus, cuius nomen benedictum, honor, at-

que regnum permanet in saecula saeculorum.
Amen.

Modlitba před obrazem ukřižovaného Spasitele.

En ego, o bone et dulcissime Jesu, ante conspectum tuum genibus me provolvo, ac maximo animi ardore te oro atque obtistor, ut meum in cor vividos fideli, spei et charitatis sensus, atque veram peccatorum meorum poenitentiam, eaque emendandi firmissimam voluntatem velis imprimum, dum magno animi affectu et dolore, tua quinque Vulnera mecum ipse considero, ac mente contemplor, illud prae oculis habens, quod jam in ore ponebat suo David propheta de te, o bone Jesu: »Foderunt manus meas et pedes meos: dinumeraverunt omnia ossa mea.« (Ps. 21.)

(Odp. plnom. Pius IX. 31. července 1858.)

Modlitba sv. Augustina k blah. Panně Marii.

O sacratissima, o serenissima, et inclyta gloriosa Virgo María, quae Creatorem omnium creaturarum in tuo sacratissimo útero susisti digna portare, solaque virginneo ubere lactare: cuius veracissimum, sacrumque Cor-

pus et Sanguinem ego indignus peccator modo sumere praesumpsi: tuam humiliter deprecor misericordiam, ut apud ipsum pro me peccatore intercedere digneris; ut quidquid in hoc tam ineffabili ac dignissimo Sacrificio per me indignum ignoranter, vel negligenter, aut accidenter, seu irreverenter scilicet in tractando, et sumendo, ac ministrando actum est, commissum, vel omisssum, tuis sacratissimis precibus indulgere dignetur idem Dominus noster Jesus Christus Filius tuus, qui cum Patre Spíitu sancto vivit et regnat in saecula saeculorum. Amen.

Jiná modlitba k bl. Panně Marii.

O Maria, Virgo et Mater sanctissima, ecce suscepi dilectissimum Filium tuum, quem immaculato utero tuo concepisti, genuisti, lactasti, atque suavissimis amplexibus strinxisti. Ecce, cuius aspectu laetabar, et omnibus deliciis replebaris, illum ipsum tibi humiliter et amanter repraesento, et offero tuis brachiis constringendum, tuo corde amandum, sanctissimaeque Trinitati in supremum latriae cultum pro tui ipsius honore et gloria, et pro meis, totiusque mundi necessitatibus offerendum. Rogo ergo te, piissima Mater, impetra mihi veniam omnium

peccatorum meorum, uberemque gratiam
ipsi deinceps fidelius serviendi, ac denique
gratiam finalem, et eum tecum laudare pos-
sim per omnia saecula saeculorum. Amen.

(100 dni odp. Lev XIII. 20. pros. 1884.)

Zpěv sv. Tomáše k nejsv. svátosti oltářní.

Adoro te dévote, latens Déitas,
Quae sub his figúris vere látitas:
Tibi se cor meum totum súbjicit,
Quia te contémplans totum déficit.
Visus, tactus, gustus in te fállitur,
Sed audítu solo tuto créditur:
Credo quidquid dixit Dei Fílius,
Nil hoc verbo Veritátis vérius.
In Cruce latébat sola Déitas,
At hic latet simul et humánitas:
Ambo tamen credens, atque cónitens,
Peto quod petívit latro poenitens.
Plagas, sicut Thomas, non intúeor,
Deum tamen meum te confiteor,
Fac me tibi semper magis crídere,
In te spem habére, te diligere.
O memoriále mortis Dómini,
Panis vivus, vitam praestans hómini:
Praesta meae menti de te vivere,
Et te illi semper dulce sápere.
Pie pellicáne, Jesu Dómine,

Me immúndum munda tuo sanguine:
Cujus una stilla salvum fácere
Totum mundum quit ab omni scélere.
Jesu quem velátum nuncaspicio,
Oro fiat illud, quod tam sítio,
Ut te reveláta cernens fácie,
Visu sim beátus tuae glóriae. Amen.

**Vrouci vzdechy sv. Ignáce k nejsvětějšímu
Vykupiteli.**

Anima Christi, sanctifica me. Corpus Christi, salva me. Sanguis Christi, inébria me. Aqua láteris Christi, lava me. Pássio Christi, confórtta me. O bone Jesu, exáudi me. Intra vúlnera tua abscónde me. Ne permittas me separári a te. Ab hoste maligno defénde me. In hora mortis meae voca me. Et jube me veníre ad te. Ut cum sanctis tuis laudem te. In saecula saeculórum. Amen.

Po mši sv. odp. 7 let jednou denně; jinak 300 dní. Říká-li se denně, odp. plnom. (Pius IX. 9. ledna 1854.)

Modlitba k Pánu Ježíši.

Óbsecro te, dulcísime Dómine Jesu Christe, ut pássio tua sit mihi virtus qua

múniar, prótegar, atque deféndar. Vúlnera tua sint mihi cibus, potúsque, quibus pascar, inébrier, atque delécter. Aspérsio Sanguinis tui sit mihi ablútio ómnium delictórum meórum: mors tua sit mihi glória sempitérna. In his sit mihi reféctio, exultátko, sánitas, et dulcédo cordis mei. Qui vivis et regnas in saecula saeculórum. Amen.

Po mši sv. odp. 3 let. (Pius IX. 11. prosince 1846.)

Modlitba k sv. Josefu.

Vírginum custos, et pater sancte Joseph cuius fidéli custódiae ipsa innocéntia Christus Jesus et Virgo vírginum Marfa commíssa fuit: te per hoc utrúmque charíssimum pignus Jesum et Maríam óbsecro et obtéstor; ut me ab omni immundítia praeſervátum mente incontamináta, puro corde, et casto córpore Jesu et Maríae semper fárias castísime famulari. Amen.

(Odp. 100 dní. Pius IX. 4. února 1877.)

Modlitby,
které se čtou u sv. Alfonsa.

1. K sv. ranám Pána Ježíše.

Rogo te, Domine Jesu, per illa salutifera vulnera tua, quae passus es in cruce pro salute nostra, ex quibus emanavit ille pretiosus sanguis, quo sumus redempti: vulnera hanc animam meam peccatricem, pro qua etiam mori dignatus es; vulnera eam igneo et potentissimo telo tuae nimiae caritatis! Confige cor meum jaculo tui amoris, ut dicat tibi anima mea: caritate tua vulnerata sum; ita ut ex ipso vulnere amoris tui uberrimae fluant lacrimae die ac nocte. Percute, Domine, percute, obsecro, hanc durissimam mentem meam pia et valida cuspide dilectionis tuae, et altius ad intima penetra potenti virtute! Qui vivis et regnas in saecula saeculorum. Amen.

**2. Pozdravení všech sv. údů Krista
Pána a odporučení mu sebe samého.**

Salve, tremendum cunctis potestatibus caput Domini nostri Jesu Christi, Salvatoris nostri, pro nobis coronatum et arundine

percutsum! Salve, pretiosissima Salvatoris nostri Jesu Christi facies, pro nobis sputis et alapis caesa! Salvete, benignissimi Domini Jesu Christi, Salvatoris nostri, oculi, pro nobis lacrimis perfusi! Salve, melifluum os gutturque suavissimum Domini nostri Jesu Christi, pro nobis felle et aceto potatum! Salvete, aures nobilissimae Domini Jesu Christi, Salvatoris nostri, pro nobis contumeliis et opprobriis affectae! Salve, collum humile Jesu Christi, pro nobis colaphizatum, dorsumque sanctissimum, pro nobis flagellatum! Salvete, venerabiles Domini nostri Jesu Christi manus et brachia, pro nobis in cruce extensa! Salve, pectus mitissimum Domini nostri Jesu Christi, Salvatoris nostri, pro nobis in passione conturbatum! Salve, latus gloriosum Domini nostri Jesu Christi, pro nobis lancea militis perforatum! Salvete, Domini Jesu Christi, Salvatoris nostri, sacra misericordiae genua, pro nobis in orationibus flexa! Salvete, Domini Jesu Christi, Salvatoris nostri, pedes adorandi, pro nobis clavis affixi! Salve, totum corpus Jesu Christi, pro nobis in cruce suspensum, vulneratum, mortuum et sepultum! Salve, sanguis pretiosissime, de corpore Domini Jesu Christi, Salvatoris nostri, pro nobis effuse!

Salve, sanctissima Domini nostri Jesu Christi anima, in cruce pro nobis in manus Patris commendata!

In eadem commendatione tibi commendabo hodie et quotidie animam meam, vitam meam, cor et corpus meum, omnes sensus et actus meos, omnes amicos, benefactores et consanguineos meos, animas parentum, fratrum, sororum et omnium amicorum ac inimicorum meorum: ut nos protegere, liberare et defendere digneris ab omnibus insidiis inimicorum nostrorum visibilium et invisibilium, nunc et in perpetuum. Amen.

Duchovní zásady kněze.

Nechť všecko ztratím, jen když neztratím Boha.

Nechť všickni se hněvají, jen když se nehněvá Bůh.

Jediné hříchu sluší se báti a z něho se zarmucovati.

Raději umříti, nežli vědomě dopustiti se hříchu, třeba jen všedního.

Všecko má svůj konec.

Svět jest divadlem — brzy se skončí.
Každé okamžení jest pokladem pro věčnost.

Všecko jest dobré, co Bohu se líbí.

Vol vždycky to, o čem bys v hodince smrti si přál, abys byl učinil.

Bud tak živ, jakoby nebylo než tebe a Boha.

Jediné Bůh srdce uspokojet.

Není dobra mimo Boha; není zla mimo hřich.

Nečiň ničeho, abys byl po vúli sobě.

Čím více kdo zde se umrtvuje, tím více
onde bude se radovati.

Tomu, kdo Boha miluje, hořké chutná
sladce, sladké hořce.

Kdo chce, co Bůh chce, má všecko, co
chce.

Vúle Boží oslazuje všelikou hořkost.

V nemoci se osvědčuje, má-li kdo pravého ducha.

Kdo na tomto světě po ničem netouží,
ničeho nepotřebuje.

Neodkládej s dobrými předsevzetími,
abys nekrácel nazpět.

Znepokojovati se pro chyby spáchané,
není pokora, ale pýcha.

Takými jsme, jakými jsme před Bohem.

Kdo Boha miluje, více přeje si milovati
než věděti.

Kdo chce svatým se státi, musí ze srdce
vyhostiti vše, co není Božího.

Není všecek Boží, kdo hledá, co není
Božího.

Bolest, chudoba a opovržení provázely
vždy Pána Ježíše: buděž i našimi družkami.

Pobouřenost myсли, budsi z pěčiny jakékoliv,
nepochází nikdy od Boha.

Pòkorný považuje se za nehodna vše-liké cti, a za hodna každého opovržení.

Kdo pamětliv jest pekla, kterého zasuhoval, snáší klidně každé utrpení.

Zapomeň sebe, a Bùh tebe bude pamětliv.

Miluj opovržení, a nalezneš Boha.

Kdo se spokojí s méně dobrým, blízek jest zlého.

Bùh málo váží si toho, kdo touží, aby byl vážen.

Svatí mluvívají vždy o Bohu, vždy špatně o sobě, a vždy dobře o jiných.

Zvědaví bývají vždycky roztržiti.

Běda tém, jimžto jest milejší zdraví nežli svatost.

Đábel číhá na zahálčivé.

S knězem marnivým đábel hraje si jako s mísčem.

Chce-li kdo pokoj míti, jest mu umrtvovati všecky náruživosti, žádné nevyjímaje.

Sv. Josef Kalasanský říkával: Sluha Boží málo mluví, mnoho pracuje, všecko snáší.

Svatí hledí svatými býti a ne se jimi zdáti.

Nedostoupí ani dost malého stupně dokonalosti, kdo nemiluje velice modlitby.

Potřebí jest býti nejprve nádržkou, abychom přijímali, a pak teprve vodovodem, abychom rozdávali.

Každá náklonnost jest na překážku, abychom náleželi docela Bohu.

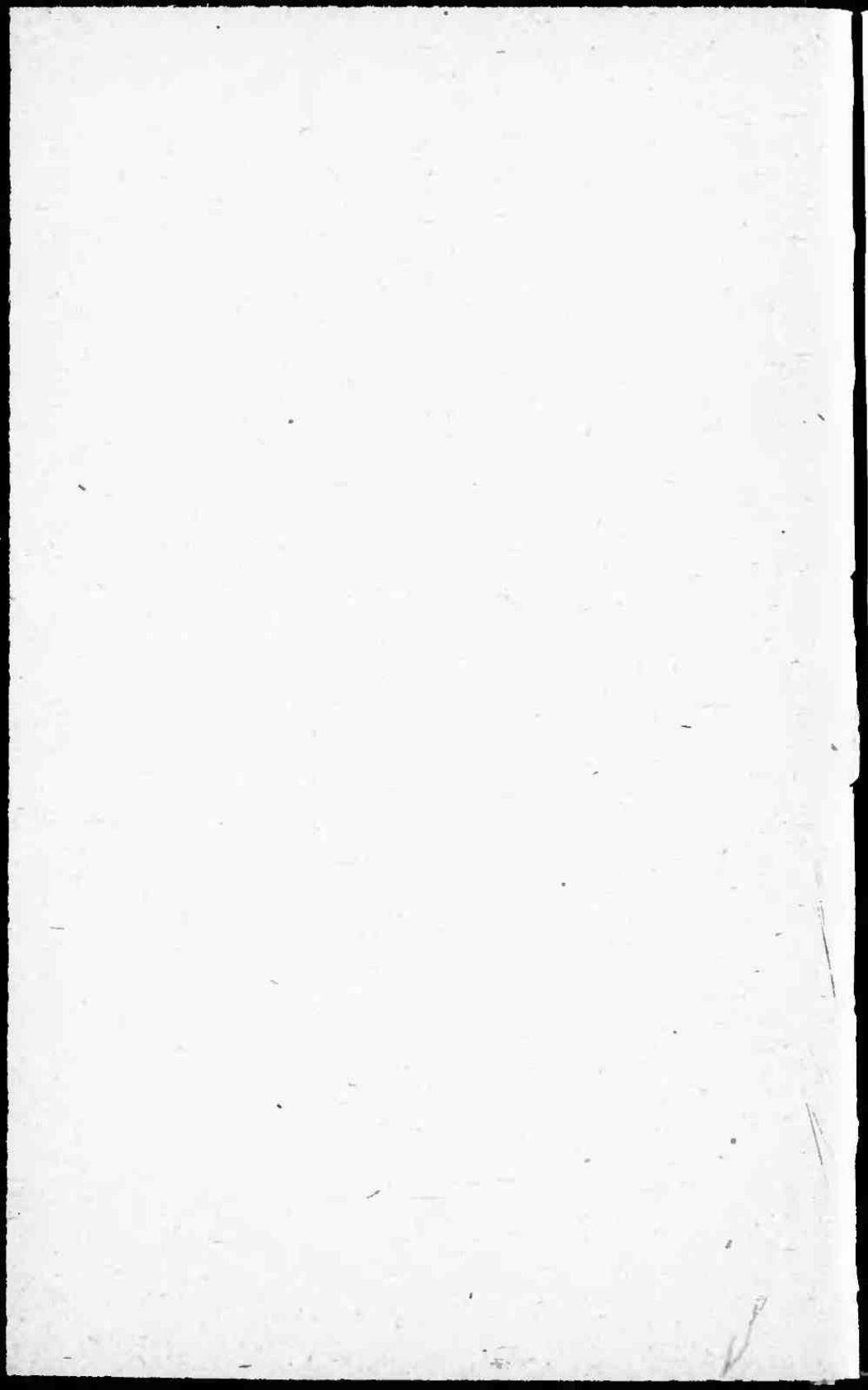
Kněz nemá na nic jiného hleděti, než na Ježíše Krista, a co jemu se líbí.

Ve skutcích, konaných na odiv, skrývá se často pýcha.

Bohu docela v obět se přinášeti jest výborná příprava na sv. přijímání.

Jdeš-li místy obydlenými, měj oči sklopené; pamatuj, že jsi knězem, ne malířem.

OBSAH.

	Stránka
Předmluva	3
O oběti Ježíše Krista s krátkým výkladem mešních modliteb.	
Úvod	5
O oběti Ježíše Krista	10
Stručný výklad mešních modliteb	17
Část I. Příprava na mši svatou, která se koná u stupňů oltářních	18
Část II. Od vchodu až do »Věřím«	21
Část III. Od »Věřím« až do tiché mše	25
Část IV. Od tiché mše až do Otčenáše	30
Část V. Od Otčenáše až do sv. přijímání a poděkování po něm	44
Část VI. Poděkování	54
O uctivosti, přípravě a poděkování, jichž kněží mají dbát, aby mši sv. sloužili s užitkem.	
Článek I. S jakou uctivostí sluší mši svatou obětovati	57

Stránka

Článek II. Rozjímání o umučení Ježíše Krista, jako příprava na mši sv., na každý den v témdni	66
Rozjímání I. — V neděli: Pán Ježíš jde nepřá- telům svým vstříc a jest jat a svázán	66
Rozjímání II. — V pondělí: Pána Ježíše před- stavují Kaifášovi a vedou na smrt	68
Rozjímání III. — V úterý: Pán Ježíš od Heroda posmíván a uznán za horšího Barabáše	69
Rozjímání IV. — Ve středu: Pána Ježíše bičují a trním korunují	71
Rozjímání V. — Ve čtvrtek: Pilát ukazuje Pána Ježíše lidu, řka: »Ejhle člověk!«	73
Rozjímání VI. — V pátek: Pán Ježíš jest od- Piláta odsouzen k smrti a nese si kříž na Kalvárii	75
Rozjímání VII. — V sobotu: Pán Ježíš umírá na kříži, jsa bolestmi stráven, před očima zarmoucené Matky své Marie	76
Článek III. Vroucí vzdechy na poděkování po mši sv. na každý den v témdni	78
Poděkování I. — V neděli	78
Poděkování II. — V pondělí	80
Poděkování III. — V úterý	82
Poděkování IV. — Ve středu	83
Poděkování V. — Ve čtvrtek	84
Poděkování VI. — V pátek	86
Poděkování VII. — V sobotu	87
Jak mají kněží na mši sv. se připravovati a po ní činiti díky	89
Rozjímání a vroucí vzdechy přede mší sv.	102
Rozjímání I. — V neděli	102
Rozjímání II. — V pondělí	107
Rozjímání III. — V úterý	112

	Stránka
Rozjímání IV. — Ve středu	115
Rozjímání V. — Ve čtvrtek	118
Rozjímání VI. — V pátek	122
Rozjímání VII. — V sobotu	125
Vroucí vzdechy na poděkování po mši sv.	129
Poděkování I. — V neděli	129
Poděkování II. — V pondělí	132
Poděkování III. — V úterý	134
Poděkování IV. — Ve středu	136
Poděkování V. — Ve čtvrtek	139
Poděkování VI. — V pátek	141
Poděkování VII. — V sobotu	143
 Modlitby církevní (z breviáře).	
Příprava na mši sv., pokud ji kněz konati může	147
Modlitba sv. Ambrože, biskupa	155
V neděli	155
V pondělí	157
V úterý	158
Ve středu	158
Ve čtvrtek	159
V pátek	160
V sobotu	161
Jiná modlitba přede mší svatou	163
Modlitba sv. Tomáše Akvinského	163
Modlitba k bl. Panně Marii přede mší sv.	166
Modlitba k sv. Josefu	166
Modlitba ke všem andělům a svatým	167
Modlitba ke cti světce nebo blahoslavence	167
Osvědčení přede mší svatou	168
Úmysl, učiněný přede mší sv. (ze sv. Alfonsa) .	169
Krátká denní modlitba z Tomáše Kemp.	170
Díkůčinění po mší svaté	171
Blažek: O oběti Ježíše Krista.	13

Stránka

Modlitba sv. Tomáše Akvinského	175
Modlitba sv. Bonaventury	176
Jiná modlitba po mši svaté	177
Modlitba před obrazem ukřižovaného Spasitele .	178
Modlitba sv. Augustina k bl. Panně Marii . . .	178
Jiná modlitba k bl. Panně Marii	179
Zpěv sv. Tomáše k nejsv. svátosti oltářní . .	180
Vroucí vzdechy sv. Ignáce k nejsv. Vykupiteli .	181
Modlitba k Pánu Ježíši	181
Modlitba k sv. Josefu	182
Modlitby, které se čtou u sv. Alfonsa	183
1. K sv. ranám Pána Ježíše	183
2. Pozdravení všech sv. údů Krista Pána a odporučení jemu sebe samého	183
Duchovní zásady kněze	186

Sv. Alfonsa Marie z Liguori

Vánoční novena

a rozjímání na každý den v adventě
a po dobu vánoční
až do oktávu zjevení Páně.

Z vlašského originálu přeložil

P. Frant. S. Blažek.

S povolením nejdůst. kníž. arcib. konsistoře
a školních představených.

S titulním obrázkem Pražského Jezulátka.

8° (304 str.) 90 kr., váz. v plátně 1 zl. 20 kr.

»Vánoční novena« dýše duchem pravého křesťanství, oddanosti a láskou k Božskému Dítěti. Překrásné jsou zvláště úvahy adventní, rovněž i rozjímání od adventu až do oktavy zjevení Páně. Kazatel dosti lásky a výroků tu najde, hodících se ku kázáním pro čas adventní a vánoční.

 Od téhož autora dále vyšlo:

Ohnivé šípy a vroucí vzdechy.

Z vlašského originálu přeložil

P. Fr. S. Blažek.

S povolením nejdůst. kníž. arcib. konsistoře
a řeholních představených.

m. 8° (102 str.) 40 kr., váz. 65 kr.

Návštěvy nejsv. svátosti oltářní a bl. Panny Marie,

s pobožností mešní, k sv. zpovědi a k sv. přijí-
mání a s jinými vroucenými modlitbami k veleb.
svátosti.

Z vlaštiny na novo přeložil

P. Frant. Sal. Blažek.

S povolením nejdůst. kníž. arcib. konsistoře
a řeholních představených.

m. 8° (254 str.) váz. v plátně 50 kr.

Pravá nevěsta Ježíše Krista.

V jazyku českém vydal a modlitby přidal

ThDr. Karel Lev Řehák.

2 díly. — 12° (464 a 569 str.) — vázané v plátně
2 zl. 40 kr.